Vlaamse Regering

60875/1

CONSEIL D'ETAT
LEGISLATION
20-01-2017
RAAD VAN STATE
WETGEVING

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit

DE VLAAMSE REGERING,

Gelet op het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, artikel 9, artikel 24, §1, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009, 1 juli 2011 en 19 juni 2015, en §2, artikel 25ter, ingevoegd bij het decreet van 1 juli 2011, artikel 41, §4, 2°, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 12 juli 2013, en 3°, en artikel 42, gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de studiebekrachtiging in het volwassenenonderwijs;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied mechanica-elektriciteit;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2010 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied handel;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied algemene vorming;

Gelet op de voordracht van de pedagogische begeleidingsdiensten en het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs, gedaan op 14 januari 2016, 29 februari 2016 en 10 maart 2016;

Gelet op het advies van de Vlaamse Onderwijsraad, gegeven op 19 april 2016;

Gelet op het advies van de onderwijsinspectie, gegeven op 6 mei 2016;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, gegeven op 30 november 2016;

Gelet op protocol nr. 45 van 23 december 2016 houdende de conclusies van de onderhandelingen die werden gevoerd in de gemeenschappelijke vergadering van Sectorcomité X, van onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van het overkoepelend onderhandelingscomité, vermeld in het decreet van 5 april 1995 tot oprichting van onderhandelingscomité in het vrij gesubsidieerd onderwijs;

Gelet op advies nr. ... van de Raad van State, gegeven op ...;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Artikel 1. In bijlage I bij het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 augustus 2016, wordt de indeling van de studiegebieden van het secundair volwassenenonderwijs in opleidingen vervangen door de indeling, opgenomen in bijlage 1, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 2. Bijlage IX bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de studiebekrachtiging in het volwassenenonderwijs, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 augustus 2016, wordt vervangen door bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 3. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied mechanica-elektriciteit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 september 2014, wordt de zinsnede "bijlage I tot en met XVIII" vervangen door de zinsnede "bijlage I tot en met XX".

Art. 4. Aan hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2015, worden een bijlage XIX en XX toegevoegd, die als bijlage 3 en 4 bij dit besluit zijn gevoegd.

Art. 5. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2010 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied handel, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 21 september 2012, 6 september 2013 en 30 augustus 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "bijlage I tot en met XIII" wordt vervangen door de zinsnede "bijlage II tot en met XIV";

2° aan het tweede lid wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"4° de opleiding Bedrijfsbeheer kan voor snel-lerende cursisten 100 lestijden bedragen, waarbij de module Basiskennis bedrijfsbeheer 100 lestijden bedraagt.".

Art. 6. Bijlage I bij hetzelfde besluit wordt opgeheven.

Art. 7. Aan hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 11 juni 2010, 21 september 2012, 1 maart 2013, 6 september 2013 en 30 augustus 2016, wordt een bijlage XIV toegevoegd, die als bijlage 5 bij dit besluit is gevoegd.

Art. 8. In artikel 1, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied algemene vorming wordt de zinsnede "bijlage 1 tot en met 17" vervangen door de zinsnede "bijlage 13 tot en met 26".

Art. 9. Bijlage 1 tot en met 9 bij hetzelfde besluit worden opgeheven.

Art. 10. Aan hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012, worden een bijlage 18 tot en met 26 gevoegd, die als bijlage 6 tot en met 14 bij dit besluit zijn gevoegd.

Art. 11. Dit besluit treedt in werking op 1 februari 2017, met uitzondering van artikel 6 dat in werking treedt op 1 september 2018 en artikel 9 dat in werking treedt op 1 september 2019.

Art. 12. De Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

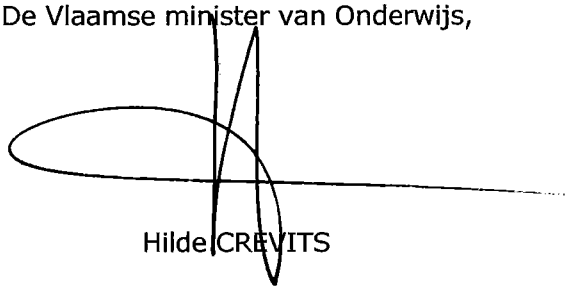

Hilde CREVITS

Bijlage 1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit

Bijlage I bij het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

I. 2. De indeling van de studiegebieden van het secundair volwassenenonderwijs in opleidingen

Oude benaming studiegebied	Studiegebied	Opleiding
Algemene vorming	Aanvullende algemene vorming	Aanvullende Algemene Vorming
		Opfris Tweede Graad TSO
		Opfris Derde Graad TSO
Handel	Administratie	Boekhoudkundige Bediende
		Medisch-Administratief Bediende
		Meertalig Polyvalent Bediende
		Secretariaatsmedewerker
		Telefonist-Receptionist
Bouw	Afwerking bouw	Behanger
		Plaatser Soepele Vloerbekleding
		Polyvalent Onderhoudsmedewerker Gebouwen
Decoratieve technieken		Reclame- en Decoratieschilder
Bouw		Schilder
		Schilder-decorateur
		Stukadoor
		Tegelzetter
Personenzorg	Algemene personenzorg	Logistiek Assistent
		Verzorgende
		Zorgkundige
Algemene vorming	Algemene vorming	Economie
		Economie - Moderne Talen
		Economie - Wiskunde
		Humane Wetenschappen ASO 2
		Humane Wetenschappen ASO 3
		Moderne Talen - Wetenschappen
		Moderne Talen - Wiskunde
		Opfris Tweede Graad ASO
		Opfris Derde Graad ASO
		Wetenschappen
		Wetenschappen - Wiskunde
Mode	Ambachtelijke	Accessoires

	accessoires	
Kant		Afgeknoopte Draden
		Borduren
Mode		Breien
Diamantbewerking		Briljanteerder
		Diamantbewerker
		Diamantsnijder
Kant		Doorlopende Draden
Juwelen		Edelsteenzetter
		Goudsmid
		Juweelhersteller
Diamantbewerking		Kruiswerker
Lederbewerking		Marokijnbewerker
Mode		Mode en Interieur
		Mode en Textielverkoop
		Modist
Kant		Naaldkant
Lederbewerking		Schoenhersteller
		Schoenmaker Ontwerper
Juwelen		Uurwerkmaker
		Zilversmid
Boekbinden	Ambachtelijk erfgoed	Boekvergulder
Smeden		Hoefsmid
Boekbinden		Hulpboekbinder
Muziekinstrumentenbouw		Klavierinstrumentenbouwer-hersteller
Boekbinden		Manueel Boekbinder
		Manueel Boekbinder-boekvergulder
Smeden		Siersmid
Muziekinstrumentenbouw		Strijkinstrumentenbouwer-hersteller
		Tokkelinstrumentenbouwer-hersteller
Hout		Vakman houtsnijwerk
Chemie	Assistentie vrije zorgberoepen	Farmaceutisch Technisch Assistent
Personenzorg		Tandartsassistent
Auto	Auto	Fietshersteller
		Heftruckchauffeur
		Hulpmecanicien Bedrijfs- en Vrachtwagens
		Hulpmecanicien Personen- en Lichte Bedrijfswagens
		Koetswerkhersteller
		Mecanicien Bedrijfs- en Vrachtwagens
		Mecanicien Bromfietsen en Tuinmateriaal
		Mecanicien Bromfietsen en Motorfietsen
		Mecanicien Personen- en Lichte

		Bedrijfswagens
		Plaatwerker
		Reachtruckchauffeur
		Spuiter
		Technicus Bedrijfs- en Vrachtwagens
		Technicus Personen- en Lichte Bedrijfswagens
		Technicus personen- en lichte bedrijfswagens specialiteit LPG
Voeding	Bakkerij	Bakker
		Banketbakker
		Chocoladebewerker
		IJsbereider
		Medewerker bakkerij
		Suiker- en marsepeinbewerker
Handel	Bedrijfsbeheer	Bedrijfsbeheer
Bibliotheek-, archief en documentatiekunde	Bibliotheek-, archief en documentatiekunde	Initiatie Archiefkunde
		Initiatie Bibliotheek-, Documentatie en Informatiekunde
		Behoudsmedewerker Erfgoed
Bijzondere educatieve noden	Bijzondere educatieve noden	Ervaringsdeskundige in de Armoede en Sociale Uitsluiting
		Vlaamse Gebarentaal Richtgraad 1
		Vlaamse Gebarentaal Richtgraad 2
Chemie	Chemie	Procesoperator Chemie
		Technicus in Fermentatieprocessen – Bieren
		Technicus in Fermentatieprocessen - Destillaten en Likeuren
		Technicus in Fermentatieprocessen – Wijnen
		Technicus in Fermentatieprocessen – Zuivel
Voeding	Drankenkennis	Bierkenner
		Wijnkenner
Talen richtgraad 1 en 2	Europese hoofdtalen richtgraad 1 en 2	Duits Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 2
		Duits Richtgraad 1
		Duits Richtgraad 2
		Engels Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 2

		Engels Richtgraad 1
		Engels Richtgraad 2
		Frans Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 2
		Frans Richtgraad 1
		Frans Richtgraad 2
		Italiaans Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 2
		Italiaans Richtgraad 1
		Italiaans Richtgraad 2
		Spaans Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 2
		Spaans Richtgraad 1
		Spaans Richtgraad 2
Talen richtgraad 1 en 2	Europese neventalen richtgraad 1 en 2	Bulgaars Richtgraad 1
		Grieks Richtgraad 1
		Grieks Richtgraad 2
		Fins Richtgraad 1
		Hongaars Richtgraad 1
		Portugees Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 2
		Portugees Richtgraad 1
		Portugees Richtgraad 2
		Roemeens Richtgraad 1
Talen richtgraad 3 en 4	Europese talen richtgraad 3 en 4	Duits Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 3
		Duits Professioneel Gids/reisleider Richtgraad 3
		Duits Professioneel Juridisch Richtgraad 3
		Duits Professioneel Juridisch Richtgraad 4
		Duits Richtgraad 3
		Duits Richtgraad 4
		Engels Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 3
		Engels Professioneel Gids/Reisleider Richtgraad 3
		Engels Professioneel Juridisch Richtgraad 3
		Engels Professioneel Juridisch Richtgraad 4
		Engels Richtgraad 3
		Engels Richtgraad 4
		Frans Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 3
		Frans Professioneel Gids/Reisleider Richtgraad 3
		Frans Professioneel Juridisch Richtgraad 3
		Frans Professioneel Juridisch

		Richtgraad 4
		Frans Richtgraad 3
		Frans Richtgraad 4
		Italiaans Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 3
		Italiaans Professioneel Gids/Reisleider Richtgraad 3
		Italiaans Professioneel Juridisch Richtgraad 3
		Italiaans Professioneel Juridisch Richtgraad 4
		Italiaans Richtgraad 3
		Italiaans Richtgraad 4
		Portugees Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 3
		Portugees Professioneel Gids/Reisleider Richtgraad 3
		Portugees Professioneel Juridisch Richtgraad 3
		Portugees Professioneel Juridisch Richtgraad 4
		Portugees Richtgraad 3
		Portugees Richtgraad 4
		Spaans Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 3
		Spaans Professioneel Gids/Reisleider Richtgraad 3
		Spaans Professioneel Juridisch Richtgraad 3
		Spaans Professioneel Juridisch Richtgraad 4
		Spaans Richtgraad 3
		Spaans Richtgraad 4
Grafische technieken	Fotografie	Fotograaf
	Grafische communicatie en media	Multimediaoperator
		Webdesigner
		Webontwikkelaar
		Webserverbeheerder
Bijzondere educatieve noden	Groot transport	Autobuschauffeur
		Autocarchauffeur
		Nascholing vrachtwagenchauffeur
		Vrachtwagenchauffeur
Talen richtgraad 1 en 2	Hebreeuws	Hebreeuws Educatief Richtgraad 1
		Hebreeuws Educatief Richtgraad 2
		Hebreeuws Schrift Richtgraad 1
		Hebreeuws Richtgraad 1

		Hebreeuws Richtgraad 2
Talen richtgraad 3 en 4		Hebreeuws Educatief Richtgraad 3
		Hebreeuws Educatief Richtgraad 4
		Hebreeuws Richtgraad 3
		Hebreeuws Richtgraad 4
Voeding	Horeca	Grootkeukenhulpkok
		Grootkeukenkok
		Grootkeukenmedewerker
		Grootkeukenverantwoordelijke
		Hotel
		Hotelbedrijf
		Hotelonthaal
		Hulpkelner
		Hulpkok
		Kelner
		Kelner Banketdienst
		Kelner Brasserie Taverne Bistro
		Keukenverantwoordelijke
		Kok
		Medewerker Brasserie Taverne Bistro
		Traiteur-banketaannemer
		Traiteurkok
		Verantwoordelijke Brasserie Taverne Bistro
		Zaalverantwoordelijke
Huishoudelijk onderwijs	Huishoudhulp	Huishoudhulp
	Huishoudelijk koken	Koken
	Huishoudelijke decoratie- en naaitechnieken	Naaien
		Decoratief in de Woning
Informatie- en Communicatietechnologie	Informatie- en Communicatietechnologie	App-Ontwikkeling
		ICT Besturingssystemen en Netwerken
		ICT en Administratie
		ICT en Sociale Media
		ICT in een Creatieve Context
		ICT in een Educatieve Context
		ICT Programmeren
		Start to ICT
		Webcontent
Mechanica-elektriciteit	ICT-technieken	Computeroperator
		Netwerktechnicus

Koeling en warmte	Koeling en warmte	Airco-technieker
		Industrieel Isolatiewerker
		Installateur Centrale Verwarming
		Installateur Individuele Gasverwarming
		Installateur Warmtepompen
		Koelmonteur
		Koeltechnieker
		Loodgieter
		Monteur Centrale Verwarming
		Monteur Klimatisatie
		Sanitair Installateur
		Technieker Centrale Verwarming
		Technieker Klimatisatie
Mechanica-elektriciteit	Lassen	BMBE-lasser
		Buislasser
		Gassmeltlasser
		Hoeklasser
		Lasser Monteerder
		Lasser Monteerder BMBE
		Lasser Monteerder MIG/MAG
		Lasser Monteerder TIG
		MIG/MAG-lasser
		Plaatlasser
		Puntlasser
		TIG-lasser
Land- en tuinbouw	Land- en tuinbouw	Boomverzorger
		Florist
		Florist-medewerker
		Hovenier Aanleg Parken en Tuinen
		Hovenier Onderhoud Parken en Tuinen
		Tuinbouwarbeider
		Uitvoerend CAD-tekenaar Inrichting Buitenruimte, Parken en Tuinen
Lichaamsverzorging	Lichaamsverzorging	Allround Grimeur-visagist
		Hairstylist voor Theater, Film en TV
		Kapper
		Kapper-salonverantwoordelijke
		Masseur
		Nagelstylist
		Schoonheidsspecialist
		Schoonheidsspecialist – salonbeheerder
		Voetverzorger
		Zelfstandig Gespecialiseerd Voetverzorger

Handel	Logistiek en verkoop	Behandelaar Luchtvracht en Bagage
		Contactcentermedewerker
		Magazijnier
		Magazijnmedewerker
		Polyvalent Verkoper
		Transport- en Logistiek Medewerker
		Verhuizer
Maritieme opleidingen	Maritieme diensten	Maritieme Opleiding Dek
		Maritieme Opleiding Motoren
Mechanica-elektriciteit	Mechanica-elektriciteit	Assistent Podiumtechnicus
		Bordenbouwer
		Buisfitter Staal
		Buisfitter Kunststof
		Draaier Frezer
		Elektromecanicien
		Erodeerder
		Frezer Kotteraar
		Hersteller Bruingoed
		Hersteller Witgoed
		Industrieel Elektrotechnisch Installateur
		Installateur Domotica
		Installateur Fotovoltaïsche Systemen
		Installatie en Onderhoud van Alarmsystemen
		Machineregelaar Extrusie
		Machineregelaar Spuitgieten
		Machineregelaar Thermisch Vormen
		Matrijzenmaker
		Monteur
		Monteur Fotovoltaïsche Systemen
		Onderhoudselektricien
		Onderhoudsmecanicien
		Onderhoudsmonteur
		Operator Verspaning
		Plaatbewerker
		PLC technieker
		Podiumtechnicus
		Productiemedewerker Kunststoftechnieken
		Productieoperator Verspaning
		Residentieel Elektrotechnisch Installateur
		Servicetechnicus Fotovoltaïsche Systemen
		Slijper
		Technieker Aandrijfsystemen
		Uitvoerend CAD-tekenaar

		Elektriciteit
		Uitvoerend CAD-tekenaar HVAC
		Uitvoerend CAD-tekenaar Mechanische Constructies
		Uitvoerend CAD-tekenaar piping
		Vliegtuigtechnicus Avionica en Elektriciteit
Hout	Meubelmakerij	Meubelmaker
		Meubelmaker-interieurelementen
		Meubelstoffeerder
		Restauratievakman Meubelstofferen
Mode	Mode: maatwerk	Maatwerk Damespatronen
		Maatwerk Herenpatronen
		Maatwerk Kinder- en Tienerpatronen
Mode	Mode: realisaties	Realisaties Dameskleding
		Realisaties Herenkleding
		Realisaties Kinder- en Tienerkleding
		Retouches
Nederlands tweede taal	Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2	Latijns Schrift richtgraad 1
		Nederlands Tweede Taal Richtgraad 1
		Nederlands Tweede Taal Richtgraad 2
		Nederlands Tweede Taal - Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 2
		Socio-culturele Integratie Richtgraad 1
		Socio-culturele Integratie Richtgraad 2
Nederlands tweede taal	Nederlands tweede taal richtgraad 3 en 4	Nederlands Tweede Taal - Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 3
		Nederlands Tweede Taal – Professioneel Gids/Reisleider Richtgraad 3
		Nederlands Tweede Taal - Professioneel Juridisch Richtgraad 3
		Nederlands Tweede Taal - Professioneel Juridisch Richtgraad 4
		Nederlands Tweede Taal Richtgraad 3
		Nederlands Tweede Taal Richtgraad 4

Talen richtgraad 1 en 2	Oosterse talen	Arabisch Richtgraad 1
		Arabisch Richtgraad 2
		Chinees Richtgraad 1
		Chinees Richtgraad 2
		Japans Richtgraad 1
		Japans Richtgraad 2
		Turks Richtgraad 1
		Turks Richtgraad 2
		Latijns Schrift Richtgraad 1
Grafische technieken	Printmedia	Afwerker: Snijder en Vouwer
		Diepdrukker
		Digitaal Drukker
		Drukvoorbereider
		DTP-operator
		Flexodrukker
		Hulpdrukker
		Machinaal Boekbinder
		Offsetdrukker Rotatie
		Offsetdrukker Vellenpers
		Operator Digitale Impositie
		Papier- en Kartonoperator
		Zeefdrukker
Bouw	Ruwbouw	Assistent Calculator Bouw
		Bekister
		Betonhersteller
		Dakdekker Leien en Pannen
		Dakdekker Metalen Dak
		Dakdichter
		Dekvloerlegger
		IJzervlechter
		Metselaar
		Natuursteenbewerker
		Polyvalent Dakdekker
		Uitvoerend CAD-tekenaar Bouw
		Uitvoerend CAD-tekenaar Wegeniswerken
		Werfbediener
Hout	Schrijnwerkerij	Binnenschrijnwerker
		Buitenschrijnwerker
		Daktimmerman
		Decor- en Standenbouwer
		Houtskeletbouwer
		Industrieel Verpakker
		Interieurbouwer
		Machinaal Houtbewerker
		Operator in de Houtzagerij
		Paletten- en Krattenmaker
		Werkplaatsbinnenschrijnwerker
		Werkplaatsbuitenschrijnwerker
		Werkplaatsbuitenschrijnwerker Hout

		Werkplaatsschrijnwerker-Houtskeletbouw
Talen richtgraad 1 en 2	Scandinavische talen	Deens - Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 2
Talen richtgraad 3 en 4		Deens - Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 3
		Deens - Professioneel Gids/Reisleider Richtgraad 3
		Deens - Professioneel Juridisch Richtgraad 3
		Deens - Professioneel Juridisch Richtgraad 4
Talen richtgraad 1 en 2		Deens Richtgraad 1
		Deens Richtgraad 2
Talen richtgraad 3 en 4		Deens Richtgraad 3
		Deens Richtgraad 4
Talen richtgraad 1 en 2		Zweeds - Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 2
Talen richtgraad 3 en 4		Zweeds - Professioneel Bedrijfsgericht Richtgraad 3
		Zweeds - Professioneel Gids/Reisleider Richtgraad 3
		Zweeds - Professioneel Juridisch Richtgraad 3
		Zweeds - Professioneel Juridisch Richtgraad 4
Talen richtgraad 1 en 2		Zweeds Richtgraad 1
		Zweeds Richtgraad 2
Talen richtgraad 3 en 4		Zweeds Richtgraad 3
		Zweeds Richtgraad 4
Voeding	Slagerij	Bereider van Vleesproducten (Charcutier)
		Medewerker Slagerij
		Slager Distributie
		Slager-Spekslager
		Uitbener-Uitsnijder
		Vleesbereider
		Vleesbewerker
		Wild- en Gevogelteslager
Talen richtgraad 1 en 2	Slavische talen	Pools Richtgraad 1
		Pools Richtgraad 2
		Russisch Richtgraad 1
		Russisch Richtgraad 2
		Servisch-Kroatisch Richtgraad 1
		Tsjechisch Richtgraad 1
Personenzorg	Specifieke personenzorg	Begeleider-animator voor Bejaarden
		Begeleid(st)er Buitenschoolse Kinderopvang
		Begeleider in de Kinderopvang
		Interculturele Medewerker

		Jeugd- en Gehandicaptenzorg
Textiel	Textiel	Aanknoper/Schranker
		Badstofwever
		Bobijnopzetter
		Boomscheerder/Warper/Sterker
		Handwever
		Jacquardwever
		Kwaliteitswisselaar Platweverij
		Platwever
		Regelaar Tapijt/Fluweelweefmachines
		Regelaar Weefmachines
		Scheerder/Latexeerder
		Stopper/Randafwerker
		Tapijt/Fluweelwever
		Tufter
Toerisme	Toerisme	Gids
		Host/Hostess op een Toeristische Bestemming
		Medewerker Reisbureau/Touroperator
		Reisleider
		Toeristisch Receptionist

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van ... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 2 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit

Bijlage IX bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de studiebekrachtiging in het volwassenenonderwijs

BIJLAGE IX: DIPLOMAGERICHTE OPLEIDINGEN IN HET SECUNDAIR VOLWASSENENONDERWIJS

De volgende opleidingen of combinaties van opleidingen leiden, in combinatie met het certificaat van de opleiding Aanvullende Algemene Vorming, tot een diploma secundair onderwijs:

Opleiding/combinatie van opleidingen
Airco-technieker
Ambachtelijk brood- en banketbakker
Ambachtelijk slager
Bakker
Banketbakker
Begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang
Begeleider in de kinderopvang
Begeleider-animator voor bejaarden
Binnenschrijnwerker
BMBE-lasser + MIG/MAG-lasser
BMBE-lasser + TIG-lasser
Boekhouden-informatica TSO 3
Boekhoudkundig bediende
Brood en banket
Buisfitter kunststof
Buisfitter staal
Buislasser
Buitenschrijnwerker
Chemie TSO 3
Computeroperator
Culinair traiteurslager
Dakdekker metalen dak + loodgieter (studiegebied Koeling en warmte)
Daktimmerman
Diamantbewerker
Digitaal drukker
Draaier – frezer
Drukvoorbereider
DTP-operator
Elektromecanicien
Erodeerder
Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting
Farmaceutisch technisch assistent
Farmaceutisch technisch assistent TSO3
Fietsenmaker + Mecanicien bromfietsen en tuinmateriaal
Fotograaf

Fotografie TSO 3
Gids
Grootkeukenkok
Grootkeukenverantwoordelijke
Hersteller witgoed
Host/hostess op een toeristische bestemming
Hotel
Hotel TSO 3
Hotelbedrijf
Houtskeletbouwer
Hovenier aanleg parken en tuinen
ICT Besturingssystemen en Netwerken
ICT en Administratie
ICT Programmeren
Industrieel elektrotechnisch installateur
Informatica: computer- & besturingssystemen en netwerken
Informatica: programmeren
Installateur centrale verwarming
Interculturele medewerker
Interieurbouwer
Jeugd- en gehandicaptenzorg
Jeugd- en gehandicaptenzorg TSO 3
Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO 3
Kapper
Kapper-salonverantwoordelijke
Keukenverantwoordelijke
Koeltechnieker
Koetswerkhersteller
Kok
Lasser monteerder
Loodgieter + dakdekker metalen dak (studiegebied Bouw)
Maatwerk damespatronen
Maatwerk herenpatronen
Manueel boekbinder
Maritiem medewerker TSO 3
Maritieme opleiding dek
Maritieme opleiding motoren
Matrijzenmaker
Mecanicien bedrijfs- en vrachtwagens
Mecanicien Bromfietsen en Motorfietsen
Mecanicien personen- en lichte bedrijfswagens
Medewerker reisbureau/touroperator
Medisch administratief bediende
Meertalig polyvalent bediende
Metselaar
Meubelmaker
MIG/MAG-lasser + TIG-lasser
Monteur centrale verwarming + installateur individuele gasverwarming
Monteur centrale verwarming + loodgieter
Monteur centrale verwarming + technieker centrale verwarming
Monteur klimatisatie
Multimedia operator
Netwerktechnicus
Offsetdrukker rotatie
Offsetdrukker vellenpers
Onderhoudselektricien
Onderhoudsmecanicien

Plaatlasser
Plaatwerker
PLC technieker
Podiumtechnicus
Polyvalent dakdekker
Polyvalent verkoper
Polyvalent verzorgende/thuis- en bejaardenzorg BSO3
Procesoperator chemie
Productieoperator verspaning
Regelaar tapijt/fluweelweefmachines
Regelaar weefmachines
Residentieel elektrotechnisch installateur
Sanitair installateur
Schilder-decorateur
Schoonheidsspecialist
Schoonheidsspecialist – salonbeheerder
Schoonheidsverzorging TSO 3
Secretariaat – talen TSO 3
Secretariaatsmedewerker
Servicetechnicus fotovoltaïsche systemen
Slager
Slagerij en vleeswaren
Slager-Spekslager
Tandartsassistent
Tapijt/fluweelwever
Technicus bedrijfs- en vrachtwagens
Technicus personen- en lichte bedrijfswagens
Technicus personen- en lichte bedrijfswagens LPG
Technieker aandrijfsystemen
Technieker centrale verwarming
Technieker klimatisatie
Toerisme en onthaal TSO 3
Toeristisch receptionist
Traiteur-banketaannemer
Traiteur-delicatessenslager
Transport- en logistiek medewerker
Uitvoerend CAD-tekenaar bouw
Uitvoerend CAD-tekenaar elektriciteit
Uitvoerend CAD-tekenaar HVAC
Uitvoerend CAD-tekenaar inrichting buitenruimte, parken en tuinen
Uitvoerend CAD-tekenaar mechanische constructies
Uitvoerend CAD-tekenaar piping
Uitvoerend CAD-tekenaar wegeniswerken
Verantwoordelijke brasserie taverne bistro
Vliegtuigtechnicus avionica en elektriciteit
Vrachtwagenchauffeur
Webdesigner
Webontwikkelaar
Webserverbeheerder
Wild- en Gevogelteslager
Zaalverantwoordelijke
Zeefdrukker
Zelfstandig gespecialiseerd voetverzorger
Zorgkundige

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

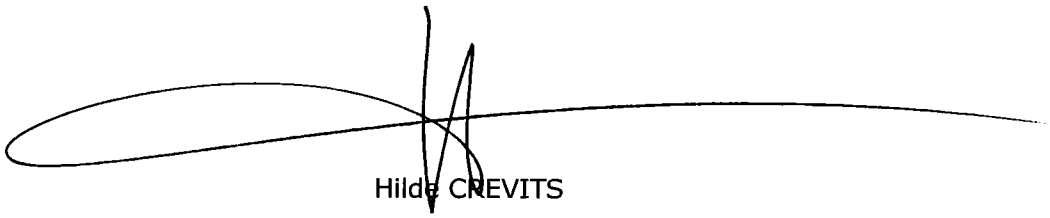

Hilde CREVITS

Bijlage 3 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit

Bijlage XIX bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied mechanica-elektriciteit

Beroepsopleiding

Studiegebied Mechanica-elektriciteit• BO ME 041

01.02.2017

Elektromecanicien

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

REFERENTIEKADER:
ERKENDE BEROEPSKWALIFICATIE: "ELEKTROMECANICIEN"

NIVEAU BEROEPSKWALIFICATIE: 4

Elektromecanicien

OMSCHRIJVING OPLEIDING

In de opleiding "Elektromecanicien" leert men het plannen en uitvoeren van correctieve en preventieve acties teneinde de functionaliteit (prestaties, betrouwbaarheid, beschikbaarheid, veiligheid, ...) van industriële machines, installaties of systemen te behouden en de verwachte levensduur ervan te verzekeren.

RELATIE OPLEIDING BEROEPSKWALIFICATIE

Elke module is samengesteld uit de activiteiten en de descriptorelementen kennis en vaardigheden van de erkende beroepskwalificatie.

De descriptorelementen context, autonomie en verantwoordelijkheid gelden als algemeen kader voor de volledige opleiding.

Het industrieel onderhoudsberoep elektromecanicien is in vele sectoren terug te vinden. Het betreft industriële omgevingen waarin verschillende technische systemen samen een productieomgeving vormen. De onderhouds-professional speelt een belangrijke rol in het technisch operationeel houden van het productieapparaat op vlak van kwaliteit, beschikbaarheid, betrouwbaarheid, productiviteit, veiligheid, ... In deze functie moeten de industriële onderhoudsmensen instaan voor het onderhoud van een productieapparaat of uitrusting en dus kunnen ingrijpen op meerdere soorten technische systemen die daar deel van zijn. De elektromecanicien werkt enerzijds samen met meer gespecialiseerde functies intern of extern aan het bedrijf of met servicetechnici van constructeurs voor het aanpakken van minder reguliere problemen en/of complexere onderhoudsacties. Anderzijds worden zeer routinematige controles, afstellingen en reinigingswerk vaak opgenomen door productieoperatoren in het kader van geïntegreerd onderhoud.

Het takenpakket van de elektromecanicien omvat acties die kunnen gerubriceerd worden volgens een aantal onderhoudsbenaderingen (Europese Norm 13306):

- correctief (= herstellend) onderhoud: defecten opsporen in installaties, deze herstellen en de installatie weer bedrijfsklaar maken; in de Vlaamse industriële context vaak curatief onderhoud genoemd;
- preventief (= voorkomend) onderhoud: controles en acties uitvoeren op geplande tijdstippen om technische storingen te voorkomen.

SAMENHANG

De Elektromecanicien bouwt verder op de Onderhoudsmonteur, de opleiding Onderhoudsmonteur zit dan ook integraal vervat in de opleiding Elektromecanicien.

Elektromecanicien
Onderhoudsmonteur

LINK BEROEPSKWALIFICATIE

Elektromecanicien [2013]

MODULAIR TRAJECT

De opleiding "Elektromecanicien" bestaat uit 6 modules:

– Elektrische onderdelen en componenten industriële installaties	80 Lt	M ME G154
– Hydraulische en pneumatische onderdelen en componenten industriële installaties	80 Lt	M ME G155
– Mechanische onderdelen industriële installaties	80 Lt	M ME G156
– Preventief onderhoud industriële installaties	80 Lt	M ME G157
– Diagnose en organisatie onderhoud	60 Lt	M ME 158
– Correctieve onderhoudstechnieken	160 Lt	M ME 159

CERTIFICERING

Elke module wordt bekrachtigd met een deelcertificaat.
Deze opleiding leidt tot het certificaat Elektromecanicien en een bewijs van beroepskwalificatie van niveau 4 van Elektromecanicien.

OPLEIDINGSDUUR

De opleiding omvat in totaal **540** lestijden.

DIPLOMA SO

Het certificaat leidt in combinatie met het certificaat Aanvullende algemene vorming tot het diploma secundair onderwijs.

INSTAPVEREISTEN

GEEN PIJLEN TUSSEN MODULES

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenen-onderwijs.
Decreet volwassenenonderwijs

PIJLEN TUSSEN MODULES ➡

De cursist is door de pijl gebonden aan een verplichte volgorde in het traject. De cursist beschikt over het deelcertificaat van de module die in sequentieel verband staat met de betrokken module (= verbonden via de pijl) of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

Modules

MODULE ELEKTRISCHE ONDERDELEN EN COMPONENTEN INDUSTRIËLE INSTALLATIES

SITUERING

In deze module leert men de werking, de aansluiting, de afregeling, de instelling en het plaatsen van elektrische onderdelen en componenten, die we in industriële installaties terugvinden. Men leert de elektrische onderdelen en componenten herkennen in een elektrisch schema en in een installatie. Er wordt hierbij steeds aandacht besteed aan de geldende veiligheids-, milieu- en kwaliteitsnormen.

ACTIVITEITEN

co 00036

Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu
- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Werkt correct met hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften
- Sorteert afval en beschermt het milieu
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften
- Neemt gepaste maatregelen volgens de veiligheidsvoorschriften bij ongevallen
- Verzamelt gereedschappen en materiaal

co 01920

Volgt de planning

- Leest en begrijpt het preventief onderhoudsplan
- Verzamelt materiaal en gereedschappen voor het uitvoeren van de opdracht

co 01922

Gebruikt machines en gereedschappen

- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik
- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier
- Reinigt en controleert de machines en gereedschappen op zichtbare gebreken en degelijkheid na gebruik
- Signaleert defecten of gebreken

co 01925

Vervangt elektrische onderdelen en componenten en stelt ze af

- Raadpleegt het preventief onderhoudsplan
- Gebruikt gereedschappen
- Gebruikt meetinstrumenten (temperatuurmeter, multimeter, ampèretang, isolatiemeter, ...)
- Beoordeelt de werking van de onderdelen
- Rapporteert vaststellingen
- Demonteert elektrische componenten en onderdelen (schakelaars, drukknoppen, sensoren, connectoren, ...)
- Reinigt componenten en onderdelen
- Monteert of hermonteert componenten en onderdelen
- Regelt onderdelen af en sluit ze aan
- Voert eenvoudige soldeerverbindingen uit
- Borgt de verbinding volgens voorschriften
- Draait proef samen met de gebruikers van de machine of installatie

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

TE INTEGREREN KENNIS

- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van veiligheidsregels
- Basiskennis van elektrische veiligheidsnormen
- Basiskennis van schemalezen elektriciteit
- Basiskennis van automatisering: schema's lezen en begrijpen, componenten kennen
- Basiskennis van verbindingstechnieken
- Basiskennis van interne procedures inzake veiligheid, milieu en risicobeoordeling, machinerichtlijn, EMC-richtlijn
- Kennis van elektriciteit: installaties, onderdelen en componenten
- Kennis van meettechniek in het kader van onderhoudswerkzaamheden
- Kennis van meetgereedschappen voor elektrisch onderhoud (temperatuurmeter, multimeter, ampèretang, isolatiemeter, ...)
- Kennis van montage en -demontagetechnieken

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

MODULE HYDRAULISCHE EN PNEUMATISCHE ONDERDELEN EN COMPONENTEN INDUSTRIËLE INSTALLATIES

SITUERING

In deze module leert men de werking, de aansluiting, de afregeling en de instelling en het plaatsen van hydraulische en pneumatische onderdelen en componenten, die we in industriële installaties terugvinden. Men leert de hydraulische en pneumatische onderdelen en componenten herkennen in een elektrisch-, pneumatisch- en een hydraulisch schema en in een installatie. Er wordt hierbij steeds aandacht besteed aan de geldende veiligheids-, milieu- en kwaliteitsnormen.

ACTIVITEITEN

co 00036

Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu
- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Werkt correct met hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften
- Sorteert afval en beschermt het milieu
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften
- Neemt gepaste maatregelen volgens de veiligheidsvoorschriften bij ongevallen
- Verzamelt gereedschappen en materiaal

co 01920

Volgt de planning

- Leest en begrijpt het preventief onderhoudsplan
- Verzamelt materiaal en gereedschappen voor het uitvoeren van de opdracht

co 01922

Gebruikt machines en gereedschappen

- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik
- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier
- Reinigt en controleert de machines en gereedschappen op zichtbare gebreken en degelijkheid na gebruik
- Signaleert defecten of gebreken

co 01926

Vervangt hydraulische en pneumatische componenten en onderdelen en stelt ze af

- Raadpleegt het preventief onderhoudsplan
- Gebruikt gereedschappen
- Gebruikt meetinstrumenten (schuifmaat, temperatuurmeter, multimeter, drukmeter, ...)
- Beoordeelt de slijtage of afwijking van de onderdelen
- Rapporteert vaststellingen
- Demonteert componenten en onderdelen (kleppen, ventielen, drukknoppen, sensoren, ...)
- Reinigt componenten en onderdelen
- Monteert of hermonteert componenten en onderdelen
- Regelt onderdelen af
- Controleert op lekdichtheid
- Borgt de verbinding volgens voorschriften
- Draait proef samen met de gebruikers van de machine of installatie

TE INTEGREREN KENNIS

- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van veiligheidsregels

- Basiskennis van schemalezen hydraulica
- Basiskennis van schemalezen pneumatica
- Basiskennis van automatisering: schema's lezen en begrijpen, componenten kennen
- Basiskennis van verbindingstechnieken
- Basiskennis van interne procedures inzake veiligheid, milieu en risicobeoordeling, machinerichtlijn, EMC-richtlijn
- Kennis van hydraulica: onderdelen en componenten
- Kennis van pneumatica: onderdelen en componenten
- Kennis van meettechniek in het kader van onderhoudswerkzaamheden
- Kennis van meetgereedschappen voor elektrisch en mechanisch onderhoud (schuifmaat, temperatuurmeter, multimeter, drukmeter, ...)
- Kennis van montage en -demontagetechnieken

MODULE MECHANISCHE ONDERDELEN INDUSTRIËLE INSTALLATIES

SITUERING

In deze module leert men de montage- en demontagetechnieken en borgingstechnieken van mechanische onderdelen, die we in industriële installaties terugvinden. Ook leert men slijtage en/of afwijkingen van die mechanische onderdelen beoordelen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van constructietekeningen. Er wordt steeds aandacht besteed aan de geldende veiligheids-, milieu- en kwaliteitsnormen.

ACTIVITEITEN

co 00036

Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu
- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Werkt correct met hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften
- Sorteert afval en beschermt het milieu
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften
- Neemt gepaste maatregelen volgens de veiligheidsvoorschriften bij ongevallen
- Verzamelt gereedschappen en materiaal

co 01920

Volgt de planning

- Leest en begrijpt het preventief onderhoudsplan
- Verzamelt materiaal en gereedschappen voor het uitvoeren van de opdracht

co 01922

Gebruikt machines en gereedschappen

- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik
- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier
- Reinigt en controleert de machines en gereedschappen op zichtbare gebreken en degelijkheid na gebruik
- Signaleert defecten of gebreken

co 01928

Vervangt mechanische onderdelen en stelt ze af

- Raadpleegt het preventief onderhoudsplan
- Gebruikt gereedschappen
- Gebruikt meetinstrumenten (schuifmaat, koppelmeter, temperatuurmeter, meetkaliber, ...)
- Beoordeelt de slijtage of afwijking van de onderdelen
- Rapporteert vaststellingen
- Demonteert onderdelen (lagers, riemen, filters, tandwielen, remschoenen, ...)
- Reinigt onderdelen
- Monteert of hermonteert onderdelen door krimpen, uitzetten, persen of met schroeven, pennen, ...
- Borgt de verbinding volgens voorschriften
- Draait proef samen met de gebruikers van de machine of installatie

TE INTEGREREN KENNIS

- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van veiligheidsregels
- Basiskennis van constructietekeningen mechanica
- Basiskennis van verbindingstechnieken
- Basiskennis van interne procedures inzake veiligheid, milieu en risicobeoordeling, machinerichtlijn, EMC-richtlijn

- Kennis van mechanica: onderdelen
- Kennis van meettechniek in het kader van onderhoudswerkzaamheden
- Kennis van meetgereedschappen voor mechanisch onderhoud (schuifmaat, koppelmeter, temperatuurmeter, meetkaliber, ...)
- Kennis van montage en -demontagetechnieken
- Kennis van borgingstechnieken

MODULE PREVENTIEF ONDERHOUD INDUSTRIËLE INSTALLATIES

SITUERING

In deze module leert men de werking van het materiaal controleren, een juiste interpretatie van instrumentengegevens, de plaats van kritische slijtagepunten en smeringspunten. Men leert de machine of installatie preventief onderhouden volgens het onderhoudsplan en de -richtlijnen. Er wordt hierbij steeds aandacht besteed aan de geldende veiligheids-, milieu- en kwaliteitsnormen.

Deze module wordt gerealiseerd via een relevant aandeel werkplekleren.

ACTIVITEITEN

co 00036

Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu
- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Werkt correct met hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften
- Sorteert afval en beschermt het milieu
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften
- Neemt gepaste maatregelen volgens de veiligheidsvoorschriften bij ongevallen
- Verzamelt gereedschappen en materiaal

co 01919

Werkt in teamverband

- Wisselt informatie uit met collega's en gebruikers van de machine of installatie
- Volgt aanwijzingen van collega's van ondersteunende diensten
- Volgt aanwijzingen op van verantwoordelijken
- Vult werkdocumenten in
- Rapporteert aan leidinggevenden

co 01920

Volgt de planning

- Leest en begrijpt het preventief onderhoudsplan
- Verzamelt materiaal en gereedschappen voor het uitvoeren van de opdracht

co 01922

Gebruikt machines en gereedschappen

- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik
- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier
- Reinigt en controleert de machines en gereedschappen op zichtbare gebreken en degelijkheid na gebruik
- Signaleert defecten of gebreken

I131001 Id17981-c

Vult opvolgdocumenten van de werkzaamheden in en geeft de informatie door aan de betrokken dienst

- Gebruikt applicaties (machinegebonden en dienstgebonden) voor administratieve opvolging van het preventief onderhoud
- Houdt gegevens bij over het verloop van de werkzaamheden
- Houdt gegevens bij over vaststellingen tijdens het preventief onderhoud
- Houdt gegevens bij over het verbruik van materiaal
- Meldt af en rapporteert aan zijn leidinggevende

I130901 Id12838-c, I131001 Id13042-c

Intervenieert preventief rekening houdend met situationele elementen of de onderhoudshistoriek

- Analyseert de opdracht
- Raadpleegt technische informatie (uit handleiding, schema's, logboeken, ...) die toegevoegd is aan de opdracht
- Overlegt met de leidinggevende, gebruikers en andere betrokkenen in verband met de uit te voeren werkzaamheden
- Legt de volgorde van de eigen werkzaamheden vast

I131001 Id1962-c

Controleert de werking van het materiaal, de instrumentengegevens (druk, debiet, temperatuur, ...) en de kritieke slijtagepunten, smeringspunten, ...

- Raadpleegt technische informatie (controlelijst, onderhoudsschema's, ...) die toegevoegd is aan de opdracht
- Gebruikt zintuigen om afwijkingen in de werking en staat van de machine op te sporen
- Gebruikt meetinstrumenten om slijtage of afwijkingen te detecteren

co 01924

Voert voorbereidende werkzaamheden uit

- Houdt zich aan het preventief onderhoudsplan en de onderhoudsrichtlijnen
- Stelt de machine of installatie in veiligheid
- Beveiligt de machine tegen ongecontroleerd herinschakelen
- Gebruikt gereedschappen

I131001 Id7189-c

Onderhoudt de machine of installatie preventief

- Houdt zich aan het preventief onderhoudsplan en de onderhoudsrichtlijnen
- Voert preventieve onderhoudsacties uit zoals reinigen, smeren en vloeistofreservoirs bijvullen
- Sorteert afval en voert het af volgens de richtlijnen

TE INTEGREREN KENNIS

- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van veiligheidsregels
- Basiskennis van elektrische veiligheidsnormen
- Basiskennis van automatisering: schema's lezen en begrijpen, componenten kennen
- Basiskennis van voorraadbeheer
- Basiskennis van de werking van de machines of installaties die gebruikt worden in het bedrijf of de sector
- Basiskennis van interne procedures inzake veiligheid, milieu en risicobeoordeling, machinerichtlijn, EMC-richtlijn
- Kennis van elektriciteit: installaties, onderdelen en componenten
- Kennis van hydraulica: onderdelen en componenten
- Kennis van pneumatica: onderdelen en componenten
- Kennis van mechanica: onderdelen
- Kennis van meettechniek in het kader van onderhoudswerkzaamheden
- Kennis van meetgereedschappen voor elektrisch en mechanisch onderhoud (schuifmaat, temperatuurmeter, drukmeter, multimeter, ampèretang, ...)
- Kennis van hulpmiddelen (gereedschappen, vervangingscomponenten, onderhouds- en reinigingsproducten, ...) voor preventief onderhoud
- Kennis van visuele en auditieve kenmerken van slijtage en defecten
- Kennis van montage en -demontagetechnieken
- Kennis van bedrijfsspecifieke onderhoudsinstructies
- Kennis van algemene en bedrijfsspecifieke opvolgsystemen

MODULE DIAGNOSE EN ORGANISATIE ONDERHOUD

SITUERING

In deze module leert men de diagnosetechnieken en het organiseren van de werkzaamheden bij correctief onderhoud. Het plannen van correctieve acties staat hierbij centraal teneinde de functionaliteit (prestaties, betrouwbaarheid, beschikbaarheid, veiligheid, ...) van industriële machines, installaties of systemen te behouden en de verwachte levensduur ervan te verzekeren.

ACTIVITEITEN

co 00036

Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu
- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Werkt correct met hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften
- Sorteert afval en beschermt het milieu
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften
- Neemt gepaste maatregelen volgens de veiligheidsvoorschriften bij ongevallen
- Verzamelt gereedschappen en materiaal
- Gebruikt gevaarlijke stoffen
- Beoordeelt risico's met het oog op het nemen van de nodige voorzorgsmaatregelen

co 01919

Werkt in teamverband

- Wisselt informatie uit met collega's en gebruikers van de machine of installatie
- Volgt aanwijzingen van collega's van ondersteunende diensten
- Volgt aanwijzingen op van verantwoordelijken
- Vult werkdocumenten in
- Rapporteert aan leidinggevenden

co 01922

Gebruikt machines en gereedschappen

- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik
- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier
- Reinigt en controleert de machines en gereedschappen op zichtbare gebreken en degelijkheid na gebruik
- Signaleert defecten of gebreken

I131001 Id17981-c

Vult opvolgdocumenten van de werkzaamheden in en geeft de informatie door aan de betrokken dienst

- Gebruikt onderhoudsspecifieke beheerssoftware (machinegebonden en dienstgebonden)
- Houdt gegevens bij over het verloop van de werkzaamheden
- Houdt gegevens bij over de aard van de storing, afwijking, het tijdstip en de oplossing
- Houdt gegevens bij over het gebruik van materiaal
- Wisselt informatie uit met collega's en leidinggevende
- Gebruikt kantoorsoftware (tekstverwerking, rekenblad, ...)

co 00037

Raadpleegt vaktechnische informatie in een vreemde taal

- Raadpleegt handleidingen en lijsten van wisselstukken van de fabrikant in het Engels of de taal van de fabrikant

I130901 Id12838-c, I131001 Id13042-c

Intervenieert preventief of correctief rekening houdend met situationele elementen (in werking stellen, productiewijzigingen, ...) of de onderhoudshistoriek

- Analyseert de vraag/opdracht/probleem of storing
- Verzamelt mondelinge en schriftelijke informatie door bevraging of het raadplegen van technische bronnen (handleidingen, schema's, logboeken, ...)
- Schat de omvang en de duur van de interventie in
- Gaat na of alle werkzaamheden conform de technische plannen en afspraken uitgevoerd kunnen worden
- Overlegt met de leidinggevende, gebruikers en andere betrokkenen
- Legt een werkvolgorde vast
- Adviseert gebruikers met het oog op het correct gebruik van de machines en het voorkomen van storingen

I131001 Id1962-c

Controleert de werking van het materiaal, de instrumentengegevens (druk, debiet, temperatuur, ...) en de kritieke slijtagepunten, smeringspunten, ...

- Raadpleegt technische bronnen (controlelijst, onderhoudsschema's, ...)
- Gebruikt zintuigen om afwijkingen in de werking en staat van de machine op te sporen
- Gebruikt meetinstrumenten om slijtage te detecteren (thermografisch onderzoek, trillingsanalyse, ...)

I130901 Id14732-c

Lokaliseert en diagnosticeert een defect of storing

- Raadpleegt technische bronnen
- Plaatst indien nodig de machine of installatie in veiligheid en beveiligt ze tegen ongecontroleerd herinschakelen
- Controleert de installatie visueel en auditief en beoordeelt de staat van onderdelen
- Gebruikt meetinstrumenten (multimeter, schuifmaat, ampèretang, aardingstester, temperatuurmeter, drukmeter, ...)
- Gebruikt software om defecten op te sporen en Interpreteert foutcodes op displays van deelsystemen
- Sluit mogelijke oorzaken van fouten één voor één uit
- Lokaliseert de storing door het combineren van informatie

TE INTEGREREN KENNIS

- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van veiligheidsregels
- Basiskennis van elektrische veiligheidsnormen
- Basiskennis van voorraadbeheer
- Basiskennis van het Engels: raadplegen van technische documentatie
- Kennis van algemene en bedrijfsspecifieke opvolgsystemen voor industrieel onderhoud
- Kennis van de productspecificaties van producten geproduceerd op machines of installaties die gebruikt worden in het bedrijf of de sector
- Kennis van de werking van de machines of installaties die gebruikt worden in het bedrijf of de sector
- Kennis van hersteltechnieken (mechanisch, elektrisch, pneumatisch, hydraulisch)
- Kennis van hulpmiddelen (gereedschappen, vervangingscomponenten, onderhouds- en reinigingsproducten, ...) voor elektrisch en mechanisch onderhoud
- Kennis van interne procedures inzake veiligheid, milieu en risicobeoordeling, machinerichtlijn, EMC-richtlijn

- Kennis van machine- en installatiecomponenten (elektrisch, mechanisch, pneumatisch, hydraulisch)
- Kennis van mechanisch, elektrisch, pneumatisch en hydraulisch schemalezen
- Kennis van meetgereedschappen voor elektrisch en mechanisch onderhoud
- Kennis van meettechniek in het kader van onderhoudswerkzaamheden
- Kennis van systeem- en bedrijfsspecifieke onderhoudsinstructies
- Kennis van visuele en auditieve kenmerken van slijtage en defecten

MODULE CORRECTIEVE ONDERHOUDSTECHNIEKEN

SITUERING

In deze module leert men in functie van de gestelde diagnose, correctieve acties en de daarbij horende preventieve acties uit te voeren teneinde industriële machines, installaties of systemen terug op te starten en optimaal te laten functioneren. Tijdens deze werkzaamheden stelt men een werkvolgorde op en houdt men rekening met veiligheidsvoorschriften, onderhoudsplannen en specifieke installatierichtlijnen.

Deze module wordt gerealiseerd via een relevant aandeel werkplekleren.

ACTIVITEITEN

co 00036

Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu
- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Werkt correct met hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften
- Sorteert afval en beschermt het milieu
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften
- Neemt gepaste maatregelen volgens de veiligheidsvoorschriften bij ongevallen
- Verzamelt gereedschappen en materiaal
- Gebruikt gevaarlijke stoffen
- Beoordeelt risico's met het oog op het nemen van de nodige voorzorgsmaatregelen

co 01919

Werkt in teamverband

- Wisselt informatie uit met collega's en gebruikers van de machine of installatie
- Volgt aanwijzingen van collega's van ondersteunende diensten
- Volgt aanwijzingen op van verantwoordelijken
- Vult werkdocumenten in
- Rapporteert aan leidinggevenden

co 01922

Gebruikt machines en gereedschappen

- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik
- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier
- Reinigt en controleert de machines en gereedschappen op zichtbare gebreken en degelijkheid na gebruik
- Signaleert defecten of gebreken

I131001 Id17981-c

Vult opvolgdocumenten van de werkzaamheden in en geeft de informatie door aan de betrokken dienst

- Gebruikt onderhoudsspecifieke beheerssoftware (machinegebonden en dienstgebonden)
- Houdt gegevens bij over het verloop van de werkzaamheden
- Houdt gegevens bij over de aard van de storing, afwijking, het tijdstip en de oplossing
- Houdt gegevens bij over het gebruik van materiaal
- Wisselt informatie uit met collega's en leidinggevende
- Gebruikt kantoorsoftware (tekstverwerking, rekenblad, ...)

co 00037

Raadpleegt vaktechnische informatie in een vreemde taal

- Raadpleegt handleidingen en lijsten van wisselstukken van de fabrikant in het Engels of de taal van de fabrikant

l130901 ld12838-c, l131001 ld13042-c

Intervenieert preventief of correctief rekening houdend met situationele elementen (in werking stellen, productiewijzigingen, ...) of de onderhoudshistoriek

- Analyseert de vraag/opdracht/probleem of storing
- Verzamelt mondelinge en schriftelijke informatie door bevraging of het raadplegen van technische bronnen (handleidingen, schema's, logboeken, ...)
- Schat de omvang en de duur van de interventie in
- Gaat na of alle werkzaamheden conform de technische plannen en afspraken uitgevoerd kunnen worden
- Overlegt met de leidinggevende, gebruikers en andere betrokkenen
- Legt een werkvolgorde vast
- Adviseert gebruikers met het oog op het correct gebruik van de machines en het voorkomen van storingen

l130901 ld14732-c

Lokaliseert en diagnosticeert een defect of storing

- Raadpleegt technische bronnen
- Plaatst indien nodig de machine of installatie in veiligheid en beveiligt ze tegen ongecontroleerd herinschakelen
- Controleert de installatie visueel en auditief en beoordeelt de staat van onderdelen
- Gebruikt meetinstrumenten (multimeter, schuifmaat, ampèretang, aardingstester, temperatuurmeter, drukmeter, ...)
- Gebruikt software om defecten op te sporen en interpreteert foutcodes op displays van deelsystemen
- Sluit mogelijke oorzaken van fouten één voor één uit
- Lokaliseert de storing door het combineren van informatie

l131001 ld7189-c

Onderhoudt de machine of installatie preventief

- Houdt zich aan het onderhoudsplan en -richtlijnen
- Stelt de machine of installatie veilig en beveiligt ze tegen ongecontroleerd herinschakelen
- Gebruikt handgereedschap en draagbaar elektrisch gereedschap
- Voert preventieve onderhoudsacties uit zoals reinigen, smeren, onderdelen vervangen (filters, riemen, tandwielen, remschoenen, ...), vloeistofreservoirs bijvullen, ...
- Merkt de nood aan curatief onderhoud op
- Sorteert afval en voert het af volgens de richtlijnen

l130901 ld4156-c, l131001 ld24014-c

Vervangt, herstelt en test de defecte onderdelen en stelt ze af

- Raadpleegt technische bronnen (handleidingen van de constructeur, schema's, logboeken, bedrijfsinterne onderhoudsprocedures, ...)
- Gebruikt handgereedschap en draagbaar elektrisch gereedschap
- Gebruikt meetinstrumenten (multimeter, schuifmaat, ampèretang, aardingstester, temperatuurmeter, drukmeter, ...)
- Beoordeelt de schade en beslist tot herstelling of vervanging van mechanische, pneumatische, hydraulische of elektrische onderdelen (originele of gelijkwaardige componenten)
- Zoekt en kiest eventueel vervangonderdelen
- Demonteert, monteert en sluit aan: onderdelen en toestellen zoals motoren, machines, pompen, compressoren, lagers en brengt markeringen of codes aan
- Monteert onderdelen door lijmen, krimpen, uitzetten, persen of met schroeven,

pennen, spieën, ...
- Lijnt de onderdelen uit
- Voert eenvoudige soldeer- en lasverbindingen uit
- Regelt onderdelen en stelt parameters van de machine, installatie of uitrusting bij
- Draait proef met de toestellen in overleg met de gebruikers

I130901 Id16772-c

Voert voorbereidende tests uit voor het vrijgeven van de machine of installatie

- Controleert de werking van de installaties of van de onderdelen na herstelling of vervanging
- Regelt mechanische componenten af
- Gebruikt meetapparaten
- Vergelijkt gemeten waarden met richtwaarden
- Geeft de machine of installatie terug vrij volgens gegeven procedures

TE INTEGREREN KENNIS

- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van veiligheidsregels
- Basiskennis van elektrische veiligheidsnormen
- Basiskennis van voorraadbeheer
- Basiskennis van het Engels: raadplegen van technische documentatie
- Basiskennis van elektronica: schema's lezen en begrijpen, componenten kennen
- Basiskennis van hydraulica: schema's lezen en begrijpen, componenten kennen
- Basiskennis van pneumatica: schema's lezen en begrijpen, componenten kennen
- Basiskennis van automatisering: schema's lezen en begrijpen, componenten kennen
- Basiskennis van verbindingstechnieken
- Basiskennis van verspanings- en plaatbewerkingstechnieken
- Kennis van algemene en bedrijfsspecifieke opvolgsystemen voor industrieel onderhoud
- Kennis van de productspecificaties van producten geproduceerd op machines of installaties die gebruikt worden in het bedrijf of de sector
- Kennis van de werking van de machines of installaties die gebruikt worden in het bedrijf of de sector
- Kennis van elektriciteit: installaties, machines en sturingen
- Kennis van hersteltechnieken (mechanisch, elektrisch, pneumatisch, hydraulisch)
- Kennis van hulpmiddelen (gereedschappen, vervangingscomponenten, onderhouds- en reinigingsproducten, ...) voor elektrisch en mechanisch onderhoud
- Kennis van interne procedures inzake veiligheid, milieu en risicobeoordeling, machinerichtlijn, EMC-richtlijn
- Kennis van machine- en installatiecomponenten (elektrisch, mechanisch, pneumatisch, hydraulisch)
- Kennis van mechanica: machineonderdelen, constructieleer, materialenleer, ...
- Kennis van mechanisch, elektrisch, pneumatisch en hydraulisch schemalezen
- Kennis van meetgereedschappen voor elektrisch en mechanisch onderhoud
- Kennis van meettechniek in het kader van onderhoudswerkzaamheden
- Kennis van systeem- en bedrijfsspecifieke onderhoudsinstructies
- Kennis van visuele en auditieve kenmerken van slijtage en defecten

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 4 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit

Bijlage XX bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied mechanica-elektriciteit

Beroepsopleiding

Studiegebied Mechanica-elektriciteit• BO ME 031

01.02.2017

Onderhoudsmonteur

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

REFERENTIEKADER:
ERKENDE BEROEPSKWALIFICATIE: "ONDERHOUDSMONTEUR"

NIVEAU BEROEPSKWALIFICATIE: 3

Onderhoudsmonteur

OMSCHRIJVING OPLEIDING

In de opleiding "Onderhoudsmonteur" leert men preventieve onderhoudsacties uitvoeren teneinde de functionaliteit (prestaties, betrouwbaarheid, beschikbaarheid, veiligheid, ...) van industriële machines en installaties te behouden en de verwachte levensduur ervan te verzekeren.

RELATIE OPLEIDING BEROEPSKWALIFICATIE

Elke module is samengesteld uit de activiteiten en de descriptorelementen kennis en vaardigheden van de erkende beroepskwalificatie.

De descriptorelementen context, autonomie en verantwoordelijkheid gelden als algemeen kader voor de volledige opleiding.

Beroepen in industrieel onderhoud zijn in vele sectoren terug te vinden. Het betreft industriële omgevingen waarin verschillende technische systemen samen een productieomgeving vormen. Het preventief onderhoudspersoneel speelt een belangrijke rol in het operationeel houden van het productieapparaat op vlak van kwaliteit, beschikbaarheid, betrouwbaarheid, productiviteit, veiligheid, ... In deze hoedanigheid staat het preventief industrieel onderhoudspersoneel in voor de optimale beschikbaarheid van het productieapparaat of de uitrusting en moet het kunnen ingrijpen op meerdere soorten technische systemen die er deel van uitmaken.

De onderhoudsmonteur voert preventief onderhoud uit en doet dus zeer routinematige controles, afstellingen en reinigingswerk. Hij voert controles en acties uit op geplande tijdstippen om technische storingen en stilstanden te vermijden en werkt daarbij nauw samen met de gebruikers.

SAMENHANG

De Onderhoudsmonteur kan doorgroeien naar de Elektromecanicien, de opleiding Onderhoudsmonteur zit dan ook integraal vervat in de opleiding Elektromecanicien.

Elektromecanicien
Onderhoudsmonteur

LINK BEROEPSKWALIFICATIE

Onderhoudsmonteur **[2016]**

MODULAIR TRAJECT

De opleiding "Onderhoudsmonteur" bestaat uit 4 modules:

– Elektrische onderdelen en componenten industriële installaties	80 Lt	M ME G154
– Hydraulische en pneumatische onderdelen en componenten industriële installaties	80 Lt	M ME G155
– Mechanische onderdelen industriële installaties	80 Lt	M ME G156
– Preventief onderhoud industriële installaties	80 Lt	M ME G157

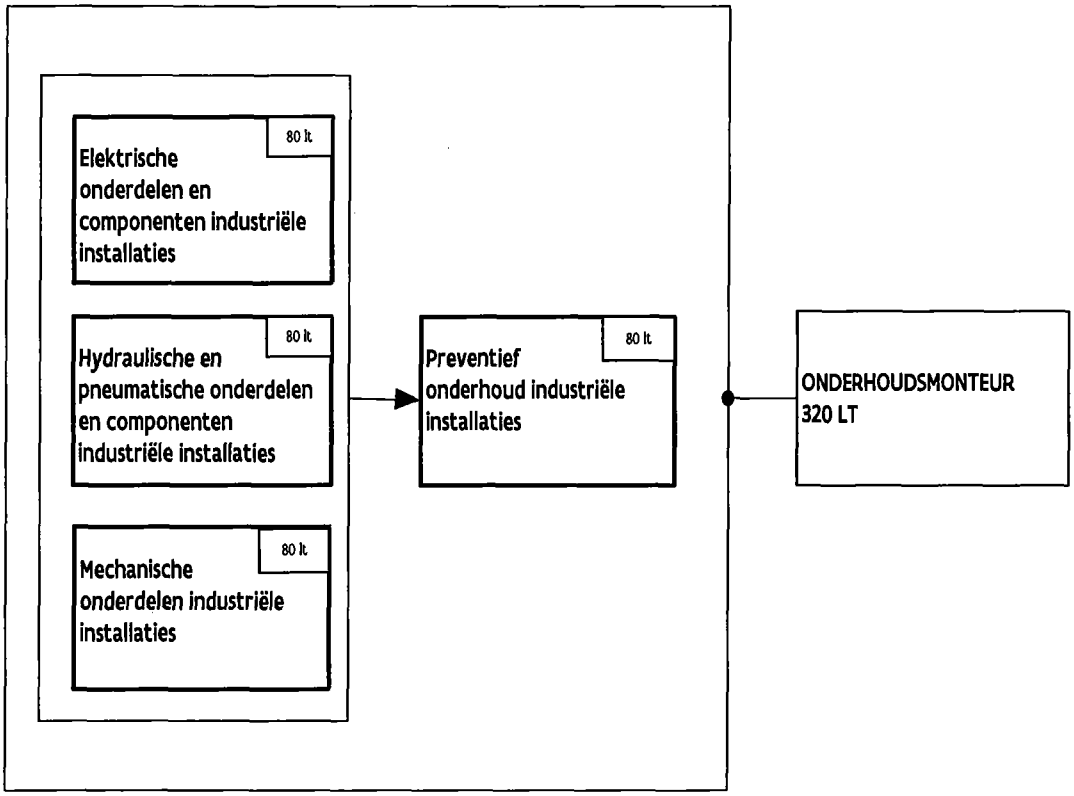

CERTIFICERING

Elke module wordt bekrachtigd met een deelcertificaat.
Deze opleiding leidt tot het certificaat Onderhoudsmonteur en een bewijs van beroepskwalificatie van niveau 3 van Onderhoudsmonteur.

OPLEIDINGSDUUR

De opleiding omvat in totaal **320** lestijden.

INSTAPVEREISTEN

GEEN PIJLEN TUSSEN MODULES

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenen-onderwijs.
Decreet volwassenenonderwijs

PIJLEN TUSSEN MODULES

De cursist is door de pijl gebonden aan een verplichte volgorde in het traject. De cursist beschikt over het deelcertificaat van de module die in sequentieel verband staat met de betrokken module (= verbonden via de pijl) of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

Modules

MODULE ELEKTRISCHE ONDERDELEN EN COMPONENTEN INDUSTRIËLE INSTALLATIES

SITUERING

In deze module leert men de werking, de aansluiting, de afregeling en de instelling en het plaatsen van elektrische onderdelen en componenten, die we in industriële installaties terugvinden. Men leert de elektrische onderdelen en componenten herkennen in een elektrisch schema en in een installatie. Er wordt hierbij steeds aandacht besteed aan de geldende veiligheids-, milieu- en kwaliteitsnormen.

ACTIVITEITEN

co 01921

Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu
- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Werkt correct met hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften
- Sorteert afval en beschermt het milieu
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften
- Neemt gepaste maatregelen volgens de veiligheidsvoorschriften bij ongevallen
- Verzamelt gereedschappen en materiaal

co 01920

Volgt de planning

- Leest en begrijpt het preventief onderhoudsplan
- Verzamelt materiaal en gereedschappen voor het uitvoeren van de opdracht

co 01922

Gebruikt machines en gereedschappen

- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik
- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier
- Reinigt en controleert de machines en gereedschappen op zichtbare gebreken en degelijkheid na gebruik
- Signaleert defecten of gebreken

co 01925

Vervangt elektrische onderdelen en componenten en stelt ze af

- Raadpleegt het preventief onderhoudsplan
- Gebruikt gereedschappen
- Gebruikt meetinstrumenten (temperatuurmeter, multimeter, ampèretang, isolatiemeter, ...)
- Beoordeelt de werking van de onderdelen
- Rapporteert vaststellingen
- Demonteert elektrische componenten en onderdelen (schakelaars, drukknoppen, sensoren, connectoren, ...)
- Reinigt componenten en onderdelen
- Monteert of hermonteert componenten en onderdelen
- Regelt onderdelen af en sluit ze aan
- Voert eenvoudige soldeerverbindingen uit
- Borgt de verbinding volgens voorschriften
- Draait proef samen met de gebruikers van de machine of installatie

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

TE INTEGREREN KENNIS

- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van veiligheidsregels
- Basiskennis van elektrische veiligheidsnormen
- Basiskennis van schemalezen elektriciteit
- Basiskennis van automatisering: schema's lezen en begrijpen, componenten kennen
- Basiskennis van verbindingstechnieken
- Basiskennis van interne procedures inzake veiligheid, milieu en risicobeoordeling, machinerichtlijn, EMC-richtlijn
- Kennis van elektriciteit: installaties, onderdelen en componenten
- Kennis van meettechniek in het kader van onderhoudswerkzaamheden
- Kennis van meetgereedschappen voor elektrisch onderhoud (temperatuurmeter, multimeter, ampèretang, isolatiemeter, ...)
- Kennis van montage en -demontagetechnieken

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

MODULE HYDRAULISCHE EN PNEUMATISCHE ONDERDELEN EN COMPONENTEN INDUSTRIËLE INSTALLATIES

SITUERING

In deze module leert men de werking, de aansluiting, de afregeling, de instelling en het plaatsen van hydraulische en pneumatische onderdelen en componenten, die we in industriële installaties terugvinden. Men leert de hydraulische en pneumatische onderdelen en componenten herkennen in een elektrisch-, pneumatisch- en een hydraulisch schema en in een installatie. Er wordt hierbij steeds aandacht besteed aan de geldende veiligheids-, milieu- en kwaliteitsnormen.

ACTIVITEITEN

co 01921

Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu
- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Werkt correct met hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften
- Sorteert afval en beschermt het milieu
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften
- Neemt gepaste maatregelen volgens de veiligheidsvoorschriften bij ongevallen
- Verzamelt gereedschappen en materiaal

co 01920

Volgt de planning

- Leest en begrijpt het preventief onderhoudsplan
- Verzamelt materiaal en gereedschappen voor het uitvoeren van de opdracht

co 01922

Gebruikt machines en gereedschappen

- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik
- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier
- Reinigt en controleert de machines en gereedschappen op zichtbare gebreken en degelijkheid na gebruik
- Signaleert defecten of gebreken

co 01926

Vervangt hydraulische en pneumatische componenten en onderdelen en stelt ze af

- Raadpleegt het preventief onderhoudsplan
- Gebruikt gereedschappen
- Gebruikt meetinstrumenten (schuifmaat, temperatuurmeter, multimeter, drukmeter, ...)
- Beoordeelt de slijtage of afwijking van de onderdelen
- Rapporteert vaststellingen
- Demonteert componenten en onderdelen (kleppen, ventielen, drukknoppen, sensoren, ...)
- Reinigt componenten en onderdelen
- Monteert of hermonteert componenten en onderdelen
- Regelt onderdelen af
- Controleert op lekdichtheid
- Borgt de verbinding volgens voorschriften
- Draait proef samen met de gebruikers van de machine of installatie

TE INTEGREREN KENNIS

- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van veiligheidsregels

- Basiskennis van schemalezen hydraulica
- Basiskennis van schemalezen pneumatica
- Basiskennis van automatisering: schema's lezen en begrijpen, componenten kennen
- Basiskennis van verbindingstechnieken
- Basiskennis van interne procedures inzake veiligheid, milieu en risicobeoordeling, machinerichtlijn, EMC-richtlijn
- Kennis van hydraulica: onderdelen en componenten
- Kennis van pneumatica: onderdelen en componenten
- Kennis van meettechniek in het kader van onderhoudswerkzaamheden
- Kennis van meetgereedschappen voor elektrisch en mechanisch onderhoud (schuifmaat, temperatuurmeter, multimeter, drukmeter, ...)
- Kennis van montage en -demontagetechnieken

MODULE MECHANISCHE ONDERDELEN INDUSTRIËLE INSTALLATIES

SITUERING

In deze module leert men de montage- en demontagetechnieken en borgingstechnieken van mechanische onderdelen, die we in industriële installaties terugvinden. Ook leert men slijtage en/of afwijkingen van die mechanische onderdelen beoordelen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van constructietekeningen. Er wordt steeds aandacht besteed aan de geldende veiligheids-, milieu- en kwaliteitsnormen.

ACTIVITEITEN

co 01921

Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu
- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Werkt correct met hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften
- Sorteert afval en beschermt het milieu
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften
- Neemt gepaste maatregelen volgens de veiligheidsvoorschriften bij ongevallen
- Verzamelt gereedschappen en materiaal

co 01920

Volgt de planning

- Leest en begrijpt het preventief onderhoudsplan
- Verzamelt materiaal en gereedschappen voor het uitvoeren van de opdracht

co 01922

Gebruikt machines en gereedschappen

- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik
- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier
- Reinigt en controleert de machines en gereedschappen op zichtbare gebreken en degelijkheid na gebruik
- Signaleert defecten of gebreken

co 01928

Vervangt mechanische onderdelen en stelt ze af

- Raadpleegt het preventief onderhoudsplan
- Gebruikt gereedschappen
- Gebruikt meetinstrumenten (schuifmaat, koppelmeter, temperatuurmeter, meetkaliber, ...)
- Beoordeelt de slijtage of afwijking van de onderdelen
- Rapporteert vaststellingen
- Demonteert onderdelen (lagers, riemen, filters, tandwielen, remschoenen, ...)
- Reinigt onderdelen
- Monteert of hermonteert onderdelen door krimpen, uitzetten, persen of met schroeven, pennen, ...
- Borgt de verbinding volgens voorschriften
- Draait proef samen met de gebruikers van de machine of installatie

TE INTEGREREN KENNIS

- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van veiligheidsregels
- Basiskennis van constructietekeningen mechanica
- Basiskennis van verbindingstechnieken
- Basiskennis van interne procedures inzake veiligheid, milieu en risicobeoordeling, machinerichtlijn, EMC-richtlijn

- Kennis van mechanica: onderdelen
- Kennis van meettechniek in het kader van onderhoudswerkzaamheden
- Kennis van meetgereedschappen voor mechanisch onderhoud (schuifmaat, koppelmeter, temperatuurmeter, meetkaliber, ...)
- Kennis van montage en -demontagetechnieken
- Kennis van borgingstechnieken

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

MODULE PREVENTIEF ONDERHOUD INDUSTRIËLE INSTALLATIES

SITUERING

In deze module leert men de werking van het materiaal controleren, een juiste interpretatie van instrumentengegevens, de plaats van kritische slijtagepunten en smeringspunten. Men leert de machine of installatie preventief onderhouden volgens het onderhoudsplan en de -richtlijnen. Er wordt hierbij steeds aandacht besteed aan de geldende veiligheids-, milieu- en kwaliteitsnormen.

Deze module wordt gerealiseerd via een relevant aandeel werkplekleren.

ACTIVITEITEN

co 01921

Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu
- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Werkt correct met hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften
- Sorteert afval en beschermt het milieu
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften
- Neemt gepaste maatregelen volgens de veiligheidsvoorschriften bij ongevallen
- Verzamelt gereedschappen en materiaal

co 01919

Werkt in teamverband

- Wisselt informatie uit met collega's en gebruikers van de machine of installatie
- Volgt aanwijzingen van collega's van ondersteunende diensten
- Volgt aanwijzingen op van verantwoordelijken
- Vult werkdocumenten in
- Rapporteert aan leidinggevenden

co 01920

Volgt de planning

- Leest en begrijpt het preventief onderhoudsplan
- Verzamelt materiaal en gereedschappen voor het uitvoeren van de opdracht

co 01922

Gebruikt machines en gereedschappen

- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik
- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier
- Reinigt en controleert de machines en gereedschappen op zichtbare gebreken en degelijkheid na gebruik
- Signaleert defecten of gebreken

I131001 Id17981-c

Vult opvolgdocumenten van de werkzaamheden in en geeft de informatie door aan de betrokken dienst

- Gebruikt applicaties (machinegebonden en dienstgebonden) voor administratieve opvolging van het preventief onderhoud
- Houdt gegevens bij over het verloop van de werkzaamheden
- Houdt gegevens bij over vaststellingen tijdens het preventief onderhoud
- Houdt gegevens bij over het verbruik van materiaal
- Meldt af en rapporteert aan zijn leidinggevende

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

I130901 Id12838-c, I131001 Id13042-c

Intervenieert preventief rekening houdend met situationele elementen of de onderhoudshistoriek

- Analyseert de opdracht
- Raadpleegt technische informatie (uit handleiding, schema's, logboeken, ...) die toegevoegd is aan de opdracht
- Overlegt met de leidinggevende, gebruikers en andere betrokkenen in verband met de uit te voeren werkzaamheden
- Legt de volgorde van de eigen werkzaamheden vast

co 01923

Controleert de werking van het materiaal, de instrumentengegevens (druk, debiet, temperatuur, ...) en de kritieke slijtagepunten, smeringspunten, ...

- Raadpleegt technische informatie (controlelijst, onderhoudsschema's, ...) die toegevoegd is aan de opdracht
- Gebruikt zintuigen om afwijkingen in de werking en staat van de machine op te sporen
- Gebruikt meetinstrumenten om slijtage of afwijkingen te detecteren

co 01924

Voert voorbereidende werkzaamheden uit

- Houdt zich aan het preventief onderhoudsplan en de onderhoudsrichtlijnen
- Stelt de machine of installatie in veiligheid
- Beveiligt de machine tegen ongecontroleerd herinschakelen
- Gebruikt gereedschappen

co 01927

Onderhoudt de machine of installatie preventief

- Houdt zich aan het preventief onderhoudsplan en de onderhoudsrichtlijnen
- Voert preventieve onderhoudsacties uit zoals reinigen, smeren en vloeistofreservoirs bijvullen
- Sorteert afval en voert het af volgens de richtlijnen

TE INTEGREREN KENNIS

- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van veiligheidsregels
- Basiskennis van elektrische veiligheidsnormen
- Basiskennis van automatisering: schema's lezen en begrijpen, componenten kennen
- Basiskennis van voorraadbeheer
- Basiskennis van de werking van de machines of installaties die gebruikt worden in het bedrijf of de sector
- Basiskennis van interne procedures inzake veiligheid, milieu en risicobeoordeling, machinerichtlijn, EMC-richtlijn
- Kennis van elektriciteit: installaties, onderdelen en componenten
- Kennis van hydraulica: onderdelen en componenten
- Kennis van pneumatica: onderdelen en componenten
- Kennis van mechanica: onderdelen
- Kennis van meettechniek in het kader van onderhoudswerkzaamheden
- Kennis van meetgereedschappen voor elektrisch en mechanisch onderhoud (schuifmaat, temperatuurmeter, drukmeter, multimeter, ampèretang, ...)
- Kennis van hulpmiddelen (gereedschappen, vervangingscomponenten, onderhouds- en reinigingsproducten, ...) voor preventief onderhoud
- Kennis van visuele en auditieve kenmerken van slijtage en defecten
- Kennis van montage en -demontagetechnieken
- Kennis van bedrijfsspecifieke onderhoudsinstructies
- Kennis van algemene en bedrijfsspecifieke opvolgsystemen

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 5 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit

Bijlage XIV bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2010 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied handel

Beroepsopleiding

Studiegebied Handel • **BO HA 011**

01.02.2017

Bedrijfsbeheer

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Bedrijfsbeheer

OMSCHRIJVING OPLEIDING

De opleiding **Bedrijfsbeheer** omvat 5 inhoudelijke clusters:

- Cluster 1: het ondernemend denken en de ondernemerscompetenties;
- Cluster 2: de oprichting van een onderneming;
- Cluster 3: de boekhoudkundige, financiële en fiscale aspecten;
- Cluster 4: het commerciële beheer;
- Cluster 5: de wetgeving.

Alle competenties en ondersteunende kenniselementen van deze opleiding vormen één onlosmakelijk inhoudelijk geheel, waarbij het ondernemingsplan als een rode draad door de gehele opleiding loopt.

RELATIE OPLEIDING REFERENTIEKADER

De opleiding **Bedrijfsbeheer** behoort tot het studiegebied HANDEL.

Het Koninklijk Besluit van 7 juni 2007 tot wijziging van het Koninklijk besluit van 21 oktober 1998 tot uitvoering van Hoofdstuk I van Titel II van de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap vormt het referentiekader voor dit opleidingsprofiel.

De opleiding bedrijfsbeheer leidt tot zelfstandig ondernemerschap.

De context waarin de ondernemer werkt vraagt dat hij over welbepaalde capaciteiten en attitudes beschikt. Ze zijn beschreven in het ENTRE-profiel[1].

We onthouden o.a. dat de ondernemer er vast van overtuigd moet zijn dat, wil hij slagen en een zaak uitbouwen, hij over een sterk doorzettingsvermogen moet beschikken.
Hij moet sociaal vaardig zijn: overtuigingskracht, klantgerichtheid en netwerken vormen staan daarin centraal.

Hij moet zicht op de markt hebben om kansen te kunnen zien, maar zeker ook om risico's in te schatten en toekomstgericht te plannen.

Een succesvolle ondernemer heeft een besef van rendement, heeft zin voor verantwoordelijkheid. Een succesvol ondernemer durft bijv. ook beslissingen nemen wanneer niet iedereen het met hem eens is. Hij is in staat om op basis van kennis en informatie in kritieke situaties tot besluiten te komen voor de voortgang van de onderneming. Hij is besluitvaardig en blijft niet bij de pakken zitten.

SAMENHANG

"Bedrijfsbeheer" is een opleiding op zich. Er zijn geen gemeenschappelijke modules met andere opleidingen.

[1] Het ENTRE-profiel is het resultaat van het Entre-project uit 2006 in samenwerking met het Centrum voor Sociale en Arbeidspedagogiek van de KU Leuven. In 2015 werd een nieuw project gestart 'upgrade ENTRE-Spiegel', waarbij een wetenschappelijk onderzoek werd uitgevoerd op de eerste ENTRE-Spiegel. Dit onderzoek baseerde zich op de beschikbare resultaten, literatuur en interviews van ondernemers. De ENTRE-Spiegel 2.0 is een inhoudelijke en ICT-matige upgrade.

LINK REFERENTIEKADER

Het koninklijk besluit van 7 juni 2007 tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 oktober 1998 tot uitvoering van Hoofdstuk I van Titel II van de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap

MODULAIR TRAJECT

De opleiding "Bedrijfsbeheer" bestaat uit 1 module:

- Basiskennis bedrijfsbeheer 160 Lt M HA 101

CERTIFICERING

Deze opleiding wordt bekrachtigd met het "**Getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer**".

OPLEIDINGSDUUR

De opleiding omvat in totaal **160** lestijden.

INSTAPVEREISTEN

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenen-onderwijs.
Decreet volwassenenonderwijs

Modules

MODULE BASISKENNIS BEDRIJFSBEHEER

SITUERING

In deze module verwerft de cursist de nodige competenties om een onderneming op te richten en te beheren, rekening houdend met de boekhoudkundige, financiële en fiscale aspecten ervan en de relevante wetgeving. De nadruk ligt op het verwerven van inhoudelijke en algemene ondernemerscompetenties. Het ondernemingsplan loopt als een rode draad door de gehele opleiding.

BASISCOMPETENTIES

De cursist kan

Cluster 1: In functie van het ondernemend denken en ondernemerscompetenties:

HA BC001 – zijn ondernemerscompetenties bij zichzelf herkennen en daar waar nodig bijsturen.
HA BC002 – een ondernemingsplan opstellen.
HA BC003 – haalbaarheid van een ondernemingsplan inschatten.
HA BC004 – professionele raadgevers kennen en het belang inschatten om zich te laten bijstaan.

Cluster 2: In functie van de oprichting van een onderneming:

HA BC005 – verschillende rechtsvormen van de onderneming opzoeken en in concrete situaties aanwenden.
HA BC006 – verschillende huwelijksstelsels opzoeken en in concrete situaties aanwenden.
HA BC007 – handelshuurcontracten in concrete situaties aanwenden.
HA BC008 – verplichte en facultatieve verzekeringen onderscheiden en het risico inschatten.
HA BC009 – het sociaal statuut van de zelfstandige met dat van de loontrekkende vergelijken.
HA BC010 – reglementeringen betreffende het milieu, ruimtelijke ordening en hygiënenormen, handelsvestigingen en gevaarlijke inrichtingen opzoeken en in concrete situaties aanwenden.
HA BC011 – overheidssteun en subsidies opzoeken en in concrete situaties aanwenden.
HA BC012 – verschillende kredietvormen onderzoeken.

Cluster 3: In functie van de boekhoudkundige, financiële en fiscale aspecten:

HA BC013 – het nut van de boekhouding als beleidsinstrument toelichten.
HA BC014 – uitgaande van de basisprincipes van de dubbele boekhouding de juiste posten onder de rubrieken van de balans en resultatenrekening onderbrengen.
HA BC015 – de voornaamste handels- en betalingsdocumenten gebruiken.
HA BC016 – de omzet ramen.
HA BC017 – de cashflow ramen.
HA BC018 – wettelijke bepalingen inzake de boekhouding van de KMO's toepassen.
HA BC019 – met het btw-mechanisme omgaan.
HA BC020 – kosten analyseren en beheren.
HA BC021 – rendabiliteit berekenen.
HA BC022 – het nut van een boordtabel uitleggen.
HA BC023 – het break-even point berekenen.
HA BC024 – ontvangsten en uitgaven ramen.
HA BC025 – een financieel plan opstellen.
HA BC026 – de verkoop- en de kostprijs berekenen.
HA BC027 – het nut en de algemene principes van de personen- en vennootschapsbelasting toelichten.

HA BC028 – verschillende soorten inkomsten herkennen.
HA BC029 – aftrekbaarheid van de kosten bepalen.
HA BC030 – het principe van voorheffingen en voorafbetalingen toelichten.

Cluster 4: In functie van het commerciële beheer:

HA BC031 – leveranciers en klanten beheren.
HA BC032 – commercieel (onder)handelen.
HA BC033 – een concurrentieanalyse maken.
HA BC034 – leveringen en voorraden beheren.
HA BC035 – een marktstudie maken.
HA BC036 – een handelsstrategie bepalen.

Cluster 5: In functie van de wetgeving:

HA BC037 – verantwoordelijkheden, rechten en verplichtingen van de handelaar opzoeken en in concrete situaties toepassen.
HA BC038 – oorzaken en gevolgen van het faillissement toelichten.
HA BC039 – de wet op de handelspraktijken en de bescherming van de consument opzoeken en in concrete situaties toepassen.
HA BC040 – handelsovereenkomsten afsluiten.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

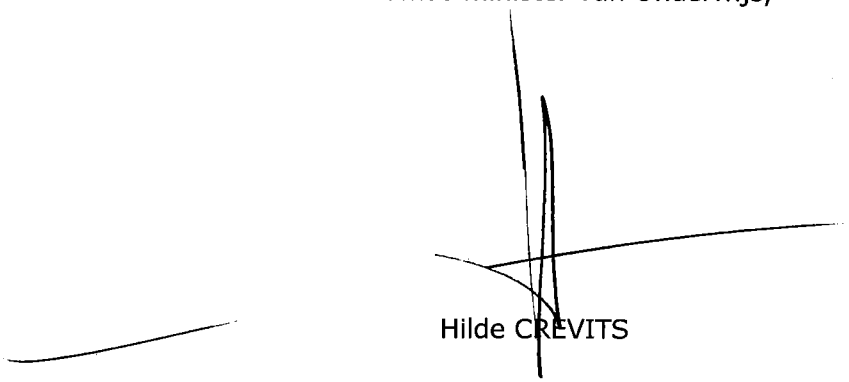

Hilde CREVITS

Bijlage 6 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit
Bijlage 18 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied algemene vorming

Algemene opleiding

Studiegebied Algemene vorming• AO AV 004

01.02.2017

Wetenschappen

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

Bijlage 6 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit
Bijlage 18 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied algemene vorming

Inhoud

1 Deel 1 Opleiding 6
1.1 Korte beschrijving 6
1.1.1 Inhoud 6
1.1.2 Modules 6
1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied 7
1.3 Studieduur 7
1.4 Modules en leertraject 8
1.4.1 Modules 8
1.4.2 Leertraject 10
2 Deel 2 Modules 11
2.1 Module ASO2-B Aardrijkskunde 1 (001) 11
2.1.1 Instapvereisten 11
2.1.2 Studieduur 11
2.1.3 Basiscompetenties 11
2.2 Module ASO2-B Aardrijkskunde 2 (002) 11
2.2.1 Instapvereisten 11
2.2.2 Studieduur 11
2.2.3 Basiscompetenties 11
2.3 Module ASO2-B Aardrijkskunde 3 (003) 11
2.3.1 Instapvereisten 11
2.3.2 Studieduur 11
2.3.3 Basiscompetenties 11
2.4 Module ASO2-B Engels 1 (004) 13
2.4.1 Instapvereisten 13
2.4.2 Studieduur 13
2.4.3 Basiscompetenties 13
2.5 Module ASO2-B Engels 2 (005) 13
2.5.1 Instapvereisten 13
2.5.2 Studieduur 13
2.5.3 Basiscompetenties 13
2.6 Module ASO2-B Engels 3 (006) 13
2.6.1 Instapvereisten 13
2.6.2 Studieduur 13
2.6.3 Basiscompetenties 13
2.7 Module ASO2-B Frans 1 (007) 14
2.7.1 Instapvereisten 14
2.7.2 Studieduur 14
2.7.3 Basiscompetenties 14
2.8 Module ASO2-B Frans 2 (008) 14
2.8.1 Instapvereisten 14
2.8.2 Studieduur 14
2.8.3 Basiscompetenties 14
2.9 Module ASO2-B Frans 3 (009) 14
2.9.1 Instapvereisten 14
2.9.2 Studieduur 14
2.9.3 Basiscompetenties 15
2.10 Module ASO2-B Geschiedenis 1 (010) 16
2.10.1 Instapvereisten 16
2.10.2 Studieduur 16
2.10.3 Basiscompetenties 16
2.11 Module ASO2-B Geschiedenis 2 (011) 16

2.11.1 Instapvereisten 16
2.11.2 Gewenste voorkennis 16
2.11.3 Studieduur 16
2.11.4 Basiscompetenties 16
2.12 Module ASO2-B Geschiedenis 3 (012) 17
2.12.1 Instapvereisten 17
2.12.2 Studieduur 17
2.12.3 Basiscompetenties 17
2.13 Module ASO2-B Geschiedenis 4 (013) 17
2.13.1 Instapvereisten 17
2.13.2 Gewenste voorkennis 17
2.13.3 Studieduur 17
2.13.4 Basiscompetenties 17
2.14 Module ASO2-B Biologie 1 (014) 18
2.14.1 Instapvereisten 18
2.14.2 Studieduur 18
2.14.3 Basiscompetenties 18
2.15 Module ASO2-B Biologie 2 (015) 18
2.15.1 Situering van de module in de opleiding 18
2.15.2 Instapvereisten 18
2.15.3 Studieduur 18
2.15.4 Basiscompetenties 18
2.16 Module ASO2-B Chemie 1 (016) 19
2.16.1 Instapvereisten 19
2.16.2 Studieduur 19
2.16.3 Basiscompetenties 19
2.17 Module ASO2-B Chemie 2 (017) 19
2.17.1 Instapvereisten 19
2.17.2 Studieduur 19
2.17.3 Basiscompetenties 19
2.18 Module ASO2-B Fysica 1 (018) 20
2.18.1 Instapvereisten 20
2.18.2 Studieduur 20
2.18.3 Basiscompetenties 20
2.19 Module ASO2-B Fysica 2 (019) 20
2.19.1 Instapvereisten 20
2.19.2 Studieduur 20
2.19.3 Basiscompetenties 20
2.20 Module ASO2-B Nederlands 1 (020) 21
2.20.1 Instapvereisten 21
2.20.2 Studieduur 21
2.20.3 Basiscompetenties 21
2.21 Module ASO2-B Nederlands 2 (021) 21
2.21.1 Instapvereisten 21
2.21.2 Studieduur 21
2.21.3 Basiscompetenties 21
2.22 Module ASO2-B Nederlands 3 (022) 22
2.22.1 Instapvereisten 22
2.22.2 Studieduur 22
2.22.3 Basiscompetenties 22
2.23 Module ASO2-B Nederlands 4 (023) 22
2.23.1 Instapvereisten 22

2.23.2 Studieduur 22
2.23.3 Basiscompetenties 22
2.24 Module ASO2-B Wiskunde 1 (024) 23
2.24.1 Instapvereisten 23
2.24.2 Studieduur 23
2.24.3 Basiscompetenties 23
2.25 Module ASO2-B Wiskunde 2 (025) 23
2.25.1 Instapvereisten 23
2.25.2 Studieduur 23
2.25.3 Basiscompetenties 23
2.26 Module ASO2-B Wiskunde 3 (026) 24
2.26.1 Instapvereisten 24
2.26.2 Studieduur 24
2.26.3 Basiscompetenties 24
2.27 Module ASO2-B Wiskunde 4 (027) 24
2.27.1 Instapvereisten 24
2.27.2 Studieduur 24
2.27.3 Basiscompetenties 24
2.28 Module WET2 Wetenschappen 1 (036) 25
2.28.1 Instapvereisten 25
2.28.2 Studieduur 25
2.28.3 Basiscompetenties 25
2.29 Module WET2 Wetenschappen 2 (037) 25
2.29.1 Instapvereisten 25
2.29.2 Studieduur 25
2.29.3 Basiscompetenties 25
2.30 Module WET2 Wetenschappen 3 (038) 26
2.30.1 Instapvereisten 26
2.30.2 Studieduur 26
2.30.3 Basiscompetenties 26
2.31 Module WET2 Wetenschappen 4 (039) 26
2.31.1 Instapvereisten 26
2.31.2 Studieduur 26
2.31.3 Basiscompetenties 26
3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen 27
Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen 27
3.1 Leren leren 27
3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten 27
3.3 Technische-technologische vorming 31

1 Deel 1 Opleiding

1.1 Korte beschrijving

1.1.1 Inhoud

De opleiding **Wetenschappen** situeert zich binnen het studiegebied ALGEMENE VORMING. Deze opleiding is analoog aan de studierichting Wetenschappen van de tweede graad van het voltijds secundair onderwijs.

1.1.2 Modules

De opleiding Wetenschappen bestaat uit 31 modules. De modules zijn:

- ASO2-B Aardrijkskunde 1
- ASO2-B Aardrijkskunde 2
- ASO2-B Aardrijkskunde 3
- ASO2-B Engels 1
- ASO2-B Engels 2
- ASO2-B Engels 3
- ASO2-B Frans 1
- ASO2-B Frans 2
- ASO2-B Frans 3
- ASO2-B Geschiedenis 1
- ASO2-B Geschiedenis 2
- ASO2-B Geschiedenis 3
- ASO2-B Geschiedenis 4
- ASO2-B Biologie 1
- ASO2-B Biologie 2
- ASO2-B Chemie 1
- ASO2-B Chemie 2
- ASO2-B Fysica 1
- ASO2-B Fysica 2
- ASO2-B Nederlands 1
- ASO2-B Nederlands 2
- ASO2-B Nederlands 3
- ASO2-B Nederlands 4
- ASO2-B Wiskunde 1
- ASO2-B Wiskunde 2
- ASO2-B Wiskunde 3
- ASO2-B Wiskunde 4
- WET2 Wetenschappen 1
- WET2 Wetenschappen 2
- WET2 Wetenschappen 3
- WET2 Wetenschappen 4

De totale opleiding omvat 1880 Lt.

1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied

Nr.	Opleidingen	Code	Les-uren	Niveau
1	Economie	AO AV 002	1960	ASO 2
2	Humane Wetenschappen ASO2	AO AV 003	1960	ASO 2
3	Wetenschappen	AO AV 004	1880	ASO 2
4	Economie - Moderne Talen	AO AV 006	1980	ASO 3
5	Economie - Wiskunde	AO AV 007	2000	ASO 3
6	Humane Wetenschappen ASO3	AO AV 008	1860	ASO 3
7	Moderne Talen - Wetenschappen	AO AV 009	2060	ASO 3
8	Moderne Talen - Wiskunde	AO AV 010	2000	ASO 3
9	Wetenschappen - Wiskunde	AO AV 011	2080	ASO 3
10	Opfris Tweede Graad ASO	AO AV 017	220	ASO 2
11	Opfris Tweede Graad TSO	AO AV 018	220	TSO 2
12	Opfris Derde Graad ASO	AO AV 019	380	ASO 3
13	Opfris Derde Graad TSO	AO AV 020	340	TSO 3
14	Aanvullende algemene vorming	AO AV 021	780	

1.3 Studieduur

1880 Lt
CERTIFICAAT WETENSCHAPPEN

1.4 Modules en leertraject

1.4.1 Modules

Naam	Code	Lestijden	Vak
ASO2-B Aardrijkskunde 1	M AV G001	40	Aardrijkskunde
ASO2-B Aardrijkskunde 2	M AV G002	40	Aardrijkskunde
ASO2-B Aardrijkskunde 3	M AV G003	40	Aardrijkskunde
ASO2-B Engels 1	M AV G004	80	Engels
ASO2-B Engels 2	M AV G005	80	Engels
ASO2-B Engels 3	M AV G006	80	Engels
ASO2-B Frans 1	M AV G007	80	Frans
ASO2-B Frans 2	M AV G008	80	Frans
ASO2-B Frans 3	M AV G009	80	Frans
ASO2-B Geschiedenis 1	M AV G010	40	Geschiedenis
ASO2-B Geschiedenis 2	M AV G011	40	Geschiedenis
ASO2-B Geschiedenis 3	M AV G012	40	Geschiedenis
ASO2-B Geschiedenis 4	M AV G013	40	Geschiedenis
ASO2-B Biologie 1	M AV G014	40	Biologie
ASO2-B Biologie 2	M AV G015	40	Biologie
ASO2-B Chemie 1	M AV G016	40	Chemie
ASO2-B Chemie 2	M AV G017	40	Chemie
ASO2-B Fysica 1	M AV G018	40	Fysica
ASO2-B Fysica 2	M AV G019	40	Fysica
ASO2-B Nederlands 1	M AV G020	80	Nederlands
ASO2-B Nederlands 2	M AV G021	80	Nederlands
ASO2-B Nederlands 3	M AV G022	80	Nederlands
ASO2-B Nederlands 4	M AV G023	80	Nederlands
ASO2-B Wiskunde 1	M AV G024	80	Wiskunde
ASO2-B Wiskunde 2	M AV G025	80	Wiskunde
ASO2-B Wiskunde 3	M AV G026	80	Wiskunde
ASO2-B Wiskunde 4	M AV G027	80	Wiskunde
WET2 Wetenschappen 1	M AV 036	40	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie
WET2 Wetenschappen 2	M AV 037	40	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie
WET2 Wetenschappen 3	M AV 038	40	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie

WET2 Wetenschappen 4	M AV 039	120	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie

1.4.2 Leertraject

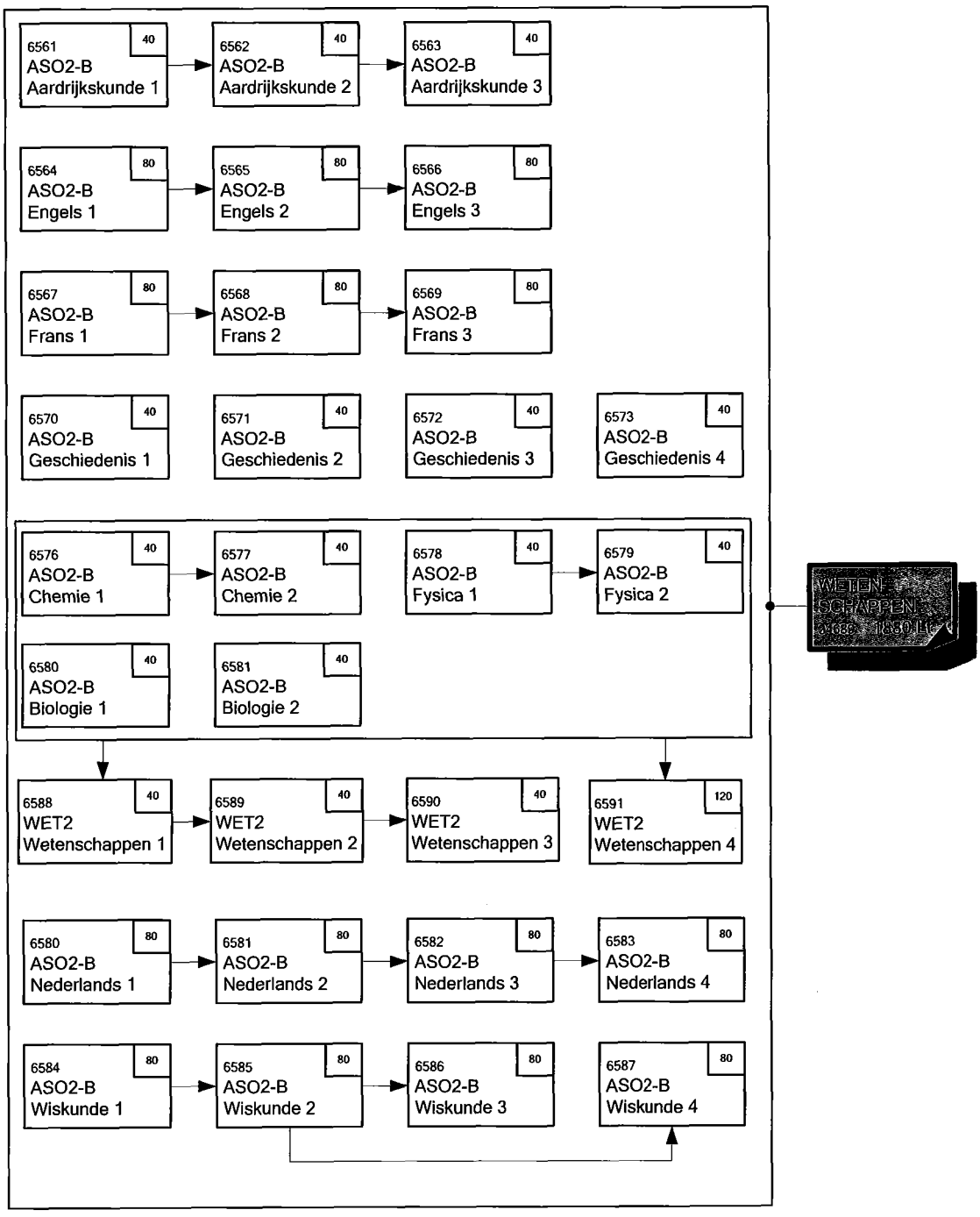

2 Deel 2 Modules

2.1 Module ASO2-B Aardrijkskunde 1 (001)

2.1.1 Instapvereisten

Geen

2.1.2 Studieduur

40 Lt

2.1.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 4 – 7 – 8 – 9 – 11 – 15 – 16 – 17

2.2 Module ASO2-B Aardrijkskunde 2 (002)

2.2.1 Instapvereisten

De competenties van de modules *"ASO2-B Aardrijkskunde 1"*.

2.2.2 Studieduur

40 Lt

2.2.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 14

2.3 Module ASO2-B Aardrijkskunde 3 (003)

2.3.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Aardrijkskunde 2"*.

2.3.2 Studieduur

40 Lt

2.3.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

2 – 4 – 6 – 7 – 10 – 11 – 12 – 13 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23

2.4 Module ASO2-B Engels 1 (004)

2.4.1 Instapvereisten

Geen

2.4.2 Studieduur

80 Lt

2.4.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 30 – 32 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.5 Module ASO2-B Engels 2 (005)

2.5.1 Instapvereisten

De basiscompetenties van de module *"ASO2-B Engels 1"*.

2.5.2 Studieduur

80 Lt

2.5.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 17 – 18 – 20 – 21 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 31 – 32 – 33 – 34 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.6 Module ASO2-B Engels 3 (006)

2.6.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Engels 2"*.

2.6.2 Studieduur

80 Lt

2.6.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 –
– 19 – 20 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.7 Module ASO2-B Frans 1 (007)

2.7.1 Instapvereisten

Geen

2.7.2 Studieduur

80 Lt

2.7.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 30 – 32 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.8 Module ASO2-B Frans 2 (008)

2.8.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Frans 1"*.

2.8.2 Studieduur

80 Lt

2.8.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 17 – 18 – 20 – 21 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 31 – 32 – 33 – 34 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.9 Module ASO2-B Frans 3 (009)

2.9.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Frans 2"*.

2.9.2 Studieduur

80 Lt

2.9.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 –
– 19 – 20 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.10 Module ASO2-B Geschiedenis 1 (010)

2.10.1 Instapvereisten

Geen

2.10.2 Studieduur

40 Lt

2.10.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 27 – 29

2.11 Module ASO2-B Geschiedenis 2 (011)

2.11.1 Instapvereisten

Geen

2.11.2 Gewenste voorkennis

De competenties van de modules *"ASO2-B Geschiedenis 1 of 3"*.

2.11.3 Studieduur

40 Lt

2.11.4 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26

2.12 Module ASO2-B Geschiedenis 3 (012)

2.12.1 Instapvereisten

Geen

2.12.2 Studieduur

40 Lt

2.12.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 12 – 13 – 28

2.13 Module ASO2-B Geschiedenis 4 (013)

2.13.1 Instapvereisten

Geen

2.13.2 Gewenste voorkennis

De competenties van de modules *"ASO2-B Geschiedenis 1 of 3"*.

2.13.3 Studieduur

40 Lt

2.13.4 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 30

2.14 Module ASO2-B Biologie 1 (014)

2.14.1 Instapvereisten

Geen

2.14.2 Studieduur

40 Lt

2.14.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E3 – E4 – B1 – B2 – B3 – B4 – B5

2.15 Module ASO2-B Biologie 2 (015)

2.15.1 Situering van de module in de opleiding

2.15.2 Instapvereisten

Geen

2.15.3 Studieduur

40 Lt

2.15.4 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E3 – E4 – E5 – B1 – B6 – B7 – B8 – B9 – B10 – B12 – B11 – B13

2.16 Module ASO2-B Chemie 1 (016)

2.16.1 Instapvereisten

Geen

2.16.2 Studieduur

40 Lt

2.16.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E2 - C1 – C2 – C3 – C4 – C5 – C6 – C9 – C10

2.17 Module ASO2-B Chemie 2 (017)

2.17.1 Instapvereisten

De competenties van de module "ASO2-B Chemie 1".

2.17.2 Studieduur

40 Lt

2.17.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E1 – E2 – C6 – C7 – C8 – C11 – C12 – C13 - C14 – C15 – C16

2.18 Module ASO2-B Fysica 1 (018)

2.18.1 Instapvereisten

Geen

2.18.2 Studieduur

40 Lt

2.18.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E2 - F1 – F2 – F3 – F4 – F5 – F6 – F7 – F8 – F9 – F10

2.19 Module ASO2-B Fysica 2 (019)

2.19.1 Instapvereisten

De competenties van de module "ASO2-B Fysica 1".

2.19.2 Studieduur

40 Lt

2.19.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E2 - F11 – F12 – F13 – F14 – F15 – F16 – F17 – F18 – F19

2.20 Module ASO2-B Nederlands 1 (020)

2.20.1 Instapvereisten

Geen

2.20.2 Studieduur

80 Lt

2.20.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

1 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 –13 – 14 – 15 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 27 – 28 –

29 – 30 – 32 – 33 – 34 – 35 – 36 – 37 – 38 – 39 – 40

2.21 Module ASO2-B Nederlands 2 (021)

2.21.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Nederlands 1"*.

2.21.2 Studieduur

80 Lt

2.21.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 5 – 6 – 7 – 9 – 10 – 13 – 14 – 16 – 19 – 20 – 21 – 22 – 24 – 27 – 28 –

29 – 30 – 32 – 33 – 34 – 35 – 36 – 37 – 38 – 39 – 40

2.22 Module ASO2-B Nederlands 3 (022)

2.22.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Nederlands 2".*

2.22.2 Studieduur

80 Lt

2.22.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

3 – 5 – 6 – 7– 10 – 11 – 13 – 14 – 17 – 19 – 20 – 21 – 22 – 25 – 27 – 28 –

29 – 30 – 32 – 33 – 34 – 35 – 36 – 37 – 38 – 39 – 40

2.23 Module ASO2-B Nederlands 4 (023)

2.23.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Nederlands 3".*

2.23.2 Studieduur

80 Lt

2.23.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

4 – 5 – 6 – 7 – 12 – 13 – 14 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 26 – 27 – 28 –

29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 35 – 36 – 37 – 38 – 39 – 40

2.24 Module ASO2-B Wiskunde 1 (024)

2.24.1 Instapvereisten

Geen

2.24.2 Studieduur

80 Lt

2.24.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-14* (eventueel partim)

15 – 16 – 17 – 19 – 21 – 36 – 38

2.25 Module ASO2-B Wiskunde 2 (025)

2.25.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Wiskunde 1"*.

2.25.2 Studieduur

80 Lt

2.25.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-14* (eventueel partim)

20 – 21 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 31 – 32 – 33 – 34 – 35 – 39

2.26 Module ASO2-B Wiskunde 3 (026)

2.26.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Wiskunde 2"*.

2.26.2 Studieduur

80 Lt

2.26.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-14* (eventueel partim)

18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 27 – 30 – 31 – 32

2.27 Module ASO2-B Wiskunde 4 (027)

2.27.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Wiskunde 2"*.

2.27.2 Studieduur

80 Lt

2.27.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-14* (eventueel partim)

37 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49 – 50 – 51

2.28 Module WET2 Wetenschappen 1 (036)

2.28.1 Instapvereisten

De competenties van de modules ASO2-B Biologie 1, ASO2-B Biologie 2, ASO2-B Chemie 1, ASO2-B Chemie 2, ASO2-B Fysica 1 en ASO2-B Fysica 2

2.28.2 Studieduur

40 Lt

2.28.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3 – 5 – 17

2.29 Module WET2 Wetenschappen 2 (037)

2.29.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"WET2 Wetenschappen 1"*

2.29.2 Studieduur

40 Lt

2.29.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

6 – 7 – 8 – 10

2.30 Module WET2 Wetenschappen 3 (038)

2.30.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"WET2 Wetenschappen 2"*

2.30.2 Studieduur

40 Lt

2.30.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

13 – 16 – 22 -

2.31 Module WET2 Wetenschappen 4 (039)

2.31.1 Instapvereisten

De competenties van de modules ASO2-B Biologie 1, ASO2-B Biologie 2, ASO2-B Chemie 1, ASO2-B Chemie 2, ASO2-B Fysica 1 en ASO2-B Fysica 2

2.31.2 Studieduur

120 Lt

2.31.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

25 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31

3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen

3.1 Leren leren

Opvattingen over leren
De cursisten
1 werken planmatig
2 reflecteren over hun leeropvattingen, leermotieven en leerstrategieën.

Informatieverwerving
De cursisten
3 kunnen uit gegeven informatiebronnen en -kanalen kritisch kiezen en deze raadplegen met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerking
De cursisten
4 kunnen zinvol inoefenen en herhalen.
5 kunnen gegeven informatie onder begeleiding kritisch analyseren en samenvatten.

Problemen oplossen
De cursisten
6 herkennen strategieën om problemen op te lossen en evalueren ze.

Regulering van het leerproces
De cursisten
7 kunnen een realistische werkplanning op korte termijn maken.
8 kunnen onder begeleiding hun leerproces sturen, beoordelen op doelgerichtheid en zonodig aanpassen.
9 trekken conclusies uit eigen leerervaringen en die van anderen.
10 beseffen dat er verschillende oorzaken zijn voor slagen en mislukken.
11 beseffen dat interesses en waarden het leerproces beïnvloeden.

Studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid
De cursisten
12 verwerven een zinvol overzicht over studie- en beroepsmogelijkheden.
13 zijn bereid alle studierichtingen en beroepen naar waarde te schatten.
14 kunnen rekening houden met hun interesses en mogelijkheden bij hun studie- of beroepskeuze.
15 kunnen de consequenties inschatten van hun keuzen inzake studie of beroep.

3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten

Gemeenschappelijke stam	**Contexten**
De cursisten	De cursisten
Communicatief vermogen 1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk; **Creativiteit** 2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren; 3 ondernemen zelf stappen om vernieuwingen te realiseren; **Doorzettingsvermogen** 4 blijven, ondanks moeilijkheden, een doel nastreven;	**Context 1: Lichamelijke gezondheid en veiligheid** 1 verzorgen en gedragen zich hygiënisch; 2 leren het eigen lichaam kennen en reageren adequaat op lichaamssignalen; 3 vinden evenwicht tussen werk, ontspanning, rust en beweging; 4 nemen een ergonomische en gevarieerde sta-, zit-, werk- en tilhouding aan; 5 maken gezonde keuzes in hun dagelijkse voeding; 6 hanteren richtlijnen voor het hygiënisch omgaan met voeding;

Empathie

5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen;

Esthetische bekwaamheid

6 kunnen schoonheid ervaren;

7 kunnen schoonheid creëren;

Exploreren

8 benutten leerkansen in diverse situaties;

Flexibiliteit

9 zijn bereid zich aan te passen aan wisselende eisen en omstandigheden;

Initiatief

10 engageren zich spontaan;

Kritisch denken

11 kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen a.d.h. van relevante criteria;

12 zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken;

13 kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken;

Mediawijsheid

14 gaan alert om met media;

15 participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte;

Open en constructieve houding

16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld;

17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten;

Respect

18 gedragen zich respectvol;

Samenwerken

19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;

Verantwoordelijkheid

20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving;

Zelfbeeld

21 verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten;

22 ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen;

Zelfredzaamheid

23 doen een beroep op maatschappelijke diensten en instellingen;

24 maken gebruik van de gepaste kanalen om hun vragen, problemen, ideeën of meningen

7 nemen dagelijks tijd voor lichaamsbeweging;

8 schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties;

9 nemen voorzorgsmaatregelen tegen risicovol lichamelijk contact;

10 participeren aan gezondheids- en veiligheidsbeleid op school;

11 passen veiligheidsvoorschriften toe en nemen voorzorgen voor een veilige leef- en werkomgeving;

12 roepen hulp in en dienen eerste hulp en cpr toe;

13 passen het verkeersreglement toe;

14 gebruiken eigen en openbaar vervoer op een veilige manier;

15 beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid.

Context 2: Mentale gezondheid

1 gaan adequaat om met taakbelasting en met stressvolle situaties;

2 gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw;

3 erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp;

4 aanvaarden en verwerken hun seksuele ontwikkeling en veranderingen in de puberteit;

5 kunnen zich uiten over en gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksuele identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag;

6 stellen zich weerbaar op;

7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken;

8 herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen.

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

1 kunnen een relatie opbouwen, onderhouden en beëindigen;

2 erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties;

3 accepteren verschillen en hechten belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie;

4 kunnen ongelijk toegeven en zich verontschuldigen;

5 handelen discreet in situaties die dat vereisen;

6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik;

7 bespreken opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van samenlevingsvormen, veilig vrijen, gezinsplanning, zwangerschap en zwangerschapsafbreking;

kenbaar te maken; **Zorgvuldigheid** 25 stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen; **Zorgzaamheid** 26 gaan om met verscheidenheid; 27 dragen zorg voor de toekomst van zichzelf en de ander.	8 uiten onbevangen en constructief hun wensen en gevoelens binnen relaties en stellen en aanvaarden hierin grenzen; 9 zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten; 10 beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen; 11 gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.
	Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling 1 participeren aan milieubeleid en -zorg op school; 2 herkennen in duurzaamheidsvraagstukken de verwevenheid tussen economische, sociale en ecologische aspecten en herkennen de invloed van techniek en beleid; 3 zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen; 4 zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren; 5 tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed; 6 voelen de waarde aan van natuurbeleving en het genieten van de natuur.
	Context 5: Politiek-juridische samenleving 1 geven aan hoe zij kunnen deelnemen aan besluitvorming in en opbouw van de samenleving; 2 passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties; 3 tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten; 4 zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen; 5 tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid; 6 erkennen de rol van controle en evenwicht tussen de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht in ons democratisch bestel; 7 illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel; 8 onderscheiden de hoofdzaken van de federale Belgische staatsstructuur; 9 toetsen het samenleven in ons democratisch bestel aan het samenleven onder andere regeringsvormen; 10 illustreren hoe een democratisch beleid het algemeen belang nastreeft en rekening houdt met ideeën, standpunten en belangen van

	verschillende betrokkenen; 11 kunnen van Europese samenwerking, van het beleid en de instellingen van de Europese Unie de betekenis voor de eigen leefwereld toelichten; 12 tonen het belang aan van internationale organisaties en instellingen; 13 geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.
	Context 6: Socio-economische samenleving 1 leggen met voorbeelden uit hoe welvaart wordt gecreëerd en hoe een overheid inkomsten verwerft en aanwendt; 2 toetsen de eigen opvatting aan de verschillende opvattingen over welzijn en verdeling van welvaart; 3 zetten zich in voor de verbetering van het welzijn en de welvaart in de wereld; 4 hebben bij het kopen van goederen en het gebruiken van diensten zowel oog voor prijs-kwaliteit en duurzame ontwikkeling als voor de rechten van de consument; 5 geven voorbeelden van het veranderlijke karakter van arbeid en economische activiteiten; 6 geven voorbeelden van factoren die de waardering van goederen en diensten beïnvloeden; 7 kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren; 8 geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan; 9 lichten de rol toe van ondernemingen, werkgevers- en werknemersorganisaties in een nationale en internationale context.
	Context 7: Socioculturele samenleving 1 beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen; 2 gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen; 3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit; 4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie; 5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten; 6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen; 7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

3.3 Technische-technologische vorming

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen technische-technologische vorming

Techniek begrijpen
De cursisten
1 kunnen effecten van techniek op mens en samenleving illustreren en in historisch perspectief plaatsen (zoals comfort, design, milieu, consumentisme ...).

'Technisch' begrijpen
De cursisten
2 kunnen kennis en vaardigheden uit verschillende vakgebieden herkennen in technische realisaties.
3 kunnen de eigenheid van het technisch proces (bijvoorbeeld doelbepaling, ontwerpen, uitvoeren, evalueren) herkennen en omschrijven.

Attitude
De cursisten
4 ontwikkelen een constructief kritische houding ten aanzien van techniek, technische beroepen en ondernemingen/organisaties.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

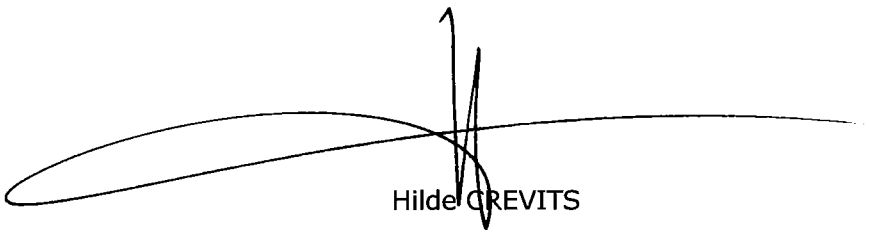

Hilde CREVITS

Bijlage 7 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit
Bijlage 19 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied algemene vorming

Algemene opleiding

Studiegebied Algemene vorming• AO AV 002

01.02.2017

Economie

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

Inhoud

1 Deel 1 Opleiding 5
1.1 Korte beschrijving 5
1.1.1 Inhoud 5
1.1.2 Modules 5
1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied 6
1.3 Studieduur 6
1.4 Modules en leertraject 7
1.4.1 Modules 7
1.4.2 Leertraject 8
2 Deel 2 Modules 9
2.1 Module ASO2-B Aardrijkskunde 1 (001) 9
2.1.1 Instapvereisten 9
2.1.2 Studieduur 9
2.1.3 Basiscompetenties 9
2.2 Module ASO2-B Aardrijkskunde 2 (002) 9
2.2.1 Instapvereisten 9
2.2.2 Studieduur 9
2.2.3 Basiscompetenties 9
2.3 Module ASO2-B Aardrijkskunde 3 (003) 9
2.3.1 Instapvereisten 9
2.3.2 Studieduur 9
2.3.3 Basiscompetenties 10
2.4 Module ASO2-B Engels 1 (004) 10
2.4.1 Instapvereisten 10
2.4.2 Studieduur 10
2.4.3 Basiscompetenties 10
2.5 Module ASO2-B Engels 2 (005) 10
2.5.1 Instapvereisten 10
2.5.2 Studieduur 10
2.5.3 Basiscompetenties 10
2.6 Module ASO2-B Engels 3 (006) 11
2.6.1 Instapvereisten 11
2.6.2 Studieduur 11
2.6.3 Basiscompetenties 11
2.7 Module ASO2-B Frans 1 (007) 11
2.7.1 Instapvereisten 11
2.7.2 Studieduur 11
2.7.3 Basiscompetenties 11
2.8 Module ASO2-B Frans 2 (008) 11
2.8.1 Instapvereisten 11
2.8.2 Studieduur 11
2.8.3 Basiscompetenties 11
2.9 Module ASO2-B Frans 3 (009) 12
2.9.1 Instapvereisten 12
2.9.2 Studieduur 12
2.9.3 Basiscompetenties 12
2.10 Module ASO2-B Geschiedenis 1 (010) 12
2.10.1 Instapvereisten 12
2.10.2 Studieduur 12
2.10.3 Basiscompetenties 12
2.11 Module ASO2-B Geschiedenis 2 (011) 12

2.11.1 Instapvereisten 12
2.11.2 Gewenste voorkennis 13
2.11.3 Studieduur 13
2.11.4 Basiscompetenties 13
2.12 Module ASO2-B Geschiedenis 3 (012) 14
2.12.1 Instapvereisten 14
2.12.2 Studieduur 14
2.12.3 Basiscompetenties 14
2.13 Module ASO2-B Geschiedenis 4 (013) 14
2.13.1 Instapvereisten 14
2.13.2 Gewenste voorkennis 14
2.13.3 Studieduur 14
2.13.4 Basiscompetenties 14
2.14 Module ASO2-B Biologie 1 (014) 15
2.14.1 Instapvereisten 15
2.14.2 Studieduur 15
2.14.3 Basiscompetenties 15
2.15 Module ASO2-B Biologie 2 (015) 15
2.15.1 Situering van de module in de opleiding 15
2.15.2 Instapvereisten 15
2.15.3 Studieduur 15
2.15.4 Basiscompetenties 15
2.16 Module ASO2-B Chemie 1 (016) 17
2.16.1 Instapvereisten 17
2.16.2 Studieduur 17
2.16.3 Basiscompetenties 17
2.17 Module ASO2-B Chemie 2 (017) 17
2.17.1 Instapvereisten 17
2.17.2 Studieduur 17
2.17.3 Basiscompetenties 17
2.18 Module ASO2-B Fysica 1 (018) 18
2.18.1 Instapvereisten 18
2.18.2 Studieduur 18
2.18.3 Basiscompetenties 18
2.19 Module ASO2-B Fysica 2 (019) 18
2.19.1 Instapvereisten 18
2.19.2 Studieduur 18
2.19.3 Basiscompetenties 18
2.20 Module ASO2-B Nederlands 1 (020) 19
2.20.1 Instapvereisten 19
2.20.2 Studieduur 19
2.20.3 Basiscompetenties 19
2.21 Module ASO2-B Nederlands 2 (021) 19
2.21.1 Instapvereisten 19
2.21.2 Studieduur 19
2.21.3 Basiscompetenties 19
2.22 Module ASO2-B Nederlands 3 (022) 20
2.22.1 Instapvereisten 20
2.22.2 Studieduur 20
2.22.3 Basiscompetenties 20
2.23 Module ASO2-B Nederlands 4 (023) 20
2.23.1 Instapvereisten 20

2.23.2 Studieduur 20
2.23.3 Basiscompetenties 20
2.24 Module ASO2-B Wiskunde 1 (024) 21
2.24.1 Instapvereisten 21
2.24.2 Studieduur 21
2.24.3 Basiscompetenties 21
2.25 Module ASO2-B Wiskunde 2 (025) 21
2.25.1 Instapvereisten 21
2.25.2 Studieduur 21
2.25.3 Basiscompetenties 21
2.26 Module ASO2-B Wiskunde 3 (026) 22
2.26.1 Instapvereisten 22
2.26.2 Studieduur 22
2.26.3 Basiscompetenties 22
2.27 Module ASO2-B Wiskunde 4 (027) 22
2.27.1 Instapvereisten 22
2.27.2 Studieduur 22
2.27.3 Basiscompetenties 22
2.28 Module ECO2 Markten (028) 23
2.28.1 Instapvereisten 23
2.28.2 Studieduur 23
2.28.3 Basiscompetenties 23
2.29 Module ECO2 Ondernemingen (029) 23
2.29.1 Instapvereisten 23
2.29.2 Studieduur 23
2.29.3 Basiscompetenties 23
2.30 Module ECO2 Economische Ontwikkeling (030) 24
2.30.1 Instapvereisten 24
2.30.2 Studieduur 24
2.30.3 Basiscompetenties 24
2.31 Module ECO2 Onderzoekscompetentie Economie (031) 24
2.31.1 Instapvereisten 24
2.31.2 Studieduur 24
2.31.3 Basiscompetenties 24
3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen 25
Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen 25
3.1 Leren leren 25
3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten 25
3.3 Technische-technologische vorming 29

1 Deel 1 Opleiding

1.1 Korte beschrijving

1.1.1 Inhoud

De opleiding **Economie** situeert zich binnen het studiegebied ALGEMENE VORMING. Deze opleiding is analoog aan de studierichting Economie van de tweede graad van het voltijds secundair onderwijs.

1.1.2 Modules

De opleiding Economie bestaat uit 31 modules. De modules zijn:

- ASO2-B Aardrijkskunde 1
- ASO2-B Aardrijkskunde 2
- ASO2-B Aardrijkskunde 3
- ASO2-B Engels 1
- ASO2-B Engels 2
- ASO2-B Engels 3
- ASO2-B Frans 1
- ASO2-B Frans 2
- ASO2-B Frans 3
- ASO2-B Geschiedenis 1
- ASO2-B Geschiedenis 2
- ASO2-B Geschiedenis 3
- ASO2-B Geschiedenis 4
- ASO2-B Biologie 1
- ASO2-B Biologie 2
- ASO2-B Chemie 1
- ASO2-B Chemie 2
- ASO2-B Fysica 1
- ASO2-B Fysica 2
- ASO2-B Nederlands 1
- ASO2-B Nederlands 2
- ASO2-B Nederlands 3
- ASO2-B Nederlands 4
- ASO2-B Wiskunde 1
- ASO2-B Wiskunde 2
- ASO2-B Wiskunde 3
- ASO2-B Wiskunde 4
- ECO2 Markten
- ECO2 Ondernemingen
- ECO2 Economische Ontwikkeling
- ECO2 Onderzoekscompetentie Economie

De totale opleiding omvat 1960 Lt.

1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied

Nr.	Opleidingen	Code	Lestijden	Niveau
1	Economie	AO AV 002	1960	ASO 2
2	Humane Wetenschappen ASO2	AO AV 003	1960	ASO 2
3	Wetenschappen	AO AV 004	1880	ASO 2
4	Economie - Moderne Talen	AO AV 006	1980	ASO 3
5	Economie - Wiskunde	AO AV 007	2000	ASO 3
6	Humane Wetenschappen ASO3	AO AV 008	1860	ASO 3
7	Moderne Talen - Wetenschappen	AO AV 009	2060	ASO 3
8	Moderne Talen - Wiskunde	AO AV 010	2000	ASO 3
9	Wetenschappen - Wiskunde	AO AV 011	2080	ASO 3
10	Opfris Tweede Graad ASO	AO AV 017	220	ASO 2
11	Opfris Tweede Graad TSO	AO AV 018	220	TSO 2
12	Opfris Derde Graad ASO	AO AV 019	380	ASO 3
13	Opfris Derde Graad TSO	AO AV 020	340	TSO 3
14	Aanvullende algemene vorming	AO AV 021	780	

1.3 Studieduur

1960 Lt
CERTIFICAAT ECONOMIE

1.4 Modules en leertraject

1.4.1 Modules

Naam	Code	Lestijden	Vak
ASO2-B Aardrijkskunde 1	M AV G001	40	Aardrijkskunde
ASO2-B Aardrijkskunde 2	M AV G002	40	Aardrijkskunde
ASO2-B Aardrijkskunde 3	M AV G003	40	Aardrijkskunde
ASO2-B Engels 1	M AV G004	80	Engels
ASO2-B Engels 2	M AV G005	80	Engels
ASO2-B Engels 3	M AV G006	80	Engels
ASO2-B Frans 1	M AV G007	80	Frans
ASO2-B Frans 2	M AV G008	80	Frans
ASO2-B Frans 3	M AV G009	80	Frans
ASO2-B Geschiedenis 1	M AV G010	40	Geschiedenis
ASO2-B Geschiedenis 2	M AV G011	40	Geschiedenis
ASO2-B Geschiedenis 3	M AV G012	40	Geschiedenis
ASO2-B Geschiedenis 4	M AV G013	40	Geschiedenis
ASO2-B Biologie 1	M AV G014	40	Biologie
ASO2-B Biologie 2	M AV G015	40	Biologie
ASO2-B Chemie 1	M AV G016	40	Chemie
ASO2-B Chemie 2	M AV G017	40	Chemie
ASO2-B Fysica 1	M AV G018	40	Fysica
ASO2-B Fysica 2	M AV G019	40	Fysica
ASO2-B Nederlands 1	M AV G020	80	Nederlands
ASO2-B Nederlands 2	M AV G021	80	Nederlands
ASO2-B Nederlands 3	M AV G022	80	Nederlands
ASO2-B Nederlands 4	M AV G023	80	Nederlands
ASO2-B Wiskunde 1	M AV G024	80	Wiskunde
ASO2-B Wiskunde 2	M AV G025	80	Wiskunde
ASO2-B Wiskunde 3	M AV G026	80	Wiskunde
ASO2-B Wiskunde 4	M AV G027	80	Wiskunde
ECO2 Markten	M AV 028	80	Economie
ECO2 Ondernemingen	M AV 029	80	Economie
ECO2 Economische Ontwikkeling	M AV 030	80	Economie
ECO2 Onderzoekscompetentie Economie	M AV 031	80	Economie

1.4.2 Leertraject

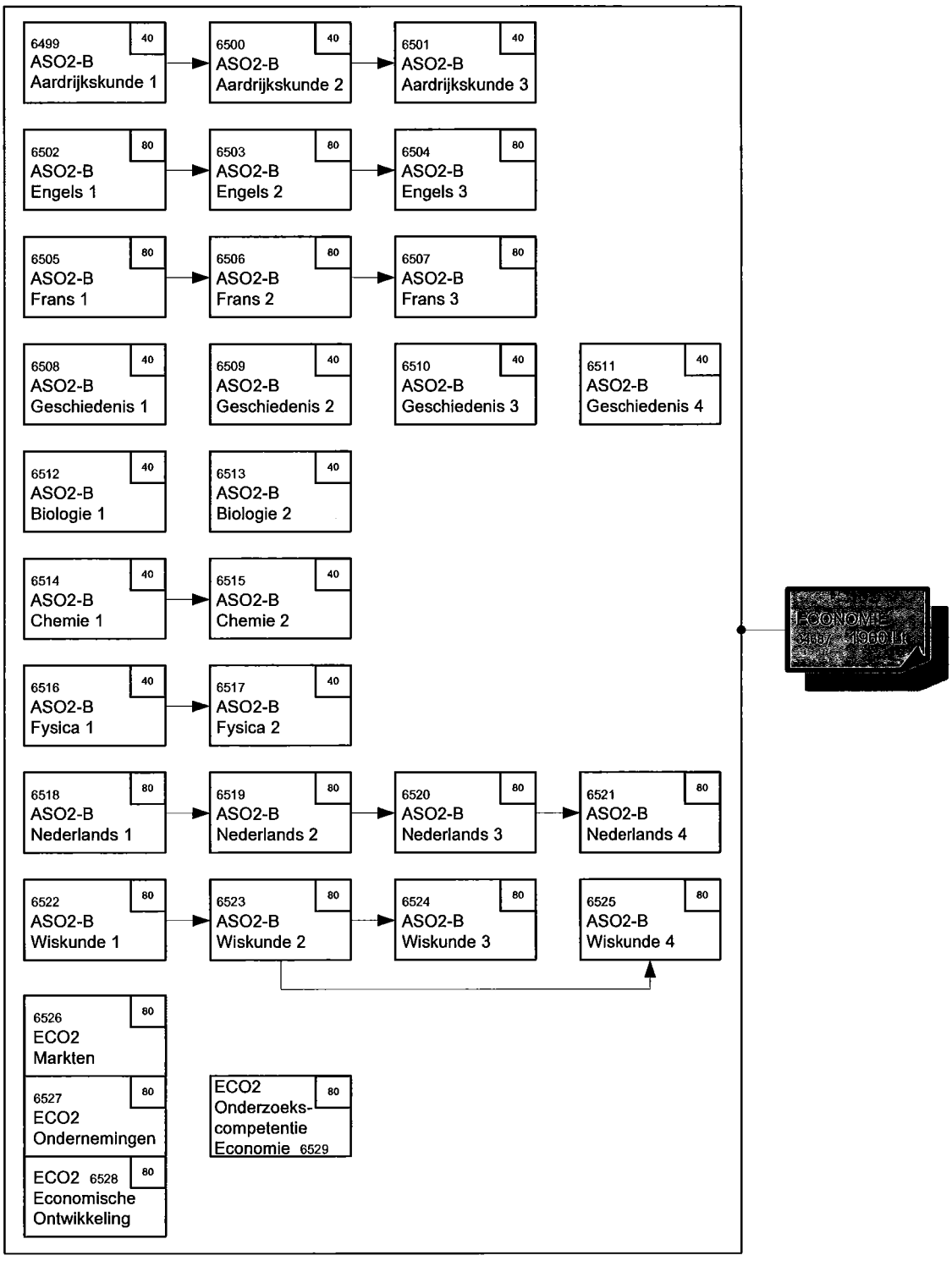

2 Deel 2 Modules

2.1 Module ASO2-B Aardrijkskunde 1 (001)

2.1.1 Instapvereisten

Geen

2.1.2 Studieduur

40 Lt

2.1.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 4 – 7 – 8 – 9 – 11 – 15 – 16 – 17

2.2 Module ASO2-B Aardrijkskunde 2 (002)

2.2.1 Instapvereisten

De competenties van de modules *"ASO2-B Aardrijkskunde 1"*.

2.2.2 Studieduur

40 Lt

2.2.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 14

2.3 Module ASO2-B Aardrijkskunde 3 (003)

2.3.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Aardrijkskunde 2"*.

2.3.2 Studieduur

40 Lt

2.3.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

2 – 4 – 6 – 7 – 10 – 11 – 12 – 13 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23

2.4 Module ASO2-B Engels 1 (004)

2.4.1 Instapvereisten

Geen

2.4.2 Studieduur

80 Lt

2.4.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 30 – 32 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.5 Module ASO2-B Engels 2 (005)

2.5.1 Instapvereisten

De basiscompetenties van de module *"ASO2-B Engels 1"*.

2.5.2 Studieduur

80 Lt

2.5.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 17 – 18 – 20 – 21 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 31 – 32 – 33 – 34 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.6 Module ASO2-B Engels 3 (006)

2.6.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Engels 2"*.

2.6.2 Studieduur

80 Lt

2.6.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 –
– 19 – 20 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.7 Module ASO2-B Frans 1 (007)

2.7.1 Instapvereisten

Geen

2.7.2 Studieduur

80 Lt

2.7.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 30 – 32 – 35 – 36 – 38 – 39
– 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.8 Module ASO2-B Frans 2 (008)

2.8.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Frans 1"*.

2.8.2 Studieduur

80 Lt

2.8.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 17 – 18 – 20 – 21 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 31 – 32 – 33 – 34 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.9 Module ASO2-B Frans 3 (009)

2.9.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Frans 2"*.

2.9.2 Studieduur

80 Lt

2.9.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009
1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 –
– 19 – 20 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.10 Module ASO2-B Geschiedenis 1 (010)

2.10.1 Instapvereisten

Geen

2.10.2 Studieduur

40 Lt

2.10.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 27 – 29

2.11 Module ASO2-B Geschiedenis 2 (011)

2.11.1 Instapvereisten

Geen

2.11.2 Gewenste voorkennis

De competenties van de modules *"ASO2-B Geschiedenis 1 of 3".*

2.11.3 Studieduur

40 Lt

2.11.4 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26

2.12 Module ASO2-B Geschiedenis 3 (012)

2.12.1 Instapvereisten

Geen

2.12.2 Studieduur

40 Lt

2.12.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 12 – 13 – 28

2.13 Module ASO2-B Geschiedenis 4 (013)

2.13.1 Instapvereisten

Geen

2.13.2 Gewenste voorkennis

De competenties van de modules *"ASO2-B Geschiedenis 1 of 3"*.

2.13.3 Studieduur

40 Lt

2.13.4 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 30

2.14 Module ASO2-B Biologie 1 (014)

2.14.1 Instapvereisten

Geen

2.14.2 Studieduur

40 Lt

2.14.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E3 – E4 – B1 – B2 – B3 – B4 – B5

2.15 Module ASO2-B Biologie 2 (015)

2.15.1 Situering van de module in de opleiding

2.15.2 Instapvereisten

Geen

2.15.3 Studieduur

40 Lt

2.15.4 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E3 – E4 – E5 – B1 – B6 – B7 – B8 – B9 – B10 – B12 – B11 – B13

2.16 Module ASO2-B Chemie 1 (016)

2.16.1 Instapvereisten

Geen

2.16.2 Studieduur

40 Lt

2.16.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E2 - C1 – C2 – C3 – C4 – C5 – C6 – C9 – C10

2.17 Module ASO2-B Chemie 2 (017)

2.17.1 Instapvereisten

De competenties van de module "ASO2-B Chemie 1".

2.17.2 Studieduur

40 Lt

2.17.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E1 – E2 – C6 – C7 – C8 – C11 – C12 – C13 - C14 – C15 – C16

2.18 Module ASO2-B Fysica 1 (018)

2.18.1 Instapvereisten

Geen

2.18.2 Studieduur

40 Lt

2.18.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E2 - F1 – F2 – F3 – F4 – F5 – F6 – F7 – F8 – F9 – F10

2.19 Module ASO2-B Fysica 2 (019)

2.19.1 Instapvereisten

De competenties van de module "ASO2-B Fysica 1".

2.19.2 Studieduur

40 Lt

2.19.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E2 - F11 – F12 – F13 – F14 – F15 – F16 – F17 – F18 – F19

2.20 Module ASO2-B Nederlands 1 (020)

2.20.1 Instapvereisten

Geen

2.20.2 Studieduur

80 Lt

2.20.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

1 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 –13 – 14 – 15 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 27 – 28 –

29 – 30 – 32 – 33 – 34 – 35 – 36 – 37 – 38 – 39 – 40

2.21 Module ASO2-B Nederlands 2 (021)

2.21.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Nederlands 1"*.

2.21.2 Studieduur

80 Lt

2.21.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 5 – 6 – 7 – 9 – 10 – 13 – 14 – 16 – 19 – 20 – 21 – 22 – 24 – 27 – 28 –

29 – 30 – 32 – 33 – 34 – 35 – 36 – 37 – 38 – 39 – 40

2.22 Module ASO2-B Nederlands 3 (022)

2.22.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Nederlands 2".*

2.22.2 Studieduur

80 Lt

2.22.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

3 – 5 – 6 – 7– 10 – 11 – 13 – 14 – 17 – 19 – 20 – 21 – 22 – 25 – 27 – 28 –

29 – 30 – 32 – 33 – 34 – 35 – 36 – 37 – 38 – 39 – 40

2.23 Module ASO2-B Nederlands 4 (023)

2.23.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Nederlands 3".*

2.23.2 Studieduur

80 Lt

2.23.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

4 – 5 – 6 – 7 – 12 – 13 – 14 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 26 – 27 – 28 –

29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 35 – 36 – 37 – 38 – 39 – 40

2.24 Module ASO2-B Wiskunde 1 (024)

2.24.1 Instapvereisten

Geen

2.24.2 Studieduur

80 Lt

2.24.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-14* (eventueel partim)

15 – 16 – 17 – 19 – 21 – 36 – 38

2.25 Module ASO2-B Wiskunde 2 (025)

2.25.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Wiskunde 1"*.

2.25.2 Studieduur

80 Lt

2.25.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-14* (eventueel partim)

20 – 21 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 31 – 32 – 33 – 34 – 35 – 39

2.26 Module ASO2-B Wiskunde 3 (026)

2.26.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Wiskunde 2"*.

2.26.2 Studieduur

80 Lt

2.26.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-14* (eventueel partim)

18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 27 – 30 – 31 – 32

2.27 Module ASO2-B Wiskunde 4 (027)

2.27.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Wiskunde 2"*.

2.27.2 Studieduur

80 Lt

2.27.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-14* (eventueel partim)

37 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49 – 50 – 51

2.28 Module ECO2 Markten (028)

2.28.1 Instapvereisten

Geen

2.28.2 Studieduur

80 Lt

2.28.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen economie uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3 – 4

2.29 Module ECO2 Ondernemingen (029)

2.29.1 Instapvereisten

Geen

2.29.2 Studieduur

80 Lt

2.29.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen economie uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

5 – 7 – 8 – 10 – 11

2.30 Module ECO2 Economische Ontwikkeling (030)

2.30.1 Instapvereisten

Geen

2.30.2 Studieduur

80 Lt

2.30.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen economie uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

12 – 13

2.31 Module ECO2 Onderzoekscompetentie Economie (031)

2.31.1 Instapvereisten

De competenties van minstens twee van de modules *"ECO2 Markten"*, *"ECO2 Ondernemingen"* en *"ECO2 Economische Ontwikkeling"*.

2.31.2 Studieduur

80 Lt

2.31.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen economie uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

16 – 17 – 18

3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen

3.1 Leren leren

Opvattingen over leren
De cursisten
1 werken planmatig
2 reflecteren over hun leeropvattingen, leermotieven en leerstrategieën.
Informatieverwerving
De cursisten
3 kunnen uit gegeven informatiebronnen en -kanalen kritisch kiezen en deze raadplegen met het oog op te bereiken doelen.
Informatieverwerking
De cursisten
4 kunnen zinvol inoefenen en herhalen.
5 kunnen gegeven informatie onder begeleiding kritisch analyseren en samenvatten.
Problemen oplossen
De cursisten
6 herkennen strategieën om problemen op te lossen en evalueren ze.
Regulering van het leerproces
De cursisten
7 kunnen een realistische werkplanning op korte termijn maken.
8 kunnen onder begeleiding hun leerproces sturen, beoordelen op doelgerichtheid en zonodig aanpassen.
9 trekken conclusies uit eigen leerervaringen en die van anderen.
10 beseffen dat er verschillende oorzaken zijn voor slagen en mislukken.
11 beseffen dat interesses en waarden het leerproces beïnvloeden.
Studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid
De cursisten
12 verwerven een zinvol overzicht over studie- en beroepsmogelijkheden.
13 zijn bereid alle studierichtingen en beroepen naar waarde te schatten.
14 kunnen rekening houden met hun interesses en mogelijkheden bij hun studie- of beroepskeuze.
15 kunnen de consequenties inschatten van hun keuzen inzake studie of beroep.

3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten

Gemeenschappelijke stam	**Contexten**
De cursisten	De cursisten
Communicatief vermogen 1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk; **Creativiteit** 2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren; 3 ondernemen zelf stappen om vernieuwingen te realiseren; **Doorzettingsvermogen** 4 blijven, ondanks moeilijkheden, een doel	**Context 1: Lichamelijke gezondheid en veiligheid** 1 verzorgen en gedragen zich hygiënisch; 2 leren het eigen lichaam kennen en reageren adequaat op lichaamssignalen; 3 vinden evenwicht tussen werk, ontspanning, rust en beweging; 4 nemen een ergonomische en gevarieerde sta-, zit-, werk- en tilhouding aan; 5 maken gezonde keuzes in hun dagelijkse voeding; 6 hanteren richtlijnen voor het hygiënisch omgaan

nastreven; **Empathie** 5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen; **Esthetische bekwaamheid** 6 kunnen schoonheid ervaren; 7 kunnen schoonheid creëren; **Exploreren** 8 benutten leerkansen in diverse situaties; **Flexibiliteit** 9 zijn bereid zich aan te passen aan wisselende eisen en omstandigheden; **Initiatief** 10 engageren zich spontaan; **Kritisch denken** 11 kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen a.d.h. van relevante criteria; 12 zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken; 13 kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken; **Mediawijsheid** 14 gaan alert om met media; 15 participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte; **Open en constructieve houding** 16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld; 17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten; **Respect** 18 gedragen zich respectvol; **Samenwerken** 19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen; **Verantwoordelijkheid** 20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving; **Zelfbeeld** 21 verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten; 22 ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen; **Zelfredzaamheid** 23 doen een beroep op maatschappelijke diensten en instellingen; 24 maken gebruik van de gepaste kanalen om	met voeding; 7 nemen dagelijks tijd voor lichaamsbeweging; 8 schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties; 9 nemen voorzorgsmaatregelen tegen risicovol lichamelijk contact; 10 participeren aan gezondheids- en veiligheidsbeleid op school; 11 passen veiligheidsvoorschriften toe en nemen voorzorgen voor een veilige leef- en werkomgeving; 12 roepen hulp in en dienen eerste hulp en cpr toe; 13 passen het verkeersreglement toe; 14 gebruiken eigen en openbaar vervoer op een veilige manier; 15 beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid.
	Context 2: Mentale gezondheid 1 gaan adequaat om met taakbelasting en met stressvolle situaties; 2 gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw; 3 erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp; 4 aanvaarden en verwerken hun seksuele ontwikkeling en veranderingen in de puberteit; 5 kunnen zich uiten over en gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksuele identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag; 6 stellen zich weerbaar op; 7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken; 8 herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen.
	Context 3: Sociorelationele ontwikkeling 1 kunnen een relatie opbouwen, onderhouden en beëindigen; 2 erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties; 3 accepteren verschillen en hechten belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie; 4 kunnen ongelijk toegeven en zich verontschuldigen; 5 handelen discreet in situaties die dat vereisen; 6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik; 7 bespreken opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van samenlevingsvormen, veilig vrijen, gezinsplanning, zwangerschap en

hun vragen, problemen, ideeën of meningen kenbaar te maken; **Zorgvuldigheid** 25 stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen; **Zorgzaamheid** 26 gaan om met verscheidenheid; 27 dragen zorg voor de toekomst van zichzelf en de ander.	zwangerschapsafbreking; 8 uiten onbevangen en constructief hun wensen en gevoelens binnen relaties en stellen en aanvaarden hierin grenzen; 9 zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten; 10 beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen; 11 gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.
	Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling 1 participeren aan milieubeleid en -zorg op school; 2 herkennen in duurzaamheidsvraagstukken de verwevenheid tussen economische, sociale en ecologische aspecten en herkennen de invloed van techniek en beleid; 3 zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen; 4 zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren; 5 tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed; 6 voelen de waarde aan van natuurbeleving en het genieten van de natuur.
	Context 5: Politiek-juridische samenleving 1 geven aan hoe zij kunnen deelnemen aan besluitvorming in en opbouw van de samenleving; 2 passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties; 3 tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten; 4 zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen; 5 tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid; 6 erkennen de rol van controle en evenwicht tussen de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht in ons democratisch bestel; 7 illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel; 8 onderscheiden de hoofdzaken van de federale Belgische staatsstructuur; 9 toetsen het samenleven in ons democratisch bestel aan het samenleven onder andere regeringsvormen; 10 illustreren hoe een democratisch beleid het algemeen belang nastreeft en rekening houdt met

	ideeën, standpunten en belangen van verschillende betrokkenen; 11 kunnen van Europese samenwerking, van het beleid en de instellingen van de Europese Unie de betekenis voor de eigen leefwereld toelichten; 12 tonen het belang aan van internationale organisaties en instellingen; 13 geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.
	Context 6: Socio-economische samenleving 1 leggen met voorbeelden uit hoe welvaart wordt gecreëerd en hoe een overheid inkomsten verwerft en aanwendt; 2 toetsen de eigen opvatting aan de verschillende opvattingen over welzijn en verdeling van welvaart; 3 zetten zich in voor de verbetering van het welzijn en de welvaart in de wereld; 4 hebben bij het kopen van goederen en het gebruiken van diensten zowel oog voor prijs-kwaliteit en duurzame ontwikkeling als voor de rechten van de consument; 5 geven voorbeelden van het veranderlijke karakter van arbeid en economische activiteiten; 6 geven voorbeelden van factoren die de waardering van goederen en diensten beïnvloeden; 7 kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren; 8 geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan; 9 lichten de rol toe van ondernemingen, werkgevers- en werknemersorganisaties in een nationale en internationale context.
	Context 7: Socioculturele samenleving 1 beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen; 2 gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen; 3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit; 4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie; 5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten; 6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen; 7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie,

	wetenschappen en levensbeschouwing.

3.3 Technische-technologische vorming

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen technische-technologische vorming

Techniek begrijpen
De cursisten
1 kunnen effecten van techniek op mens en samenleving illustreren en in historisch perspectief plaatsen (zoals comfort, design, milieu, consumentisme ...).

'Technisch' begrijpen
De cursisten
2 kunnen kennis en vaardigheden uit verschillende vakgebieden herkennen in technische realisaties.
3 kunnen de eigenheid van het technisch proces (bijvoorbeeld doelbepaling, ontwerpen, uitvoeren, evalueren) herkennen en omschrijven.

Attitude
De cursisten
4 ontwikkelen een constructief kritische houding ten aanzien van techniek, technische beroepen en ondernemingen/organisaties.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 8 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit
Bijlage 20 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied algemene vorming

Algemene opleiding

Studiegebied Algemene vorming• AO AV 003

01.02.2017

Humane Wetenschappen ASO2

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

Inhoud

1 Deel 1 Opleiding 5
1.1 Korte beschrijving 5
1.1.1 Inhoud 5
1.1.2 Modules 5
1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied 6
1.3 Studieduur 6
1.4 Modules en leertraject 7
1.4.1 Modules 7
1.4.2 Leertraject 8
2 Deel 2 Modules 9
2.1 Module ASO2-B Aardrijkskunde 1 (001) 9
2.1.1 Instapvereisten 9
2.1.2 Studieduur 9
2.1.3 Basiscompetenties 9
2.2 Module ASO2-B Aardrijkskunde 2 (002) 9
2.2.1 Instapvereisten 9
2.2.2 Studieduur 9
2.2.3 Basiscompetenties 9
2.3 Module ASO2-B Aardrijkskunde 3 (003) 9
2.3.1 Instapvereisten 9
2.3.2 Studieduur 9
2.3.3 Basiscompetenties 9
2.4 Module ASO2-B Engels 1 (004) 10
2.4.1 Instapvereisten 10
2.4.2 Studieduur 10
2.4.3 Basiscompetenties 10
2.5 Module ASO2-B Engels 2 (005) 10
2.5.1 Instapvereisten 10
2.5.2 Studieduur 10
2.5.3 Basiscompetenties 10
2.6 Module ASO2-B Engels 3 (006) 10
2.6.1 Instapvereisten 10
2.6.2 Studieduur 10
2.6.3 Basiscompetenties 10
2.7 Module ASO2-B Frans 1 (007) 11
2.7.1 Instapvereisten 11
2.7.2 Studieduur 11
2.7.3 Basiscompetenties 11
2.8 Module ASO2-B Frans 2 (008) 11
2.8.1 Instapvereisten 11
2.8.2 Studieduur 11
2.8.3 Basiscompetenties 11
2.9 Module ASO2-B Frans 3 (009) 11
2.9.1 Instapvereisten 11
2.9.2 Studieduur 11
2.9.3 Basiscompetenties 11
2.10 Module ASO2-B Geschiedenis 1 (010) 12
2.10.1 Instapvereisten 12
2.10.2 Studieduur 12
2.10.3 Basiscompetenties 12
2.11 Module ASO2-B Geschiedenis 2 (011) 12
2.11.1 Instapvereisten 12
2.11.2 Gewenste voorkennis 12

2.11.3 Studieduur 12
2.11.4 Basiscompetenties 12
2.12 Module ASO2-B Geschiedenis 3 (012) 13
2.12.1 Instapvereisten 13
2.12.2 Studieduur 13
2.12.3 Basiscompetenties 13
2.13 Module ASO2-B Geschiedenis 4 (013) 13
2.13.1 Instapvereisten 13
2.13.2 Gewenste voorkennis 13
2.13.3 Studieduur 13
2.13.4 Basiscompetenties 13
2.14 Module ASO2-B Biologie 1 (014) 14
2.14.1 Instapvereisten 14
2.14.2 Studieduur 14
2.14.3 Basiscompetenties 14
2.15 Module ASO2-B Biologie 2 (015) 14
2.15.1 Instapvereisten 14
2.15.2 Studieduur 14
2.15.3 Basiscompetenties 14
2.16 Module ASO2-B Chemie 1 (016) 15
2.16.1 Instapvereisten 15
2.16.2 Studieduur 15
2.16.3 Basiscompetenties 15
2.17 Module ASO2-B Chemie 2 (017) 15
2.17.1 Instapvereisten 15
2.17.2 Studieduur 15
2.17.3 Basiscompetenties 15
2.18 Module ASO2-B Fysica 1 (018) 16
2.18.1 Instapvereisten 16
2.18.2 Studieduur 16
2.18.3 Basiscompetenties 16
2.19 Module ASO2-B Fysica 2 (019) 16
2.19.1 Instapvereisten 16
2.19.2 Studieduur 16
2.19.3 Basiscompetenties 16
2.20 Module ASO2-B Nederlands 1 (020) 17
2.20.1 Instapvereisten 17
2.20.2 Studieduur 17
2.20.3 Basiscompetenties 17
2.21 Module ASO2-B Nederlands 2 (021) 17
2.21.1 Instapvereisten 17
2.21.2 Studieduur 17
2.21.3 Basiscompetenties 17
2.22 Module ASO2-B Nederlands 3 (022) 18
2.22.1 Instapvereisten 18
2.22.2 Studieduur 18
2.22.3 Basiscompetenties 18
2.23 Module ASO2-B Nederlands 4 (023) 18
2.23.1 Instapvereisten 18
2.23.2 Studieduur 18
2.23.3 Basiscompetenties 18
2.24 Module ASO2-B Wiskunde 1 (024) 19
2.24.1 Instapvereisten 19
2.24.2 Studieduur 19
2.24.3 Basiscompetenties 19
2.25 Module ASO2-B Wiskunde 2 (025) 19
2.25.1 Instapvereisten 19

2.25.2 Studieduur 19
2.25.3 Basiscompetenties 19
2.26 Module ASO2-B Wiskunde 3 (026) 20
2.26.1 Instapvereisten 20
2.26.2 Studieduur 20
2.26.3 Basiscompetenties 20
2.27 Module ASO2-B Wiskunde 4 (027) 20
2.27.1 Instapvereisten 20
2.27.2 Studieduur 20
2.27.3 Basiscompetenties 20
Module HUM2 Organisatie en Samenhang (032) 21
2.27.4 Instapvereisten 21
2.27.5 Studieduur 21
2.27.6 Basiscompetenties 21
2.28 Module HUM2 Identiteit en Normering (033) 21
2.28.1 Instapvereisten 21
2.28.2 Studieduur 21
2.28.3 Basiscompetenties 21
2.29 Module HUM2 Communicatie en Expressie (034) 22
2.29.1 Instapvereisten 22
2.29.2 Studieduur 22
2.29.3 Basiscompetenties 22
2.30 Module HUM2 Onderzoekscompetentie Humane Wetenschappen (035) 22
2.30.1 Instapvereisten 22
2.30.2 Studieduur 22
2.30.3 Basiscompetenties 22
3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen 23
Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen 23
3.1 Leren leren 23
3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten 23
3.3 Technische-technologische vorming 27

1 Deel 1 Opleiding

1.1 Korte beschrijving

1.1.1 Inhoud

De opleiding **Humane Wetenschappen ASO2** situeert zich binnen het studiegebied ALGEMENE VORMING. Deze opleiding is analoog aan de studierichting Humane Wetenschappen van de tweede graad van het voltijds secundair onderwijs.

1.1.2 Modules

De opleiding Humane wetenschappen ASO2 bestaat uit 31 modules. De modules zijn:

- ASO2-B Aardrijkskunde 1
- ASO2-B Aardrijkskunde 2
- ASO2-B Aardrijkskunde 3
- ASO2-B Engels 1
- ASO2-B Engels 2
- ASO2-B Engels 3
- ASO2-B Frans 1
- ASO2-B Frans 2
- ASO2-B Frans 3
- ASO2-B Geschiedenis 1
- ASO2-B Geschiedenis 2
- ASO2-B Geschiedenis 3
- ASO2-B Geschiedenis 4
- ASO2-B Biologie 1
- ASO2-B Biologie 2
- ASO2-B Chemie 1
- ASO2-B Chemie 2
- ASO2-B Fysica 1
- ASO2-B Fysica 2
- ASO2-B Nederlands 1
- ASO2-B Nederlands 2
- ASO2-B Nederlands 3
- ASO2-B Nederlands 4
- ASO2-B Wiskunde 1
- ASO2-B Wiskunde 2
- ASO2-B Wiskunde 3
- ASO2-B Wiskunde 4
- HUM2 Organisatie en Samenhang
- HUM2 Identiteit en Normering
- HUM2 Communicatie en Expressie
- HUM2 Onderzoekscompetentie Humane Wetenschappen

De totale opleiding omvat 1960 Lt.

1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied

Nr.	Opleidingen	Code	Les-tijden	Niveau
1	Economie	AO AV 002	1960	ASO 2
2	Humane Wetenschappen ASO2	AO AV 003	1960	ASO 2
3	Wetenschappen	AO AV 004	1880	ASO 2
4	Economie - Moderne Talen	AO AV 006	1980	ASO 3
5	Economie - Wiskunde	AO AV 007	2000	ASO 3
6	Humane Wetenschappen ASO3	AO AV 008	1860	ASO 3
7	Moderne Talen - Wetenschappen	AO AV 009	2060	ASO 3
8	Moderne Talen - Wiskunde	AO AV 010	2000	ASO 3
9	Wetenschappen - Wiskunde	AO AV 011	2080	ASO 3
10	Opfris Tweede Graad ASO	AO AV 017	220	ASO 2
11	Opfris Tweede Graad TSO	AO AV 018	220	TSO 2
12	Opfris Derde Graad ASO	AO AV 019	380	ASO 3
13	Opfris Derde Graad TSO	AO AV 020	340	TSO 3
14	Aanvullende algemene vorming	AO AV 021	780	

1.3 Studieduur

1960 Lt
CERTIFICAAT HUMANE WETENSCHAPPEN ASO2

1.4 Modules en leertraject

1.4.1 Modules

Naam	Code	Lestijden	Vak
ASO2-B Aardrijkskunde 1	M AV G001	40	Aardrijkskunde
ASO2-B Aardrijkskunde 2	M AV G002	40	Aardrijkskunde
ASO2-B Aardrijkskunde 3	M AV G003	40	Aardrijkskunde
ASO2-B Engels 1	M AV G004	80	Engels
ASO2-B Engels 2	M AV G005	80	Engels
ASO2-B Engels 3	M AV G006	80	Engels
ASO2-B Frans 1	M AV G007	80	Frans
ASO2-B Frans 2	M AV G008	80	Frans
ASO2-B Frans 3	M AV G009	80	Frans
ASO2-B Geschiedenis 1	M AV G010	40	Geschiedenis
ASO2-B Geschiedenis 2	M AV G011	40	Geschiedenis
ASO2-B Geschiedenis 3	M AV G012	40	Geschiedenis
ASO2-B Geschiedenis 4	M AV G013	40	Geschiedenis
ASO2-B Biologie 1	M AV G014	40	Biologie
ASO2-B Biologie 2	M AV G015	40	Biologie
ASO2-B Chemie 1	M AV G016	40	Chemie
ASO2-B Chemie 2	M AV G017	40	Chemie
ASO2-B Fysica 1	M AV G018	40	Fysica
ASO2-B Fysica 2	M AV G019	40	Fysica
ASO2-B Nederlands 1	M AV G020	80	Nederlands
ASO2-B Nederlands 2	M AV G021	80	Nederlands
ASO2-B Nederlands 3	M AV G022	80	Nederlands
ASO2-B Nederlands 4	M AV G023	80	Nederlands
ASO2-B Wiskunde 1	M AV G024	80	Wiskunde
ASO2-B Wiskunde 2	M AV G025	80	Wiskunde
ASO2-B Wiskunde 3	M AV G026	80	Wiskunde
ASO2-B Wiskunde 4	M AV G027	80	Wiskunde
HUM2 Organisatie en Samenhang	M AV 032	80	Cultuurwetenschappen Sociologie Media Maatschappelijke vorming Psychologie
HUM2 Identiteit en Normering	M AV 033	80	Cultuurwetenschappen Sociologie Media Maatschappelijke vorming Psychologie
HUM2 Communicatie en Expressie	M AV 034	80	Cultuurwetenschappen Sociologie Media Maatschappelijke vorming Psychologie
HUM2 Onderzoekscompetentie Humane Wetenschappen	M AV 035	80	Cultuurwetenschappen Sociologie Media Maatschappelijke vorming Psychologie

1.4.2 Leertraject

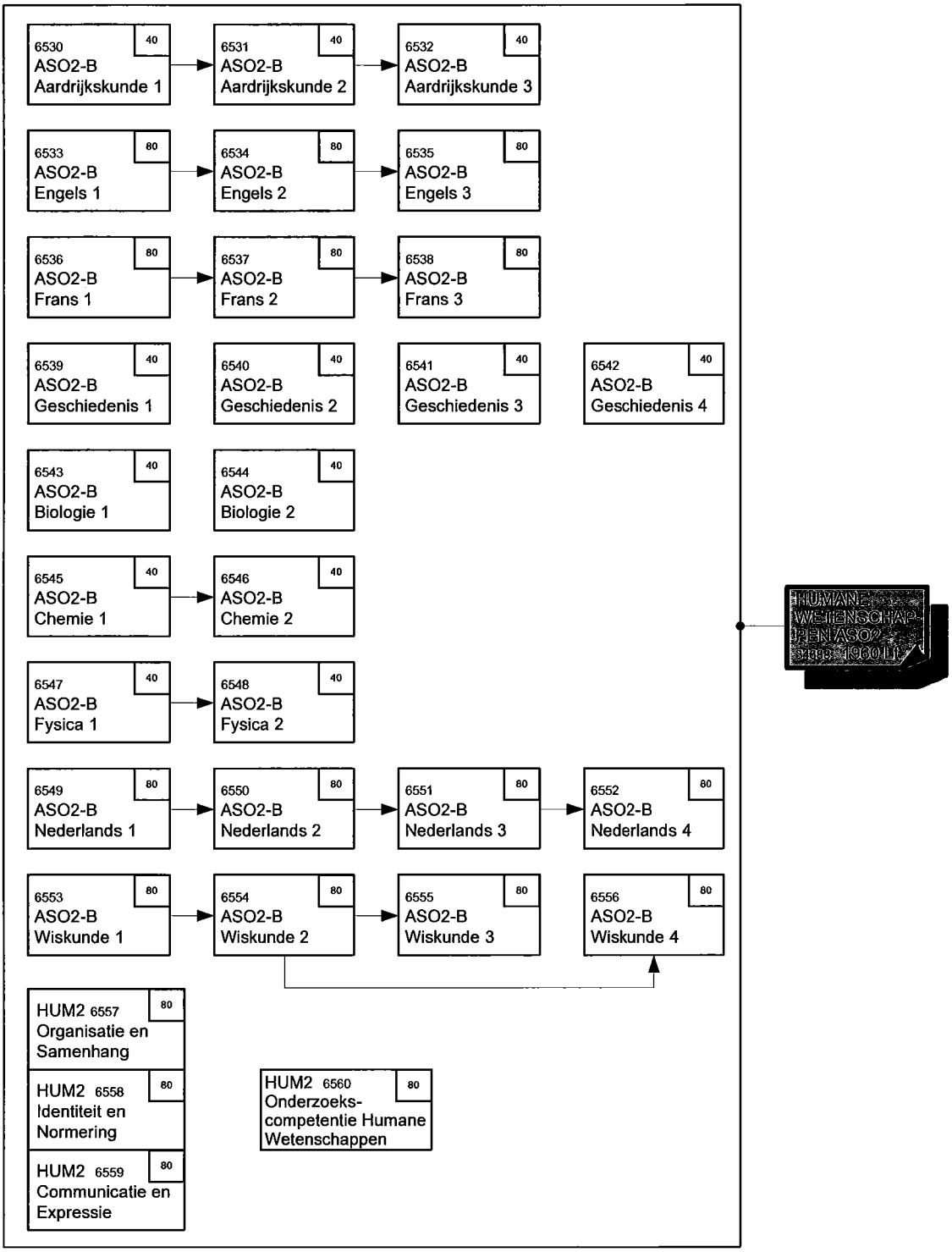

2 Deel 2 Modules

2.1 Module ASO2-B Aardrijkskunde 1 (001)

2.1.1 Instapvereisten

Geen

2.1.2 Studieduur

40 Lt

2.1.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 4 – 7 – 8 – 9 – 11 – 15 – 16 – 17

2.2 Module ASO2-B Aardrijkskunde 2 (002)

2.2.1 Instapvereisten

De competenties van de modules *"ASO2-B Aardrijkskunde 1"*.

2.2.2 Studieduur

40 Lt

2.2.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 14

2.3 Module ASO2-B Aardrijkskunde 3 (003)

2.3.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Aardrijkskunde 2"*.

2.3.2 Studieduur

40 Lt

2.3.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

2 – 4 – 6 – 7 – 10 – 11 – 12 – 13 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23

2.4 Module ASO2-B Engels 1 (004)

2.4.1 Instapvereisten

Geen

2.4.2 Studieduur

80 Lt

2.4.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 30 – 32 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.5 Module ASO2-B Engels 2 (005)

2.5.1 Instapvereisten

De basiscompetenties van de module *"ASO2-B Engels 1"*.

2.5.2 Studieduur

80 Lt

2.5.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 17 – 18 – 20 – 21 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 31 – 32 – 33 – 34 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.6 Module ASO2-B Engels 3 (006)

2.6.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Engels 2"*.

2.6.2 Studieduur

80 Lt

2.6.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 –
– 19 – 20 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.7 Module ASO2-B Frans 1 (007)

2.7.1 Instapvereisten

Geen

2.7.2 Studieduur

80 Lt

2.7.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 30 – 32 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.8 Module ASO2-B Frans 2 (008)

2.8.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Frans 1"*.

2.8.2 Studieduur

80 Lt

2.8.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 17 – 18 – 20 – 21 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 31 – 32 – 33 – 34 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.9 Module ASO2-B Frans 3 (009)

2.9.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Frans 2"*.

2.9.2 Studieduur

80 Lt

2.9.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – – 19 – 20 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46

2.10 Module ASO2-B Geschiedenis 1 (010)

2.10.1 Instapvereisten

Geen

2.10.2 Studieduur

40 Lt

2.10.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 27 – 29

2.11 Module ASO2-B Geschiedenis 2 (011)

2.11.1 Instapvereisten

Geen

2.11.2 Gewenste voorkennis

De competenties van de modules *"ASO2-B Geschiedenis 1 of 3".*

2.11.3 Studieduur

40 Lt

2.11.4 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26

2.12 Module ASO2-B Geschiedenis 3 (012)

2.12.1 Instapvereisten

Geen

2.12.2 Studieduur

40 Lt

2.12.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 12 – 13 – 28

2.13 Module ASO2-B Geschiedenis 4 (013)

2.13.1 Instapvereisten

Geen

2.13.2 Gewenste voorkennis

De competenties van de modules *"ASO2-B Geschiedenis 1 of 3".*

2.13.3 Studieduur

40 Lt

2.13.4 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 30

2.14 Module ASO2-B Biologie 1 (014)

2.14.1 Instapvereisten

Geen

2.14.2 Studieduur

40 Lt

2.14.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E3 – E4 – B1 – B2 – B3 – B4 – B5

2.15 Module ASO2-B Biologie 2 (015)

2.15.1 Instapvereisten

Geen

2.15.2 Studieduur

40 Lt

2.15.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E3 – E4 – E5 – B1 – B6 – B7 – B8 – B9 – B10 – B12 – B11 – B13

2.16 Module ASO2-B Chemie 1 (016)

2.16.1 Instapvereisten

Geen

2.16.2 Studieduur

40 Lt

2.16.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E2 - C1 – C2 – C3 – C4 – C5 – C6 – C9 – C10

2.17 Module ASO2-B Chemie 2 (017)

2.17.1 Instapvereisten

De competenties van de module "ASO2-B Chemie 1".

2.17.2 Studieduur

40 Lt

2.17.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E1 – E2 – C6 – C7 – C8 – C11 – C12 – C13 - C14 – C15 – C16

2.18 Module ASO2-B Fysica 1 (018)

2.18.1 Instapvereisten

Geen

2.18.2 Studieduur

40 Lt

2.18.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E2 - F1 – F2 – F3 – F4 – F5 – F6 – F7 – F8 – F9 – F10

2.19 Module ASO2-B Fysica 2 (019)

2.19.1 Instapvereisten

De competenties van de module "ASO2-B Fysica 1".

2.19.2 Studieduur

40 Lt

2.19.3 Basiscompetenties

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-5 (eventueel partim)

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

E2 - F11 – F12 – F13 – F14 – F15 – F16 – F17 – F18 – F19

2.20 Module ASO2-B Nederlands 1 (020)

2.20.1 Instapvereisten

Geen

2.20.2 Studieduur

80 Lt

2.20.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

1 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 –13 – 14 – 15 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 27 – 28 –

29 – 30 – 32 – 33 – 34 – 35 – 36 – 37 – 38 – 39 – 40

2.21 Module ASO2-B Nederlands 2 (021)

2.21.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Nederlands 1"*.

2.21.2 Studieduur

80 Lt

2.21.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 5 – 6 – 7 – 9 – 10 – 13 – 14 – 16 – 19 – 20 – 21 – 22 – 24 – 27 – 28 –

29 – 30 – 32 – 33 – 34 – 35 – 36 – 37 – 38 – 39 – 40

2.22 Module ASO2-B Nederlands 3 (022)

2.22.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Nederlands 2".*

2.22.2 Studieduur

80 Lt

2.22.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

3 – 5 – 6 – 7– 10 – 11 – 13 – 14 – 17 – 19 – 20 – 21 – 22 – 25 – 27 – 28 –

29 – 30 – 32 – 33 – 34 – 35 – 36 – 37 – 38 – 39 – 40

2.23 Module ASO2-B Nederlands 4 (023)

2.23.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Nederlands 3".*

2.23.2 Studieduur

80 Lt

2.23.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

4 – 5 – 6 – 7 – 12 – 13 – 14 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 26 – 27 – 28 –

29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 35 – 36 – 37 – 38 – 39 – 40

2.24 Module ASO2-B Wiskunde 1 (024)

2.24.1 Instapvereisten

Geen

2.24.2 Studieduur

80 Lt

2.24.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-14* (eventueel partim)

15 – 16 – 17 – 19 – 21 – 36 – 38

2.25 Module ASO2-B Wiskunde 2 (025)

2.25.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Wiskunde 1"*.

2.25.2 Studieduur

80 Lt

2.25.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-14* (eventueel partim)

20 – 21 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 31 – 32 – 33 – 34 – 35 – 39

2.26 Module ASO2-B Wiskunde 3 (026)

2.26.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Wiskunde 2".*

2.26.2 Studieduur

80 Lt

2.26.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-14* (eventueel partim)

18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 27 – 30 – 31 – 32

2.27 Module ASO2-B Wiskunde 4 (027)

2.27.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"ASO2-B Wiskunde 2".*

2.27.2 Studieduur

80 Lt

2.27.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-14* (eventueel partim)

37 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49 – 50 – 51

Module HUM2 Organisatie en Samenhang (032)

2.27.4 Instapvereisten

Geen

2.27.5 Studieduur

80 Lt

2.27.6 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen humane wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3 – 4 – 14 – 16

2.28 Module HUM2 Identiteit en Normering (033)

2.28.1 Instapvereisten

Geen

2.28.2 Studieduur

80 Lt

2.28.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen humane wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

9 – 10 – 11 – 12 – 21 – 23

2.29 Module HUM2 Communicatie en Expressie (034)

2.29.1 Instapvereisten

Geen

2.29.2 Studieduur

80 Lt

2.29.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen humane wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

5 – 6 – 7 – 8 – 17 – 18 – 19

2.30 Module HUM2 Onderzoekscompetentie Humane Wetenschappen (035)

2.30.1 Instapvereisten

De competenties van minstens twee van de volgende modules: *"HUM2 Organisatie en Samenhang"*, *"HUM2 Identiteit en Normering"* en *"HUM2 Communicatie en Expressie"*

2.30.2 Studieduur

80 Lt

2.30.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen humane wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

25 – 26 – 27

3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen

3.1 Leren leren

Opvattingen over leren
De cursisten
1 werken planmatig
2 reflecteren over hun leeropvattingen, leermotieven en leerstrategieën.

Informatieverwerving
De cursisten
3 kunnen uit gegeven informatiebronnen en -kanalen kritisch kiezen en deze raadplegen met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerking
De cursisten
4 kunnen zinvol inoefenen en herhalen.
5 kunnen gegeven informatie onder begeleiding kritisch analyseren en samenvatten.

Problemen oplossen
De cursisten
6 herkennen strategieën om problemen op te lossen en evalueren ze.

Regulering van het leerproces
De cursisten
7 kunnen een realistische werkplanning op korte termijn maken.
8 kunnen onder begeleiding hun leerproces sturen, beoordelen op doelgerichtheid en zonodig aanpassen.
9 trekken conclusies uit eigen leerervaringen en die van anderen.
10 beseffen dat er verschillende oorzaken zijn voor slagen en mislukken.
11 beseffen dat interesses en waarden het leerproces beïnvloeden.

Studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid
De cursisten
12 verwerven een zinvol overzicht over studie- en beroepsmogelijkheden.
13 zijn bereid alle studierichtingen en beroepen naar waarde te schatten.
14 kunnen rekening houden met hun interesses en mogelijkheden bij hun studie- of beroepskeuze.
15 kunnen de consequenties inschatten van hun keuzen inzake studie of beroep.

3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten

Gemeenschappelijke stam	**Contexten**
De cursisten	De cursisten
Communicatief vermogen 1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk; **Creativiteit** 2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren; 3 ondernemen zelf stappen om vernieuwingen te realiseren; **Doorzettingsvermogen** 4 blijven, ondanks moeilijkheden, een doel nastreven; **Empathie** 5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen;	**Context 1: Lichamelijke gezondheid en veiligheid** 1 verzorgen en gedragen zich hygiënisch; 2 leren het eigen lichaam kennen en reageren adequaat op lichaamssignalen; 3 vinden evenwicht tussen werk, ontspanning, rust en beweging; 4 nemen een ergonomische en gevarieerde sta-, zit-, werk- en tilhouding aan; 5 maken gezonde keuzes in hun dagelijkse voeding; 6 hanteren richtlijnen voor het hygiënisch omgaan met voeding; 7 nemen dagelijks tijd voor lichaamsbeweging;

Esthetische bekwaamheid 6 kunnen schoonheid ervaren; 7 kunnen schoonheid creëren; **Exploreren** 8 benutten leerkansen in diverse situaties; **Flexibiliteit** 9 zijn bereid zich aan te passen aan wisselende eisen en omstandigheden; **Initiatief** 10 engageren zich spontaan; **Kritisch denken** 11 kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen a.d.h. van relevante criteria; 12 zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken; 13 kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken; **Mediawijsheid** 14 gaan alert om met media; 15 participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte; **Open en constructieve houding** 16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld; 17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten; **Respect** 18 gedragen zich respectvol; **Samenwerken** 19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen; **Verantwoordelijkheid** 20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving; **Zelfbeeld** 21 verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten; 22 ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen; **Zelfredzaamheid** 23 doen een beroep op maatschappelijke diensten en instellingen; 24 maken gebruik van de gepaste kanalen om hun vragen, problemen, ideeën of meningen kenbaar te maken; **Zorgvuldigheid** 25 stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen; **Zorgzaamheid** 26 gaan om met verscheidenheid;	8 schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties; 9 nemen voorzorgsmaatregelen tegen risicovol lichamelijk contact; 10 participeren aan gezondheids- en veiligheidsbeleid op school; 11 passen veiligheidsvoorschriften toe en nemen voorzorgen voor een veilige leef- en werkomgeving; 12 roepen hulp in en dienen eerste hulp en cpr toe; 13 passen het verkeersreglement toe; 14 gebruiken eigen en openbaar vervoer op een veilige manier; 15 beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid.
	Context 2: Mentale gezondheid 1 gaan adequaat om met taakbelasting en met stressvolle situaties; 2 gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw; 3 erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp; 4 aanvaarden en verwerken hun seksuele ontwikkeling en veranderingen in de puberteit; 5 kunnen zich uiten over en gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksuele identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag; 6 stellen zich weerbaar op; 7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken; 8 herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen.
	Context 3: Sociorelationele ontwikkeling 1 kunnen een relatie opbouwen, onderhouden en beëindigen; 2 erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties; 3 accepteren verschillen en hechten belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie; 4 kunnen ongelijk toegeven en zich verontschuldigen; 5 handelen discreet in situaties die dat vereisen; 6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik; 7 bespreken opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van samenlevingsvormen, veilig vrijen,

27 dragen zorg voor de toekomst van zichzelf en de ander.	gezinsplanning, zwangerschap en zwangerschapsafbreking; 8 uiten onbevangen en constructief hun wensen en gevoelens binnen relaties en stellen en aanvaarden hierin grenzen; 9 zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten; 10 beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen; 11 gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.
	Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling 1 participeren aan milieubeleid en -zorg op school; 2 herkennen in duurzaamheidsvraagstukken de verwevenheid tussen economische, sociale en ecologische aspecten en herkennen de invloed van techniek en beleid; 3 zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen; 4 zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren; 5 tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed; 6 voelen de waarde aan van natuurbeleving en het genieten van de natuur.
	Context 5: Politiek-juridische samenleving 1 geven aan hoe zij kunnen deelnemen aan besluitvorming in en opbouw van de samenleving; 2 passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties; 3 tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten; 4 zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen; 5 tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid; 6 erkennen de rol van controle en evenwicht tussen de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht in ons democratisch bestel; 7 illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel; 8 onderscheiden de hoofdzaken van de federale Belgische staatsstructuur;

	9 toetsen het samenleven in ons democratisch bestel aan het samenleven onder andere regeringsvormen; 10 illustreren hoe een democratisch beleid het algemeen belang nastreeft en rekening houdt met ideeën, standpunten en belangen van verschillende betrokkenen; 11 kunnen van Europese samenwerking, van het beleid en de instellingen van de Europese Unie de betekenis voor de eigen leefwereld toelichten; 12 tonen het belang aan van internationale organisaties en instellingen; 13 geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.
	Context 6: Socio-economische samenleving 1 leggen met voorbeelden uit hoe welvaart wordt gecreëerd en hoe een overheid inkomsten verwerft en aanwendt; 2 toetsen de eigen opvatting aan de verschillende opvattingen over welzijn en verdeling van welvaart; 3 zetten zich in voor de verbetering van het welzijn en de welvaart in de wereld; 4 hebben bij het kopen van goederen en het gebruiken van diensten zowel oog voor prijs-kwaliteit en duurzame ontwikkeling als voor de rechten van de consument; 5 geven voorbeelden van het veranderlijke karakter van arbeid en economische activiteiten; 6 geven voorbeelden van factoren die de waardering van goederen en diensten beïnvloeden; 7 kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren; 8 geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan; 9 lichten de rol toe van ondernemingen, werkgevers- en werknemersorganisaties in een nationale en internationale context.
	Context 7: Socioculturele samenleving 1 beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen; 2 gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen; 3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit; 4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie; 5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten;

	6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen; 7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

3.3 Technische-technologische vorming

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen technische-technologische vorming

Techniek begrijpen
De cursisten
1 kunnen effecten van techniek op mens en samenleving illustreren en in historisch perspectief plaatsen (zoals comfort, design, milieu, consumentisme ...).

'Technisch' begrijpen
De cursisten
2 kunnen kennis en vaardigheden uit verschillende vakgebieden herkennen in technische realisaties.
3 kunnen de eigenheid van het technisch proces (bijvoorbeeld doelbepaling, ontwerpen, uitvoeren, evalueren) herkennen en omschrijven.

Attitude
De cursisten
4 ontwikkelen een constructief kritische houding ten aanzien van techniek, technische beroepen en ondernemingen/organisaties.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 9 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit
Bijlage 21 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied algemene vorming

Algemene opleiding

Studiegebied Algemene vorming• AO AV 006

01.02.2017

Economie – Moderne Talen

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

Inhoud

1 Deel 1 Opleiding 5
1.1 Korte beschrijving 5
1.1.1 Inhoud 5
1.1.2 Modules 5
1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied 6
1.3 Studieduur 6
1.4 Modules en leertraject 7
1.4.1 Modules 7
1.4.2 Leertraject 9
2 Deel 2 Modules 10
2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040) 10
2.1.1 Instapvereisten 10
2.1.2 Studieduur 10
2.1.3 Basiscompetenties 10
2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041) 10
2.2.1 Instapvereisten 10
2.2.2 Studieduur 10
2.2.3 Basiscompetenties 10
2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042) 10
2.3.1 Instapvereisten 10
2.3.2 Studieduur 10
2.3.3 Basiscompetenties 10
2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043) 11
2.4.1 Instapvereisten 11
2.4.2 Studieduur 11
2.4.3 Basiscompetenties 11
2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044) 11
2.5.1 Instapvereisten 11
2.5.2 Studieduur 11
2.5.3 Basiscompetenties 11
2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045) 11
2.6.1 Instapvereisten 11
2.6.2 Studieduur 11
2.6.3 Basiscompetenties 11
2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146) 12
2.7.1 Instapvereisten 12
2.7.2 Studieduur 12
2.7.3 Basiscompetenties 12
2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147) 12
2.8.1 Instapvereisten 12
2.8.2 Studieduur 12
2.8.3 Basiscompetenties 12
2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148) 12
2.9.1 Instapvereisten 12
2.9.2 Studieduur 12
2.9.3 Basiscompetenties 12
2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043) 13
2.10.1 Instapvereisten 13
2.10.2 Studieduur 13
2.10.3 Basiscompetenties 13
2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044) 13
2.11.1 Instapvereisten 13
2.11.2 Studieduur 13
2.11.3 Basiscompetenties 13

2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045) 13
2.12.1 Instapvereisten 13
2.12.2 Studieduur 13
2.12.3 Basiscompetenties 13
2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049) 14
2.13.1 Instapvereisten 14
2.13.2 Studieduur 14
2.13.3 Basiscompetenties 14
2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050) 14
2.14.1 Instapvereisten 14
2.14.2 Studieduur 14
2.14.3 Basiscompetenties 14
2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051) 15
2.15.1 Instapvereisten 15
2.15.2 Studieduur 15
2.15.3 Basiscompetenties 15
2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052) 15
2.16.1 Instapvereisten 15
2.16.2 Studieduur 15
2.16.3 Basiscompetenties 15
2.17 Module ASO3-B Biologie (053) 16
2.17.1 Instapvereisten 16
2.17.2 Studieduur 16
2.17.3 Basiscompetenties 16
2.18 Module ASO3-B Chemie (054) 16
2.18.1 Instapvereisten 16
2.18.2 Studieduur 16
2.18.3 Basiscompetenties 16
2.19 Module ASO3-B Fysica (055) 17
2.19.1 Instapvereisten 17
2.19.2 Studieduur 17
2.19.3 Basiscompetenties 17
2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056) 18
2.20.1 Instapvereisten 18
2.20.2 Studieduur 18
2.20.3 Basiscompetenties 18
2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057) 18
2.21.1 Instapvereisten 18
2.21.2 Studieduur 18
2.21.3 Basiscompetenties 18
2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058) 19
2.22.1 Instapvereisten 19
2.22.2 Studieduur 19
2.22.3 Basiscompetenties 19
2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059) 20
2.23.1 Instapvereisten 20
2.23.2 Studieduur 20
2.23.3 Basiscompetenties 20
2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060) 20
2.24.1 Instapvereisten 20
2.24.2 Studieduur 20
2.24.3 Basiscompetenties 20
2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061) 21
2.25.1 Instapvereisten 21
2.25.2 Studieduur 21
2.25.3 Basiscompetenties 21
2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062) 21

2.26.1 Instapvereisten 21
2.26.2 Studieduur 21
2.26.3 Basiscompetenties 21
2.27 Module ECO3 Markten (063) 22
2.27.1 Instapvereisten 22
2.27.2 Studieduur 22
2.27.3 Basiscompetenties 22
2.28 Module ECO3 Ondernemingen (064) 22
2.28.1 Instapvereisten 22
2.28.2 Studieduur 22
2.28.3 Basiscompetenties 22
2.29 Module ECO3 Economische Ontwikkeling (065) 23
2.29.1 Instapvereisten 23
2.29.2 Studieduur 23
2.29.3 Basiscompetenties 23
2.30 Module ECO3 Onderzoekscompetentie Economie (066) 23
2.30.1 Instapvereisten 23
2.30.2 Studieduur 23
2.30.3 Basiscompetenties 23
2.31 Module MTAL3 Moderne Talen 1 (067) 24
2.31.1 Instapvereisten 24
2.31.2 Studieduur 24
2.31.3 Basiscompetenties 24
2.32 Module MTAL3 Moderne Talen 2 (068) 24
2.32.1 Instapvereisten 24
2.32.2 Studieduur 24
2.32.3 Basiscompetenties 24
2.33 Module MTAL3 Moderne Talen 3 (069) 25
2.33.1 Instapvereisten 25
2.33.2 Studieduur 25
2.33.3 Basiscompetenties 25
Module MTAL3 Moderne Talen 4 (070) 25
2.33.4 Instapvereisten 25
2.33.5 Studieduur 25
2.33.6 Basiscompetenties 25
3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen 26
3.1 Leren leren 26
3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten 26
3.3 Technische-technologische vorming 30

1 Deel 1 Opleiding

1.1 Korte beschrijving

1.1.1 Inhoud

De opleiding Economie - Moderne talen bestaat uit twee delen:
- basisvorming derde graad ASO
- het specifiek gedeelte dat tweepolig is

Deze opleiding is analoog aan het leerplichtonderwijs.

1.1.2 Modules

De opleiding Economie – Moderne talen bestaat uit 31 modules. De modules zijn:
- ASO3-B Aardrijkskunde 1
- ASO3-B Aardrijkskunde 2
- ASO3-B Aardrijkskunde 3
- ASO3-B Engels 1
- ASO3-B Engels 2
- ASO3-B Engels 3
- ASO3-B Duits 1
- ASO3-B Duits 2
- ASO3-B Duits 3
- ASO3-B Frans 1
- ASO3-B Frans 2
- ASO3-B Frans 3
- ASO3-B Geschiedenis 1
- ASO3-B Geschiedenis 2
- ASO3-B Geschiedenis 3
- ASO3-B Geschiedenis 4
- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica
- ASO3-B Nederlands 1
- ASO3-B Nederlands 2
- ASO3-B Nederlands 3
- ASO3-B Wiskunde 1
- ASO3-B Wiskunde 2
- ASO3-B Wiskunde 3
- ASO3-B Wiskunde 4
- ECO3 Markten
- ECO3 Ondernemingen
- ECO3 Economische Ontwikkeling
- ECO3 Onderzoekscompetentie Economie
- MTAL3 Moderne Talen 1
- MTAL3 Moderne Talen 2
- MTAL3 Moderne Talen 3
- MTAL3 Moderne Talen 4

De totale opleiding omvat 1980 Lt.

1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied

Nr.	Opleidingen	Code	Lestijden	Niveau
1	Economie	AO AV 002	1960	ASO 2
2	Humane Wetenschappen ASO2	AO AV 003	1960	ASO 2
3	Wetenschappen	AO AV 004	1880	ASO 2
4	Economie - Moderne Talen	AO AV 006	1980	ASO 3
5	Economie - Wiskunde	AO AV 007	2000	ASO 3
6	Humane Wetenschappen ASO3	AO AV 008	1860	ASO 3
7	Moderne Talen - Wetenschappen	AO AV 009	2060	ASO 3
8	Moderne Talen - Wiskunde	AO AV 010	2000	ASO 3
9	Wetenschappen - Wiskunde	AO AV 011	2080	ASO 3
10	Opfris Tweede Graad ASO	AO AV 017	220	ASO 2
11	Opfris Tweede Graad TSO	AO AV 018	220	TSO 2
12	Opfris Derde Graad ASO	AO AV 019	380	ASO 3
13	Opfris Derde Graad TSO	AO AV 020	340	TSO 3
14	Aanvullende algemene vorming	AO AV 021	780	

1.3 Studieduur

1980 Lt
DIPLOMA SECUNDAIR ONDERWIJS

1.4 Modules en leertraject

1.4.1 Modules

Naam	Code	Lestijden	Vak
ASO3-B Aardrijkskunde 1	M AV G040	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 2	M AV G041	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 3	M AV G042	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Engels 1	M AV G043	80	Engels
ASO3-B Engels 2	M AV G044	80	Engels
ASO3-B Engels 3	M AV G045	80	Engels
ASO3-B Duits 1	M AV G146	80	Duits
ASO3-B Duits 2	M AV G147	80	Duits
ASO3-B Duits 3	M AV G148	80	Duits
ASO3-B Frans 1	M AV G046	80	Frans
ASO3-B Frans 2	M AV G047	80	Frans
ASO3-B Frans 3	M AV G048	80	Frans
ASO3-B Geschiedenis 1	M AV G049	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 2	M AV G050	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 3	M AV G051	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 4	M AV G052	40	Geschiedenis
ASO3-B Biologie	M AV G053	60	Biologie
ASO3-B Chemie	M AV G054	60	Chemie
ASO3-B Fysica	M AV G055	60	Fysica
ASO3-B Nederlands 1	M AV G056	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 2	M AV G057	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 3	M AV G058	80	Nederlands
ASO3-B Wiskunde 1	M AV G059	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 2	M AV G060	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 3	M AV G061	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 4	M AV G062	40	Wiskunde
ECO3 Markten	M AV G063	80	Economie
ECO3 Ondernemingen	M AV G064	80	Economie
ECO3 Economische Ontwikkeling	M AV G065	80	Economie
ECO3 Onderzoekscompetentie Economie	M AV G066	80	Economie
MTAL3 Moderne Talen 1	M AV G067	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
MTAL3 Moderne Talen 2	M AV G068	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
MTAL3 Moderne Talen 3	M AV G069	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans

MTAL3 Moderne Talen 4	M AV G070	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans

1.4.2 Leertraject

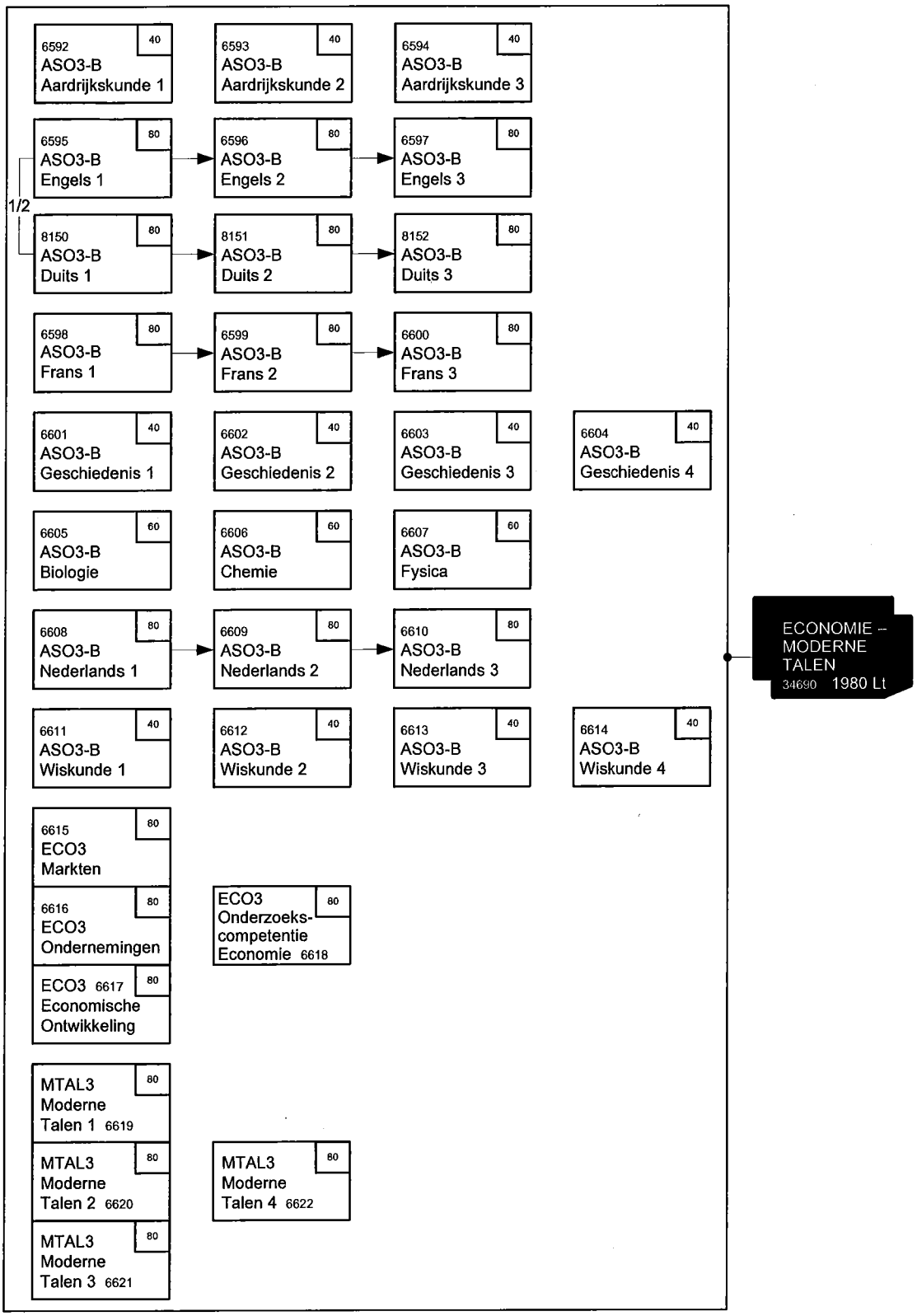

2 Deel 2 Modules

2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040)

2.1.1 Instapvereisten

Geen

2.1.2 Studieduur

40 Lt

2.1.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 31

2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041)

2.2.1 Instapvereisten

Geen

2.2.2 Studieduur

40 Lt

2.2.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

8 – 9 – 16 – 23 – 24

2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042)

2.3.1 Instapvereisten

Geen

2.3.2 Studieduur

40 Lt

2.3.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 7 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30

2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043)

2.4.1 Instapvereisten

Geen

2.4.2 Studieduur

80 Lt

2.4.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044)

2.5.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 1

2.5.2 Studieduur

80 Lt

2.5.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045)

2.6.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 2

2.6.2 Studieduur

80 Lt

2.6.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146)

2.7.1 Instapvereisten

Geen

2.7.2 Studieduur

80 Lt

2.7.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147)

2.8.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 1

2.8.2 Studieduur

80 Lt

2.8.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 27 – 28 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148)

2.9.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 2

2.9.2 Studieduur

80 Lt

2.9.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 19 – 20 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043)

2.10.1 Instapvereisten

Geen

2.10.2 Studieduur

80 Lt

2.10.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044)

2.11.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 1

2.11.2 Studieduur

80 Lt

2.11.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045)

2.12.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 2

2.12.2 Studieduur

80 Lt

2.12.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049)

2.13.1 Instapvereisten

Geen

2.13.2 Studieduur

40 Lt

2.13.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 27 – 28

2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050)

2.14.1 Instapvereisten

Geen

2.14.2 Studieduur

40 Lt

2.14.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 25

2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051)

2.15.1 Instapvereisten

Geen

2.15.2 Studieduur

40 Lt

2.15.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 23 – 24

2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052)

2.16.1 Instapvereisten

Geen

2.16.2 Studieduur

40 Lt

2.16.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 26 – 29

2.17 Module ASO3-B Biologie (053)

2.17.1 Instapvereisten

Geen

2.17.2 Studieduur

60 Lt

2.17.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 - B1 – B2 – B3 – B4 – B5 – B6 – B7 – B8 – B9 – B10

2.18 Module ASO3-B Chemie (054)

2.18.1 Instapvereisten

Geen

2.18.2 Studieduur

60 Lt

2.18.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – C1 – C2 – C3 – C4 – C5 – C6 – C7

2.19 Module ASO3-B Fysica (055)

2.19.1 Instapvereisten

Geen

2.19.2 Studieduur

60 Lt

2.19.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – F1 – F2 – F3 – F4 – F5 – F6 – F7

2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056)

2.20.1 Instapvereisten

Geen

2.20.2 Studieduur

80 Lt

2.20.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 9 – 10 –11 – 12 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057)

2.21.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 1*

2.21.2 Studieduur

80 Lt

2.21.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058)

2.22.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 2*

2.22.2 Studieduur

80 Lt

2.22.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059)

2.23.1 Instapvereisten

Geen

2.23.2 Studieduur

40 Lt

2.23.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20

2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060)

2.24.1 Instapvereisten

Geen

2.24.2 Studieduur

40 Lt

2.24.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 31 – 32

2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061)

2.25.1 Instapvereisten

Geen

2.25.2 Studieduur

40 Lt

2.25.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32

2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062)

2.26.1 Instapvereisten

Geen

2.26.2 Studieduur

40 Lt

2.26.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

33 – 34 – 35 – 36

2.27 Module ECO3 Markten (063)

2.27.1 Instapvereisten

Geen

2.27.2 Studieduur

80 Lt

2.27.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen economie uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3 – 4

2.28 Module ECO3 Ondernemingen (064)

2.28.1 Instapvereisten

Geen

2.28.2 Studieduur

80 Lt

2.28.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen economie uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11

2.29 Module ECO3 Economische Ontwikkeling (065)

2.29.1 Instapvereisten

Geen

2.29.2 Studieduur

80 Lt

2.29.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen economie uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

12 – 13 – 14 – 15

2.30 Module ECO3 Onderzoekscompetentie Economie (066)

2.30.1 Instapvereisten

Geen

2.30.2 Studieduur

80 Lt

2.30.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen economie uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

16 – 17 – 18

2.31 Module MTAL3 Moderne Talen 1 (067)

2.31.1 Instapvereisten

Geen

2.31.2 Studieduur

80 Lt

2.31.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3

2.32 Module MTAL3 Moderne Talen 2 (068)

2.32.1 Instapvereisten

Geen

2.32.2 Studieduur

80 Lt

2.32.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9

2.33 Module MTAL3 Moderne Talen 3 (069)

2.33.1 Instapvereisten

Geen

2.33.2 Studieduur

80 Lt

2.33.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15

Module MTAL3 Moderne Talen 4 (070)

2.33.4 Instapvereisten

Geen

2.33.5 Studieduur

80 Lt

2.33.6 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

16 – 17 – 18

3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen

3.1 Leren leren

Opvattingen over leren
De cursisten
1 werken systematisch.
2 kiezen hun leerstrategieën gericht met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerving
De cursisten
3 kunnen diverse informatiebronnen en -kanalen kritisch kiezen en raadplegen met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerking
De cursisten
4 kunnen verwerkte informatie vakoverstijgend en in verschillende situaties functioneel toepassen.
5 kunnen informatie samenvatten.

Problemen oplossen
De cursisten
6 kunnen op basis van hypothesen en verwachtingen mogelijke oplossingswijzen realistisch inschatten en uitvoeren.
7 evalueren de gekozen oplossingswijze en de oplossing en gaan eventueel op zoek naar een alternatief.

Regulering van het leerproces
De cursisten
8 kunnen een realistische werkplanning op langere termijn maken.
9 sturen hun leerproces, beoordelen het op doelgerichtheid en passen het zonodig aan.
10 kunnen feedback geven en ontvangen over hun leerervaringen.
11 kunnen het eigen aandeel in slagen en mislukken inschatten.
12 erkennen de invloed van hun interesses en waarden op hun motivatie.

Studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid
De cursisten
13 verwerven een zinvol overzicht over studie- en beroepsmogelijkheden, dienstverlenende instanties met betrekking tot de arbeidsmarkt of de verdere studieloopbaan.
14 zijn bereid alle studierichtingen en beroepen naar waarde te schatten.
15 houden rekening met hun interesses en mogelijkheden bij hun studie- of beroepskeuze.
16 kunnen reflecteren over hun studie- of beroepskeuze.

3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten

Gemeenschappelijke stam	**Contexten**
De cursisten	De cursisten
Communicatief vermogen 1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk; **Creativiteit** 2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren; 3 ondernemen zelf stappen om vernieuwingen te realiseren; **Doorzettingsvermogen** 4 blijven, ondanks moeilijkheden, een doel nastreven; **Empathie**	**Context 1: Lichamelijke gezondheid en veiligheid** 1 verzorgen en gedragen zich hygiënisch; 2 leren het eigen lichaam kennen en reageren adequaat op lichaamssignalen; 3 vinden evenwicht tussen werk, ontspanning, rust en beweging; 4 nemen een ergonomische en gevarieerde sta-, zit-, werk- en tilhouding aan; 5 maken gezonde keuzes in hun dagelijkse voeding; 6 hanteren richtlijnen voor het hygiënisch

5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen;

Esthetische bekwaamheid

6 kunnen schoonheid ervaren;
7 kunnen schoonheid creëren;

Exploreren

8 benutten leerkansen in diverse situaties;

Flexibiliteit

9 zijn bereid zich aan te passen aan wisselende eisen en omstandigheden;

Initiatief

10 engageren zich spontaan;

Kritisch denken

11 kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen a.d.h. van relevante criteria;
12 zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken;
13 kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken;

Mediawijsheid

14 gaan alert om met media;
15 participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte;

Open en constructieve houding

16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld;
17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten;

Respect

18 gedragen zich respectvol;

Samenwerken

19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;

Verantwoordelijkheid

20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving;

Zelfbeeld

21 verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten;
22 ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen;

Zelfredzaamheid

23 doen een beroep op maatschappelijke diensten en instellingen;
24 maken gebruik van de gepaste kanalen om hun vragen, problemen, ideeën of meningen kenbaar te maken;

Zorgvuldigheid

25 stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen;

Zorgzaamheid

26 gaan om met verscheidenheid;

omgaan met voeding;
7 nemen dagelijks tijd voor lichaamsbeweging;
8 schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties;
9 nemen voorzorgsmaatregelen tegen risicovol lichamelijk contact;
10 participeren aan gezondheids- en veiligheidsbeleid op school;
11 passen veiligheidsvoorschriften toe en nemen voorzorgen voor een veilige leef- en werkomgeving;
12 roepen hulp in en dienen eerste hulp en cpr toe;
13 passen het verkeersreglement toe;
14 gebruiken eigen en openbaar vervoer op een veilige manier;
15 beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid.

Context 2: Mentale gezondheid

1 gaan adequaat om met taakbelasting en met stressvolle situaties;
2 gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw;
3 erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp;
4 aanvaarden en verwerken hun seksuele ontwikkeling en veranderingen in de puberteit;
5 kunnen zich uiten over en gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksuele identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag;
6 stellen zich weerbaar op;
7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken;
8 herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen.

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

1 kunnen een relatie opbouwen, onderhouden en beëindigen;
2 erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties;
3 accepteren verschillen en hechten belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie;
4 kunnen ongelijk toegeven en zich verontschuldigen;
5 handelen discreet in situaties die dat vereisen;
6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik;
7 bespreken opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van samenlevingsvormen, veilig vrijen, gezinsplanning, zwangerschap en

27 dragen zorg voor de toekomst van zichzelf en de ander.	zwangerschapsafbreking; 8 uiten onbevangen en constructief hun wensen en gevoelens binnen relaties en stellen en aanvaarden hierin grenzen; 9 zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten; 10 beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen; 11 gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.
	Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling 1 participeren aan milieubeleid en -zorg op school; 2 herkennen in duurzaamheidsvraagstukken de verwevenheid tussen economische, sociale en ecologische aspecten en herkennen de invloed van techniek en beleid; 3 zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen; 4 zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren; 5 tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed; 6 voelen de waarde aan van natuurbeleving en het genieten van de natuur.
	Context 5: Politiek-juridische samenleving 1 geven aan hoe zij kunnen deelnemen aan besluitvorming in en opbouw van de samenleving; 2 passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties; 3 tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten; 4 zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen; 5 tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid; 6 erkennen de rol van controle en evenwicht tussen de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht in ons democratisch bestel; 7 illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel; 8 onderscheiden de hoofdzaken van de federale Belgische staatsstructuur; 9 toetsen het samenleven in ons democratisch bestel aan het samenleven onder andere regeringsvormen; 10 illustreren hoe een democratisch beleid het algemeen belang nastreeft en rekening houdt

	met ideeën, standpunten en belangen van verschillende betrokkenen; 11 kunnen van Europese samenwerking, van het beleid en de instellingen van de Europese Unie de betekenis voor de eigen leefwereld toelichten; 12 tonen het belang aan van internationale organisaties en instellingen; 13 geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.
	Context 6: Socio-economische samenleving 1 leggen met voorbeelden uit hoe welvaart wordt gecreëerd en hoe een overheid inkomsten verwerft en aanwendt; 2 toetsen de eigen opvatting aan de verschillende opvattingen over welzijn en verdeling van welvaart; 3 zetten zich in voor de verbetering van het welzijn en de welvaart in de wereld; 4 hebben bij het kopen van goederen en het gebruiken van diensten zowel oog voor prijs-kwaliteit en duurzame ontwikkeling als voor de rechten van de consument; 5 geven voorbeelden van het veranderlijke karakter van arbeid en economische activiteiten; 6 geven voorbeelden van factoren die de waardering van goederen en diensten beïnvloeden; 7 kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren; 8 geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan; 9 lichten de rol toe van ondernemingen, werkgevers- en werknemersorganisaties in een nationale en internationale context.
	Context 7: Socioculturele samenleving 1 beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen; 2 gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen; 3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit; 4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie; 5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten; 6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen; 7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

3.3 Technische-technologische vorming

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen technische-technologische vorming

Techniek begrijpen

De cursisten

1 kunnen effecten van techniek op mens en samenleving illustreren en in historisch perspectief plaatsen (zoals comfort, design, milieu, consumentisme ...).
2 kunnen effecten van techniek op menselijke gedragingen, houdingen, waarden en normen illustreren.
3 kunnen kenmerken van een technische benadering onderscheiden van andere benaderingen zoals wetenschappelijk, artistiek, sociaal, ...
4 kunnen gefundeerd oordelen over de rol van ondernemingen/organisaties in en voor de samenleving bijvoorbeeld met betrekking tot welvaart, ontwikkeling, welzijn, ...

'Technisch' begrijpen

De cursisten

5 kunnen kennis en vaardigheden uit verschillende sectoren herkennen.
6 kunnen eenvoudige ontwerpen en realisaties evalueren.
7 kunnen ondernemingen/organisaties karakteriseren als uitvoerders van technische processen en de rol van verschillende technische beroepen en vaardigheden hierbij toelichten.

Attitude

De cursisten

8 ontwikkelen een constructief kritische houding ten aanzien van techniek, technische beroepen en ondernemingen/organisaties.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 10 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit
Bijlage 22 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied algemene vorming

Algemene opleiding

Studiegebied Algemene vorming• AO AV 007

01.02.2017

Economie - Wiskunde

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

Inhoud

1 Deel 1 Opleiding 5
1.1 Korte beschrijving 5
1.1.1 Inhoud 5
1.1.2 Modules 5
1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied 6
1.3 Studieduur 6
1.4 Modules en leertraject 7
1.4.1 Modules 7
1.4.2 Leertraject 8
2 Deel 2 Modules 9
2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040) 9
2.1.1 Instapvereisten 9
2.1.2 Studieduur 9
2.1.3 Basiscompetenties 9
2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041) 9
2.2.1 Instapvereisten 9
2.2.2 Studieduur 9
2.2.3 Basiscompetenties 9
2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042) 9
2.3.1 Instapvereisten 9
2.3.2 Studieduur 9
2.3.3 Basiscompetenties 9
2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043) 10
2.4.1 Instapvereisten 10
2.4.2 Studieduur 10
2.4.3 Basiscompetenties 10
2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044) 10
2.5.1 Instapvereisten 10
2.5.2 Studieduur 10
2.5.3 Basiscompetenties 10
2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045) 10
2.6.1 Instapvereisten 10
2.6.2 Studieduur 10
2.6.3 Basiscompetenties 10
2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146) 11
2.7.1 Instapvereisten 11
2.7.2 Studieduur 11
2.7.3 Basiscompetenties 11
2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147) 11
2.8.1 Instapvereisten 11
2.8.2 Studieduur 11
2.8.3 Basiscompetenties 11
2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148) 11
2.9.1 Instapvereisten 11
2.9.2 Studieduur 11
2.9.3 Basiscompetenties 11
2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043) 12
2.10.1 Instapvereisten 12
2.10.2 Studieduur 12
2.10.3 Basiscompetenties 12
2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044) 12
2.11.1 Instapvereisten 12
2.11.2 Studieduur 12
2.11.3 Basiscompetenties 12

2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045) 12
2.12.1 Instapvereisten 12
2.12.2 Studieduur 12
2.12.3 Basiscompetenties 12
2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049) 13
2.13.1 Instapvereisten 13
2.13.2 Studieduur 13
2.13.3 Basiscompetenties 13
2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050) 13
2.14.1 Instapvereisten 13
2.14.2 Studieduur 13
2.14.3 Basiscompetenties 13
2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051) 14
2.15.1 Instapvereisten 14
2.15.2 Studieduur 14
2.15.3 Basiscompetenties 14
2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052) 14
2.16.1 Instapvereisten 14
2.16.2 Studieduur 14
2.16.3 Basiscompetenties 14
2.17 Module ASO3-B Biologie (053) 15
2.17.1 Instapvereisten 15
2.17.2 Studieduur 15
2.17.3 Basiscompetenties 15
2.18 Module ASO3-B Chemie (054) 15
2.18.1 Instapvereisten 15
2.18.2 Studieduur 15
2.18.3 Basiscompetenties 15
2.19 Module ASO3-B Fysica (055) 16
2.19.1 Instapvereisten 16
2.19.2 Studieduur 16
2.19.3 Basiscompetenties 16
2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056) 17
2.20.1 Instapvereisten 17
2.20.2 Studieduur 17
2.20.3 Basiscompetenties 17
2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057) 17
2.21.1 Instapvereisten 17
2.21.2 Studieduur 17
2.21.3 Basiscompetenties 17
2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058) 18
2.22.1 Instapvereisten 18
2.22.2 Studieduur 18
2.22.3 Basiscompetenties 18
2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059) 19
2.23.1 Instapvereisten 19
2.23.2 Studieduur 19
2.23.3 Basiscompetenties 19
2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060) 19
2.24.1 Instapvereisten 19
2.24.2 Studieduur 19
2.24.3 Basiscompetenties 19
2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061) 20
2.25.1 Instapvereisten 20
2.25.2 Studieduur 20
2.25.3 Basiscompetenties 20
2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062) 20

2.26.1 Instapvereisten 20
2.26.2 Studieduur 20
2.26.3 Basiscompetenties 20
2.27 Module ECO3 Markten (063) 21
2.27.1 Instapvereisten 21
2.27.2 Studieduur 21
2.27.3 Basiscompetenties 21
2.28 Module ECO3 Ondernemingen (064) 21
2.28.1 Instapvereisten 21
2.28.2 Studieduur 21
2.28.3 Basiscompetenties 21
2.29 Module ECO3 Economische Ontwikkeling (065) 22
2.29.1 Instapvereisten 22
2.29.2 Studieduur 22
2.29.3 Basiscompetenties 22
2.30 Module ECO3 Onderzoekscompetentie Economie (066) 22
2.30.1 Instapvereisten 22
2.30.2 Studieduur 22
2.30.3 Basiscompetenties 22
2.31 Module WIS3 Algebra-Meetkunde (G071) 23
2.31.1 Instapvereisten 23
2.31.2 Studieduur 23
2.31.3 Basiscompetenties 23
2.32 Module WIS3 Analyse 1 (G072) 23
2.32.1 Instapvereisten 23
2.32.2 Studieduur 23
2.32.3 Basiscompetenties 23
2.33 Module WIS3 Analyse 2 (G073) 23
2.33.1 Instapvereisten 23
2.33.2 Studieduur 23
2.33.3 Basiscompetenties 23
2.34 Module WIS3 Statistiek-Kansrekenen (G074) 24
2.34.1 Instapvereisten 24
2.34.2 Studieduur 24
2.34.3 Basiscompetenties 24
2.35 Module WIS3 Onderzoekscompetentie Wiskunde (G075) 24
2.35.1 Instapvereisten 24
2.35.2 Studieduur 24
2.35.3 Basiscompetenties 24
3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen 25
3.1 Leren leren 25
3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten 25
3.3 Technische-technologische vorming 29

1 Deel 1 Opleiding

1.1 Korte beschrijving

1.1.1 Inhoud

De opleiding Economie - Wiskunde bestaat uit twee delen:
- basisvorming derde graad ASO
- het specifiek gedeelte dat tweepolig is

Deze opleiding is analoog aan het leerplichtonderwijs.

1.1.2 Modules

De opleiding Economie - Wiskunde bestaat uit 32 modules. De modules zijn:
- ASO3-B Aardrijkskunde 1
- ASO3-B Aardrijkskunde 2
- ASO3-B Aardrijkskunde 3
- ASO3-B Engels 1
- ASO3-B Engels 2
- ASO3-B Engels 3
- ASO3-B Duits 1
- ASO3-B Duits 2
- ASO3-B Duits 3
- ASO3-B Frans 1
- ASO3-B Frans 2
- ASO3-B Frans 3
- ASO3-B Geschiedenis 1
- ASO3-B Geschiedenis 2
- ASO3-B Geschiedenis 3
- ASO3-B Geschiedenis 4
- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica
- ASO3-B Nederlands 1
- ASO3-B Nederlands 2
- ASO3-B Nederlands 3
- ASO3-B Wiskunde 1
- ASO3-B Wiskunde 2
- ASO3-B Wiskunde 3
- ASO3-B Wiskunde 4
- ECO3 Markten
- ECO3 Ondernemingen
- ECO3 Economische Ontwikkeling
- ECO3 Onderzoekscompetentie Economie
- WIS3 Algebra-Meetkunde
- WIS3 Analyse 1
- WIS3 Analyse 2
- WIS3 Statistiek-Kansrekenen
- WIS3 Onderzoekscompetentie Wiskunde

De totale opleiding omvat 2000 Lt.

1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied

Nr.	Opleidingen	Code	Lestijden	Niveau
1	Economie	AO AV 002	1960	ASO 2
2	Humane Wetenschappen ASO2	AO AV 003	1960	ASO 2
3	Wetenschappen	AO AV 004	1880	ASO 2
4	Economie - Moderne Talen	AO AV 006	1980	ASO 3
5	Economie - Wiskunde	AO AV 007	2000	ASO 3
6	Humane Wetenschappen ASO3	AO AV 008	1860	ASO 3
7	Moderne Talen - Wetenschappen	AO AV 009	2060	ASO 3
8	Moderne Talen - Wiskunde	AO AV 010	2000	ASO 3
9	Wetenschappen - Wiskunde	AO AV 011	2080	ASO 3
10	Opfris Tweede Graad ASO	AO AV 017	220	ASO 2
11	Opfris Tweede Graad TSO	AO AV 018	220	TSO 2
12	Opfris Derde Graad ASO	AO AV 019	380	ASO 3
13	Opfris Derde Graad TSO	AO AV 020	340	TSO 3
14	Aanvullende algemene vorming	AO AV 021	780	

1.3 Studieduur

2000 Lt
DIPLOMA SECUNDAIR ONDERWIJS

1.4 Modules en leertraject

1.4.1 Modules

Naam	Code	Lestijden	Vak
ASO3-B Aardrijkskunde 1	M AV G040	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 2	M AV G041	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 3	M AV G042	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Engels 1	M AV G043	80	Engels
ASO3-B Engels 2	M AV G044	80	Engels
ASO3-B Engels 3	M AV G045	80	Engels
ASO3-B Duits 1	M AV G146	80	Duits
ASO3-B Duits 2	M AV G147	80	Duits
ASO3-B Duits 3	M AV G148	80	Duits
ASO3-B Frans 1	M AV G046	80	Frans
ASO3-B Frans 2	M AV G047	80	Frans
ASO3-B Frans 3	M AV G048	80	Frans
ASO3-B Geschiedenis 1	M AV G049	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 2	M AV G050	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 3	M AV G051	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 4	M AV G052	40	Geschiedenis
ASO3-B Biologie	M AV G053	60	Biologie
ASO3-B Chemie	M AV G054	60	Chemie
ASO3-B Fysica	M AV G055	60	Fysica
ASO3-B Nederlands 1	M AV G056	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 2	M AV G057	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 3	M AV G058	80	Nederlands
ASO3-B Wiskunde 1	M AV G059	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 2	M AV G060	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 3	M AV G061	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 4	M AV G062	40	Wiskunde
ECO3 Markten	M AV G063	80	Economie
ECO3 Ondernemingen	M AV G064	80	Economie
ECO3 Economische Ontwikkeling	M AV G065	80	Economie
ECO3 Onderzoekscompetentie Economie	M AV G066	80	Economie
WIS3 Algebra-Meetkunde	M AV G071	80	Wiskunde
WIS3 Analyse 1	M AV G072	80	Wiskunde
WIS3 Analyse 2	M AV G073	40	Wiskunde
WIS3 Statistiek-Kansrekenen	M AV G074	60	Wiskunde
WIS3 Onderzoekscompetentie Wiskunde	M AV G075	80	Wiskunde

1.4.2 *Leertraject*

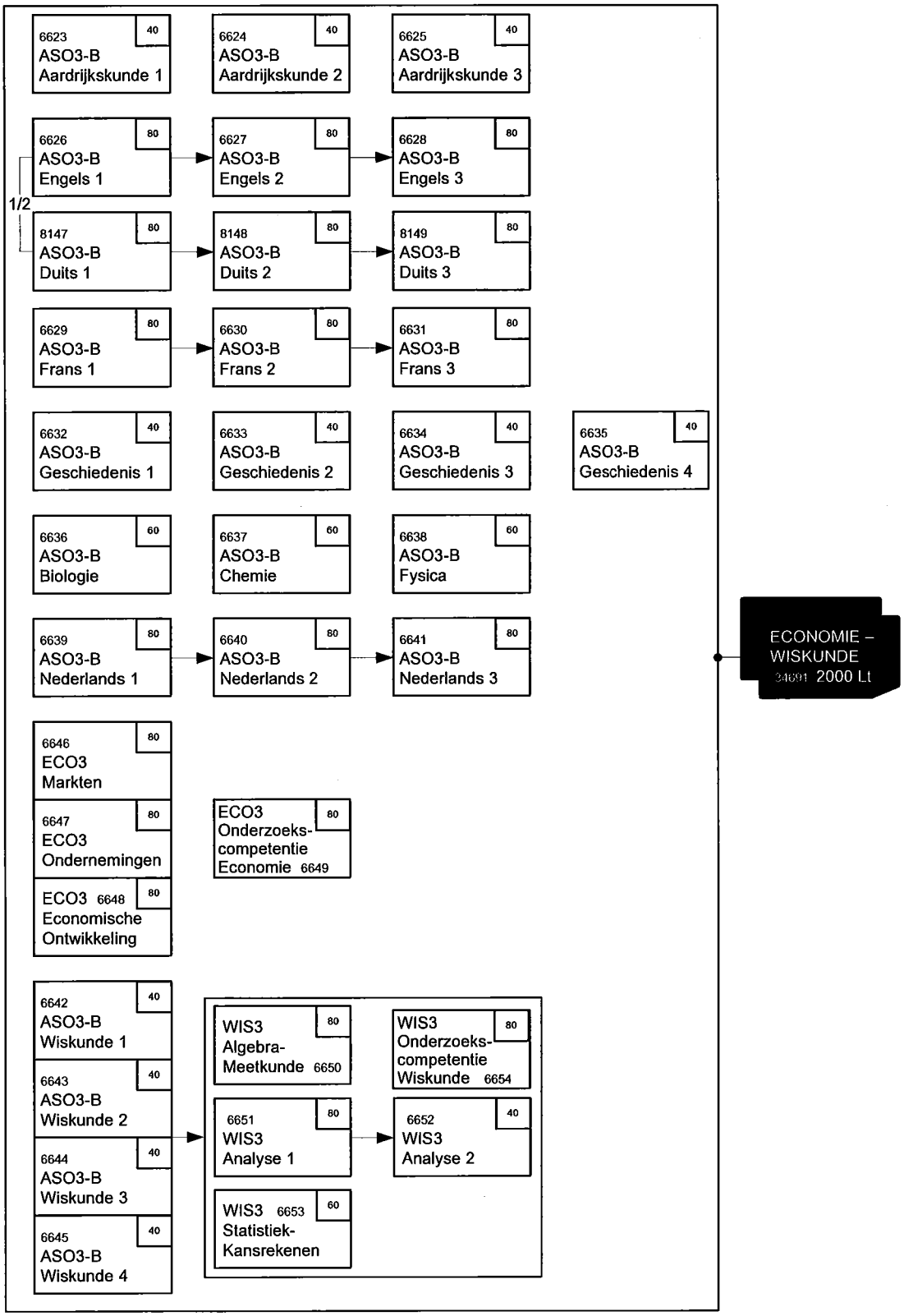

2 Deel 2 Modules

2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040)

2.1.1 Instapvereisten

Geen

2.1.2 Studieduur

40 Lt

2.1.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 31

2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041)

2.2.1 Instapvereisten

Geen

2.2.2 Studieduur

40 Lt

2.2.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

8 – 9 – 16 – 23 – 24

2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042)

2.3.1 Instapvereisten

Geen

2.3.2 Studieduur

40 Lt

2.3.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 7 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30

2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043)

2.4.1 Instapvereisten

Geen

2.4.2 Studieduur

80 Lt

2.4.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044)

2.5.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 1

2.5.2 Studieduur

80 Lt

2.5.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045)

2.6.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 2

2.6.2 Studieduur

80 Lt

2.6.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146)

2.7.1 Instapvereisten

Geen

2.7.2 Studieduur

80 Lt

2.7.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147)

2.8.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 1

2.8.2 Studieduur

80 Lt

2.8.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 27 – 28 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148)

2.9.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 2

2.9.2 Studieduur

80 Lt

2.9.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 19 – 20 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043)

2.10.1 Instapvereisten

Geen

2.10.2 Studieduur

80 Lt

2.10.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044)

2.11.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 1

2.11.2 Studieduur

80 Lt

2.11.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045)

2.12.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 2

2.12.2 Studieduur

80 Lt

2.12.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049)

2.13.1 Instapvereisten

Geen

2.13.2 Studieduur

40 Lt

2.13.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 27 – 28

2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050)

2.14.1 Instapvereisten

Geen

2.14.2 Studieduur

40 Lt

2.14.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 25

2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051)

2.15.1 Instapvereisten

Geen

2.15.2 Studieduur

40 Lt

2.15.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 23 – 24

2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052)

2.16.1 Instapvereisten

Geen

2.16.2 Studieduur

40 Lt

2.16.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 26 – 29

2.17 Module ASO3-B Biologie (053)

2.17.1 Instapvereisten

Geen

2.17.2 Studieduur

60 Lt

2.17.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 - B1 – B2 – B3 – B4 – B5 – B6 – B7 – B8 – B9 – B10

2.18 Module ASO3-B Chemie (054)

2.18.1 Instapvereisten

Geen

2.18.2 Studieduur

60 Lt

2.18.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – C1 – C2 – C3 – C4 – C5 – C6 – C7

2.19 Module ASO3-B Fysica (055)

2.19.1 Instapvereisten

Geen

2.19.2 Studieduur

60 Lt

2.19.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – F1 – F2 – F3 – F4 – F5 – F6 – F7

2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056)

2.20.1 Instapvereisten

Geen

2.20.2 Studieduur

80 Lt

2.20.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 9 – 10 –11 – 12 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057)

2.21.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 1*

2.21.2 Studieduur

80 Lt

2.21.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058)

2.22.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 2*

2.22.2 Studieduur

80 Lt

2.22.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059)

2.23.1 Instapvereisten

Geen

2.23.2 Studieduur

40 Lt

2.23.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20

2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060)

2.24.1 Instapvereisten

Geen

2.24.2 Studieduur

40 Lt

2.24.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 31 – 32

2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061)

2.25.1 Instapvereisten

Geen

2.25.2 Studieduur

40 Lt

2.25.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32

2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062)

2.26.1 Instapvereisten

Geen

2.26.2 Studieduur

40 Lt

2.26.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

33 – 34 – 35 – 36

2.27 Module ECO3 Markten (063)

2.27.1 Instapvereisten

Geen

2.27.2 Studieduur

80 Lt

2.27.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen economie uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3 – 4

2.28 Module ECO3 Ondernemingen (064)

2.28.1 Instapvereisten

Geen

2.28.2 Studieduur

80 Lt

2.28.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen economie uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11

2.29 Module ECO3 Economische Ontwikkeling (065)

2.29.1 Instapvereisten

Geen

2.29.2 Studieduur

80 Lt

2.29.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen economie uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

12 – 13 – 14 – 15

2.30 Module ECO3 Onderzoekscompetentie Economie (066)

2.30.1 Instapvereisten

Geen

2.30.2 Studieduur

80 Lt

2.30.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen economie uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

16 – 17 – 18

2.31 Module WIS3 Algebra-Meetkunde (G071)

2.31.1 Instapvereisten

De competenties van de modules : ASO3-B Wiskunde 1, ASO3-B Wiskunde 2, ASO3-B Wiskunde 3 en ASO3-B Wiskunde 4.

2.31.2 Studieduur

80 Lt

2.31.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 13 – 14 – 15

2.32 Module WIS3 Analyse 1 (G072)

2.32.1 Instapvereisten

De competenties van de modules : ASO3-B Wiskunde 1, ASO3-B Wiskunde 2, ASO3-B Wiskunde 3 en ASO3-B Wiskunde 4.

2.32.2 Studieduur

80 Lt

2.32.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12

2.33 Module WIS3 Analyse 2 (G073)

2.33.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"WIS3 Analyse 1"*

2.33.2 Studieduur

40 Lt

2.33.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

9 – 10 – 11 – 12 -

2.34 Module WIS3 Statistiek-Kansrekenen (G074)

2.34.1 Instapvereisten

De competenties van de modules : ASO3-B Wiskunde 1, ASO3-B Wiskunde 2, ASO3-B Wiskunde 3 en ASO3-B Wiskunde 4.

2.34.2 Studieduur

60 Lt

2.34.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 16 – 17 – 18

2.35 Module WIS3 Onderzoekscompetentie Wiskunde (G075)

2.35.1 Instapvereisten

De competenties van de modules : ASO3-B Wiskunde 1, ASO3-B Wiskunde 2, ASO3-B Wiskunde 3 en ASO3-B Wiskunde 4.

2.35.2 Studieduur

80 Lt

2.35.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

19 – 20 – 21 – 22

3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen

3.1 Leren leren

Opvattingen over leren
De cursisten
1 werken systematisch.
2 kiezen hun leerstrategieën gericht met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerving
De cursisten
3 kunnen diverse informatiebronnen en -kanalen kritisch kiezen en raadplegen met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerking
De cursisten
4 kunnen verwerkte informatie vakoverstijgend en in verschillende situaties functioneel toepassen.
5 kunnen informatie samenvatten.

Problemen oplossen
De cursisten
6 kunnen op basis van hypothesen en verwachtingen mogelijke oplossingswijzen realistisch inschatten en uitvoeren.
7 evalueren de gekozen oplossingswijze en de oplossing en gaan eventueel op zoek naar een alternatief.

Regulering van het leerproces
De cursisten
8 kunnen een realistische werkplanning op langere termijn maken.
9 sturen hun leerproces, beoordelen het op doelgerichtheid en passen het zonodig aan.
10 kunnen feedback geven en ontvangen over hun leerervaringen.
11 kunnen het eigen aandeel in slagen en mislukken inschatten.
12 erkennen de invloed van hun interesses en waarden op hun motivatie.

Studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid
De cursisten
13 verwerven een zinvol overzicht over studie- en beroepsmogelijkheden, dienstverlenende instanties met betrekking tot de arbeidsmarkt of de verdere studieloopbaan.
14 zijn bereid alle studierichtingen en beroepen naar waarde te schatten.
15 houden rekening met hun interesses en mogelijkheden bij hun studie- of beroepskeuze.
16 kunnen reflecteren over hun studie- of beroepskeuze.

3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten

Gemeenschappelijke stam	**Contexten**
De cursisten	De cursisten
Communicatief vermogen 1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk; **Creativiteit** 2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren; 3 ondernemen zelf stappen om vernieuwingen te realiseren; **Doorzettingsvermogen** 4 blijven, ondanks moeilijkheden, een doel nastreven; **Empathie**	**Context 1: Lichamelijke gezondheid en veiligheid** 1 verzorgen en gedragen zich hygiënisch; 2 leren het eigen lichaam kennen en reageren adequaat op lichaamssignalen; 3 vinden evenwicht tussen werk, ontspanning, rust en beweging; 4 nemen een ergonomische en gevarieerde sta-, zit-, werk- en tilhouding aan; 5 maken gezonde keuzes in hun dagelijkse voeding; 6 hanteren richtlijnen voor het hygiënisch

5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen; **Esthetische bekwaamheid** 6 kunnen schoonheid ervaren; 7 kunnen schoonheid creëren; **Exploreren** 8 benutten leerkansen in diverse situaties; **Flexibiliteit** 9 zijn bereid zich aan te passen aan wisselende eisen en omstandigheden; **Initiatief** 10 engageren zich spontaan; **Kritisch denken** 11 kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen a.d.h. van relevante criteria; 12 zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken; 13 kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken; **Mediawijsheid** 14 gaan alert om met media; 15 participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte; **Open en constructieve houding** 16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld; 17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten; **Respect** 18 gedragen zich respectvol; **Samenwerken** 19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen; **Verantwoordelijkheid** 20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving; **Zelfbeeld** 21 verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten; 22 ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen; **Zelfredzaamheid** 23 doen een beroep op maatschappelijke diensten en instellingen; 24 maken gebruik van de gepaste kanalen om hun vragen, problemen, ideeën of meningen kenbaar te maken; **Zorgvuldigheid** 25 stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen; **Zorgzaamheid** 26 gaan om met verscheidenheid;	omgaan met voeding; 7 nemen dagelijks tijd voor lichaamsbeweging; 8 schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties; 9 nemen voorzorgsmaatregelen tegen risicovol lichamelijk contact; 10 participeren aan gezondheids- en veiligheidsbeleid op school; 11 passen veiligheidsvoorschriften toe en nemen voorzorgen voor een veilige leef- en werkomgeving; 12 roepen hulp in en dienen eerste hulp en cpr toe; 13 passen het verkeersreglement toe; 14 gebruiken eigen en openbaar vervoer op een veilige manier; 15 beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid.
	Context 2: Mentale gezondheid 1 gaan adequaat om met taakbelasting en met stressvolle situaties; 2 gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw; 3 erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp; 4 aanvaarden en verwerken hun seksuele ontwikkeling en veranderingen in de puberteit; 5 kunnen zich uiten over en gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksuele identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag; 6 stellen zich weerbaar op; 7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken; 8 herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen.
	Context 3: Sociorelationele ontwikkeling 1 kunnen een relatie opbouwen, onderhouden en beëindigen; 2 erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties; 3 accepteren verschillen en hechten belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie; 4 kunnen ongelijk toegeven en zich verontschuldigen; 5 handelen discreet in situaties die dat vereisen; 6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik; 7 bespreken opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van samenlevingsvormen, veilig vrijen, gezinsplanning, zwangerschap en

27 dragen zorg voor de toekomst van zichzelf en de ander.	zwangerschapsafbreking; 8 uiten onbevangen en constructief hun wensen en gevoelens binnen relaties en stellen en aanvaarden hierin grenzen; 9 zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten; 10 beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen; 11 gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.
	Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling 1 participeren aan milieubeleid en -zorg op school; 2 herkennen in duurzaamheidsvraagstukken de verwevenheid tussen economische, sociale en ecologische aspecten en herkennen de invloed van techniek en beleid; 3 zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen; 4 zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren; 5 tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed; 6 voelen de waarde aan van natuurbeleving en het genieten van de natuur.
	Context 5: Politiek-juridische samenleving 1 geven aan hoe zij kunnen deelnemen aan besluitvorming in en opbouw van de samenleving; 2 passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties; 3 tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten; 4 zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen; 5 tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid; 6 erkennen de rol van controle en evenwicht tussen de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht in ons democratisch bestel; 7 illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel; 8 onderscheiden de hoofdzaken van de federale Belgische staatsstructuur; 9 toetsen het samenleven in ons democratisch bestel aan het samenleven onder andere regeringsvormen; 10 illustreren hoe een democratisch beleid het algemeen belang nastreeft en rekening houdt

	met ideeën, standpunten en belangen van verschillende betrokkenen; 11 kunnen van Europese samenwerking, van het beleid en de instellingen van de Europese Unie de betekenis voor de eigen leefwereld toelichten; 12 tonen het belang aan van internationale organisaties en instellingen; 13 geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.
	Context 6: Socio-economische samenleving 1 leggen met voorbeelden uit hoe welvaart wordt gecreëerd en hoe een overheid inkomsten verwerft en aanwendt; 2 toetsen de eigen opvatting aan de verschillende opvattingen over welzijn en verdeling van welvaart; 3 zetten zich in voor de verbetering van het welzijn en de welvaart in de wereld; 4 hebben bij het kopen van goederen en het gebruiken van diensten zowel oog voor prijs-kwaliteit en duurzame ontwikkeling als voor de rechten van de consument; 5 geven voorbeelden van het veranderlijke karakter van arbeid en economische activiteiten; 6 geven voorbeelden van factoren die de waardering van goederen en diensten beïnvloeden; 7 kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren; 8 geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan; 9 lichten de rol toe van ondernemingen, werkgevers- en werknemersorganisaties in een nationale en internationale context.
	Context 7: Socioculturele samenleving 1 beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen; 2 gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen; 3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit; 4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie; 5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten; 6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen; 7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

3.3 Technische-technologische vorming

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen technische-technologische vorming

Techniek begrijpen

De cursisten

1 kunnen effecten van techniek op mens en samenleving illustreren en in historisch perspectief plaatsen (zoals comfort, design, milieu, consumentisme ...).
2 kunnen effecten van techniek op menselijke gedragingen, houdingen, waarden en normen illustreren.
3 kunnen kenmerken van een technische benadering onderscheiden van andere benaderingen zoals wetenschappelijk, artistiek, sociaal, ...
4 kunnen gefundeerd oordelen over de rol van ondernemingen/organisaties in en voor de samenleving bijvoorbeeld met betrekking tot welvaart, ontwikkeling, welzijn, ...

'Technisch' begrijpen

De cursisten

5 kunnen kennis en vaardigheden uit verschillende sectoren herkennen.
6 kunnen eenvoudige ontwerpen en realisaties evalueren.
7 kunnen ondernemingen/organisaties karakteriseren als uitvoerders van technische processen en de rol van verschillende technische beroepen en vaardigheden hierbij toelichten.

Attitude

De cursisten

8 ontwikkelen een constructief kritische houding ten aanzien van techniek, technische beroepen en ondernemingen/organisaties.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 11 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit
Bijlage 23 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied algemene vorming

Algemene opleiding

Studiegebied Algemene vorming• AO AV 008

01.02.2017

Humane Wetenschappen ASO3

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

Inhoud

1 Deel 1 Opleiding 5
1.1 Korte beschrijving 5
1.1.1 Inhoud 5
1.1.2 Modules 5
1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied 6
1.3 Studieduur 6
1.4 Modules en leertraject 7
1.4.1 Modules 7
1.4.2 Leertraject 8
2 Deel 2 Modules 9
2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040) 9
2.1.1 Instapvereisten 9
2.1.2 Studieduur 9
2.1.3 Basiscompetenties 9
2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041) 9
2.2.1 Instapvereisten 9
2.2.2 Studieduur 9
2.2.3 Basiscompetenties 9
2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042) 9
2.3.1 Instapvereisten 9
2.3.2 Studieduur 9
2.3.3 Basiscompetenties 9
2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043) 10
2.4.1 Instapvereisten 10
2.4.2 Studieduur 10
2.4.3 Basiscompetenties 10
2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044) 10
2.5.1 Instapvereisten 10
2.5.2 Studieduur 10
2.5.3 Basiscompetenties 10
2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045) 10
2.6.1 Instapvereisten 10
2.6.2 Studieduur 10
2.6.3 Basiscompetenties 10
2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146) 11
2.7.1 Instapvereisten 11
2.7.2 Studieduur 11
2.7.3 Basiscompetenties 11
2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147) 11
2.8.1 Instapvereisten 11
2.8.2 Studieduur 11
2.8.3 Basiscompetenties 11
2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148) 11
2.9.1 Instapvereisten 11
2.9.2 Studieduur 11
2.9.3 Basiscompetenties 11
2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043) 12
2.10.1 Instapvereisten 12
2.10.2 Studieduur 12
2.10.3 Basiscompetenties 12
2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044) 12
2.11.1 Instapvereisten 12
2.11.2 Studieduur 12
2.11.3 Basiscompetenties 12

2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045) 12
2.12.1 Instapvereisten 12
2.12.2 Studieduur 12
2.12.3 Basiscompetenties 12
2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049) 13
2.13.1 Instapvereisten 13
2.13.2 Studieduur 13
2.13.3 Basiscompetenties 13
2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050) 13
2.14.1 Instapvereisten 13
2.14.2 Studieduur 13
2.14.3 Basiscompetenties 13
2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051) 14
2.15.1 Instapvereisten 14
2.15.2 Studieduur 14
2.15.3 Basiscompetenties 14
2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052) 14
2.16.1 Instapvereisten 14
2.16.2 Studieduur 14
2.16.3 Basiscompetenties 14
2.17 Module ASO3-B Biologie (053) 15
2.17.1 Instapvereisten 15
2.17.2 Studieduur 15
2.17.3 Basiscompetenties 15
2.18 Module ASO3-B Chemie (054) 15
2.18.1 Instapvereisten 15
2.18.2 Studieduur 15
2.18.3 Basiscompetenties 15
2.19 Module ASO3-B Fysica (055) 16
2.19.1 Instapvereisten 16
2.19.2 Studieduur 16
2.19.3 Basiscompetenties 16
2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056) 17
2.20.1 Instapvereisten 17
2.20.2 Studieduur 17
2.20.3 Basiscompetenties 17
2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057) 17
2.21.1 Instapvereisten 17
2.21.2 Studieduur 17
2.21.3 Basiscompetenties 17
2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058) 18
2.22.1 Instapvereisten 18
2.22.2 Studieduur 18
2.22.3 Basiscompetenties 18
2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059) 19
2.23.1 Instapvereisten 19
2.23.2 Studieduur 19
2.23.3 Basiscompetenties 19
2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060) 19
2.24.1 Instapvereisten 19
2.24.2 Studieduur 19
2.24.3 Basiscompetenties 19
2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061) 20
2.25.1 Instapvereisten 20
2.25.2 Studieduur 20
2.25.3 Basiscompetenties 20
2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062) 20
2.26.1 Instapvereisten 20

2.26.2 Studieduur 20
2.26.3 Basiscompetenties 20
2.27 Module HUM3 Organisatie en Samenhang (076) 21
2.27.1 Instapvereisten 21
2.27.2 Studieduur 21
2.27.3 Basiscompetenties 21
2.28 Module HUM3 Identiteit en Normering (077) 21
2.28.1 Instapvereisten 21
2.28.2 Studieduur 21
2.28.3 Basiscompetenties 21
2.29 Module HUM3 Communicatie en Expressie (078) 22
2.29.1 Instapvereisten 22
2.29.2 Studieduur 22
2.29.3 Basiscompetenties 22
2.30 Module HUM3 Onderzoekscompetentie Humane Wetenschappen (079) 22
2.30.1 Instapvereisten 22
2.30.2 Studieduur 22
2.30.3 Basiscompetenties 22
3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen 23
3.1 Leren leren 23
3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten 23
3.3 Technische-technologische vorming 26

1 Deel 1 Opleiding

1.1 Korte beschrijving

1.1.1 Inhoud

De opleiding **Humane Wetenschappen** bestaat uit twee delen:

- basisvorming derde graad ASO
- het specifiek gedeelte

Deze opleiding is analoog aan het leerplichtonderwijs.

1.1.2 Modules

De opleiding **Humane Wetenschappen** bestaat uit 27 modules. De modules zijn:

- ASO3-B Aardrijkskunde 1
- ASO3-B Aardrijkskunde 2
- ASO3-B Aardrijkskunde 3
- ASO3-B Engels 1
- ASO3-B Engels 2
- ASO3-B Engels 3
- ASO3-B Duits 1
- ASO3-B Duits 2
- ASO3-B Duits 3
- ASO3-B Frans 1
- ASO3-B Frans 2
- ASO3-B Frans 3
- ASO3-B Geschiedenis 1
- ASO3-B Geschiedenis 2
- ASO3-B Geschiedenis 3
- ASO3-B Geschiedenis 4
- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica
- ASO3-B Nederlands 1
- ASO3-B Nederlands 2
- ASO3-B Nederlands 3
- ASO3-B Wiskunde 1
- ASO3-B Wiskunde 2
- ASO3-B Wiskunde 3
- ASO3-B Wiskunde 4
- HUM3 Organisatie en Samenhang
- HUM3 Identiteit en Normering
- HUM3 Communicatie en Expressie
- HUM3 Onderzoekscompetentie Humane Wetenschappen

De totale opleiding omvat 1860 Lt.

1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied

1	Economie	AO AV 002	1960	ASO 2
2	Humane Wetenschappen ASO2	AO AV 003	1960	ASO 2
3	Wetenschappen	AO AV 004	1880	ASO 2
4	Economie - Moderne Talen	AO AV 006	1980	ASO 3
5	Economie - Wiskunde	AO AV 007	2000	ASO 3
6	Humane Wetenschappen ASO3	AO AV 008	1860	ASO 3
7	Moderne Talen - Wetenschappen	AO AV 009	2060	ASO 3
8	Moderne Talen - Wiskunde	AO AV 010	2000	ASO 3
9	Wetenschappen - Wiskunde	AO AV 011	2080	ASO 3
10	Opfris Tweede Graad ASO	AO AV 017	220	ASO 2
11	Opfris Tweede Graad TSO	AO AV 018	220	TSO 2
12	Opfris Derde Graad ASO	AO AV 019	380	ASO 3
13	Opfris Derde Graad TSO	AO AV 020	340	TSO 3
14	Aanvullende algemene vorming	AO AV 021	780	

1.3 Studieduur

1860 Lt
DIPLOMA SECUNDAIR ONDERWIJS

1.4 Modules en leertraject

1.4.1 Modules

ASO3-B Aardrijkskunde 1	M AV G040	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 2	M AV G041	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 3	M AV G042	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Engels 1	M AV G043	80	Engels
ASO3-B Engels 2	M AV G044	80	Engels
ASO3-B Engels 3	M AV G045	80	Engels
ASO3-B Duits 1	M AV G146	80	Duits
ASO3-B Duits 2	M AV G147	80	Duits
ASO3-B Duits 3	M AV G148	80	Duits
ASO3-B Frans 1	M AV G046	80	Frans
ASO3-B Frans 2	M AV G047	80	Frans
ASO3-B Frans 3	M AV G048	80	Frans
ASO3-B Geschiedenis 1	M AV G049	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 2	M AV G050	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 3	M AV G051	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 4	M AV G052	40	Geschiedenis
ASO3-B Biologie	M AV G053	60	Biologie
ASO3-B Chemie	M AV G054	60	Chemie
ASO3-B Fysica	M AV G055	60	Fysica
ASO3-B Nederlands 1	M AV G056	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 2	M AV G057	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 3	M AV G058	80	Nederlands
ASO3-B Wiskunde 1	M AV G059	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 2	M AV G060	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 3	M AV G061	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 4	M AV G062	40	Wiskunde
HUM3 Organisatie en Samenhang	M AV 076	120	Cultuurwetenschappen Sociologie Media Maatschappelijke vorming Psychologie
HUM3 Identiteit en Normering	M AV 077	120	Cultuurwetenschappen Sociologie Media Maatschappelijke vorming Psychologie
HUM3 Communicatie en Expressie	M AV 078	120	Cultuurwetenschappen Sociologie Media Maatschappelijke vorming Psychologie
HUM3 Onderzoekscompetentie Humane Wetenschappen	M AV 079	160	Cultuurwetenschappen Sociologie Media Maatschappelijke vorming Psychologie

1.4.2 Leertraject

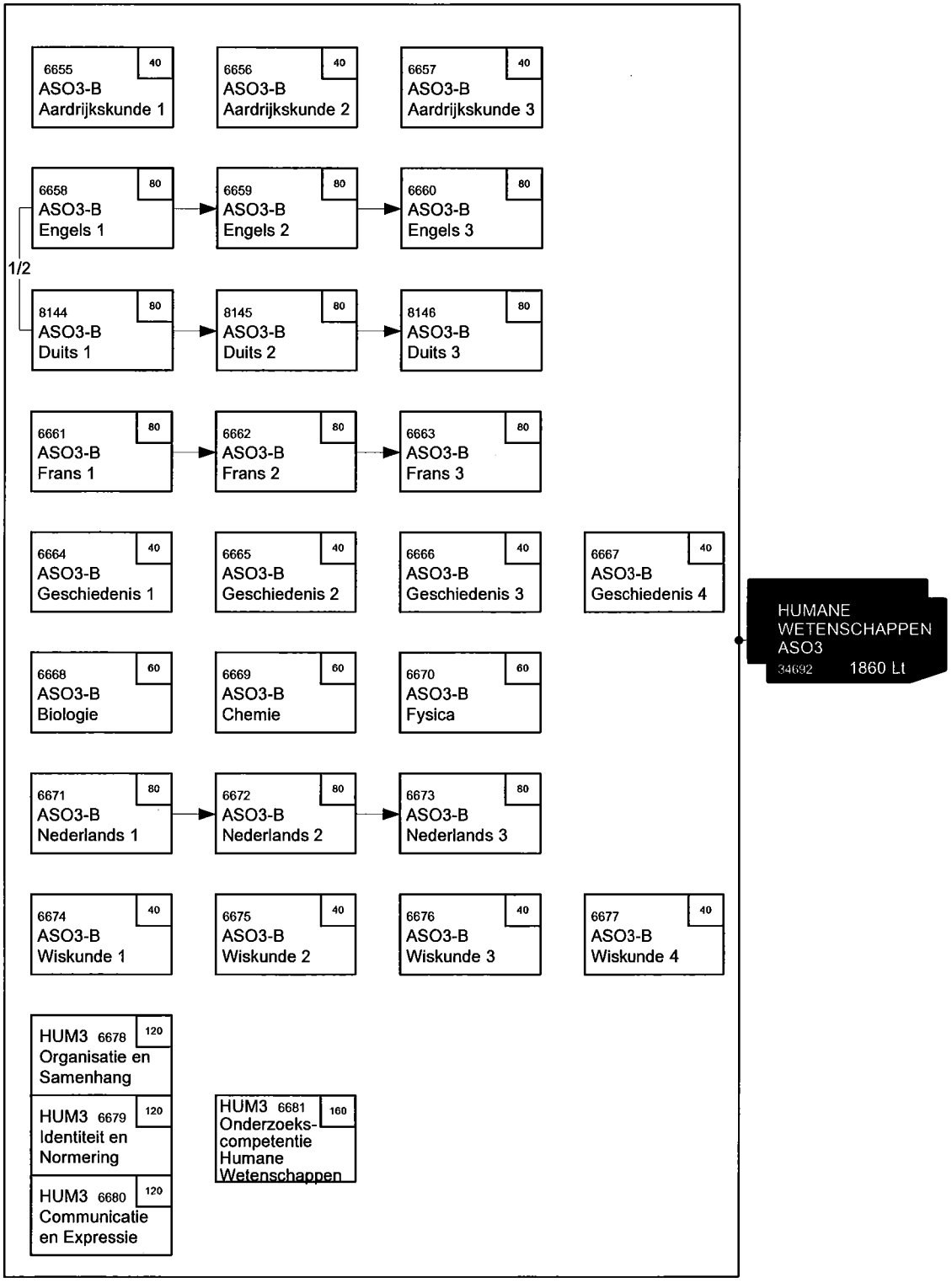

2 Deel 2 Modules

2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040)

2.1.1 Instapvereisten

Geen

2.1.2 Studieduur

40 Lt

2.1.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 31

2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041)

2.2.1 Instapvereisten

Geen

2.2.2 Studieduur

40 Lt

2.2.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

8 – 9 – 16 – 23 – 24

2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042)

2.3.1 Instapvereisten

Geen

2.3.2 Studieduur

40 Lt

2.3.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 7 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30

2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043)

2.4.1 Instapvereisten

Geen

2.4.2 Studieduur

80 Lt

2.4.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044)

2.5.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 1

2.5.2 Studieduur

80 Lt

2.5.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045)

2.6.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 2

2.6.2 Studieduur

80 Lt

2.6.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146)

2.7.1 Instapvereisten

Geen

2.7.2 Studieduur

80 Lt

2.7.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147)

2.8.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 1

2.8.2 Studieduur

80 Lt

2.8.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 27 – 28 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148)

2.9.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 2

2.9.2 Studieduur

80 Lt

2.9.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 19 – 20 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043)

2.10.1 Instapvereisten

Geen

2.10.2 Studieduur

80 Lt

2.10.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044)

2.11.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 1

2.11.2 Studieduur

80 Lt

2.11.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045)

2.12.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 2

2.12.2 Studieduur

80 Lt

2.12.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049)

2.13.1 Instapvereisten

Geen

2.13.2 Studieduur

40 Lt

2.13.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 27 – 28

2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050)

2.14.1 Instapvereisten

Geen

2.14.2 Studieduur

40 Lt

2.14.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 25

2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051)

2.15.1 Instapvereisten

Geen

2.15.2 Studieduur

40 Lt

2.15.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 23 – 24

2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052)

2.16.1 Instapvereisten

Geen

2.16.2 Studieduur

40 Lt

2.16.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 26 – 29

2.17 Module ASO3-B Biologie (053)

2.17.1 Instapvereisten

Geen

2.17.2 Studieduur

60 Lt

2.17.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 - B1 – B2 – B3 – B4 – B5 – B6 – B7 – B8 – B9 – B10

2.18 Module ASO3-B Chemie (054)

2.18.1 Instapvereisten

Geen

2.18.2 Studieduur

60 Lt

2.18.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – C1 – C2 – C3 – C4 – C5 – C6 – C7

2.19 Module ASO3-B Fysica (055)

2.19.1 Instapvereisten

Geen

2.19.2 Studieduur

60 Lt

2.19.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – F1 – F2 – F3 – F4 – F5 – F6 – F7

2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056)

2.20.1 Instapvereisten

Geen

2.20.2 Studieduur

80 Lt

2.20.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 9 – 10 –11 – 12 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057)

2.21.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 1*

2.21.2 Studieduur

80 Lt

2.21.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058)

2.22.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 2*

2.22.2 Studieduur

80 Lt

2.22.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059)

2.23.1 Instapvereisten

Geen

2.23.2 Studieduur

40 Lt

2.23.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20

2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060)

2.24.1 Instapvereisten

Geen

2.24.2 Studieduur

40 Lt

2.24.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 31 – 32

2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061)

2.25.1 Instapvereisten

Geen

2.25.2 Studieduur

40 Lt

2.25.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32

2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062)

2.26.1 Instapvereisten

Geen

2.26.2 Studieduur

40 Lt

2.26.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

33 – 34 – 35 – 36

2.27 Module HUM3 Organisatie en Samenhang (076)

2.27.1 Instapvereisten

Geen

2.27.2 Studieduur

120 Lt

2.27.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen humane wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3 – 4 – 13 – 14 – 15 – 16

2.28 Module HUM3 Identiteit en Normering (077)

2.28.1 Instapvereisten

Geen

2.28.2 Studieduur

120 Lt

2.28.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen humane wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

9 – 10 – 11 – 12 – 21 – 22 – 23 – 24

2.29 Module HUM3 Communicatie en Expressie (078)

2.29.1 Instapvereisten

Geen

2.29.2 Studieduur

120 Lt

2.29.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen humane wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

5 – 6 – 7 – 8 – 17 – 18 – 19 – 20

2.30 Module HUM3 Onderzoekscompetentie Humane Wetenschappen (079)

2.30.1 Instapvereisten

Geen

2.30.2 Studieduur

160 Lt

2.30.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen humane wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

25 – 26 – 27

3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen

3.1 Leren leren

Opvattingen over leren
De cursisten
1 werken systematisch.
2 kiezen hun leerstrategieën gericht met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerving
De cursisten
3 kunnen diverse informatiebronnen en -kanalen kritisch kiezen en raadplegen met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerking
De cursisten
4 kunnen verwerkte informatie vakoverstijgend en in verschillende situaties functioneel toepassen.
5 kunnen informatie samenvatten.

Problemen oplossen
De cursisten
6 kunnen op basis van hypothesen en verwachtingen mogelijke oplossingswijzen realistisch inschatten en uitvoeren.
7 evalueren de gekozen oplossingswijze en de oplossing en gaan eventueel op zoek naar een alternatief.

Regulering van het leerproces
De cursisten
8 kunnen een realistische werkplanning op langere termijn maken.
9 sturen hun leerproces, beoordelen het op doelgerichtheid en passen het zonodig aan.
10 kunnen feedback geven en ontvangen over hun leerervaringen.
11 kunnen het eigen aandeel in slagen en mislukken inschatten.
12 erkennen de invloed van hun interesses en waarden op hun motivatie.

Studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid
De cursisten
13 verwerven een zinvol overzicht over studie- en beroepsmogelijkheden, dienstverlenende instanties met betrekking tot de arbeidsmarkt of de verdere studieloopbaan.
14 zijn bereid alle studierichtingen en beroepen naar waarde te schatten.
15 houden rekening met hun interesses en mogelijkheden bij hun studie- of beroepskeuze.
16 kunnen reflecteren over hun studie- of beroepskeuze.

3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten

Gemeenschappelijke stam	**Contexten**
De cursisten	De cursisten
Communicatief vermogen 1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk; **Creativiteit** 2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren; 3 ondernemen zelf stappen om vernieuwingen te realiseren; **Doorzettingsvermogen** 4 blijven, ondanks moeilijkheden, een doel nastreven; **Empathie** 5 houden rekening met de situatie,	**Context 1: Lichamelijke gezondheid en veiligheid** 1 verzorgen en gedragen zich hygiënisch; 2 leren het eigen lichaam kennen en reageren adequaat op lichaamssignalen; 3 vinden evenwicht tussen werk, ontspanning, rust en beweging; 4 nemen een ergonomische en gevarieerde sta-, zit-, werk- en tilhouding aan; 5 maken gezonde keuzes in hun dagelijkse voeding; 6 hanteren richtlijnen voor het hygiënisch omgaan met voeding;

opvattingen en emoties van anderen;

Esthetische bekwaamheid

6 kunnen schoonheid ervaren;
7 kunnen schoonheid creëren;

Exploreren

8 benutten leerkansen in diverse situaties;

Flexibiliteit

9 zijn bereid zich aan te passen aan wisselende eisen en omstandigheden;

Initiatief

10 engageren zich spontaan;

Kritisch denken

11 kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen a.d.h. van relevante criteria;
12 zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken;
13 kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken;

Mediawijsheid

14 gaan alert om met media;
15 participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte;

Open en constructieve houding

16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld;
17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten;

Respect

18 gedragen zich respectvol;

Samenwerken

19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;

Verantwoordelijkheid

20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving;

Zelfbeeld

21 verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten;
22 ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen;

Zelfredzaamheid

23 doen een beroep op maatschappelijke diensten en instellingen;
24 maken gebruik van de gepaste kanalen om hun vragen, problemen, ideeën of meningen kenbaar te maken;

Zorgvuldigheid

25 stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen;

Zorgzaamheid

26 gaan om met verscheidenheid;
27 dragen zorg voor de toekomst van zichzelf en de ander.

7 nemen dagelijks tijd voor lichaamsbeweging;
8 schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties;
9 nemen voorzorgsmaatregelen tegen risicovol lichamelijk contact;
10 participeren aan gezondheids- en veiligheidsbeleid op school;
11 passen veiligheidsvoorschriften toe en nemen voorzorgen voor een veilige leef- en werkomgeving;
12 roepen hulp in en dienen eerste hulp en cpr toe;
13 passen het verkeersreglement toe;
14 gebruiken eigen en openbaar vervoer op een veilige manier;
15 beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid.

Context 2: Mentale gezondheid

1 gaan adequaat om met taakbelasting en met stressvolle situaties;
2 gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw;
3 erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp;
4 aanvaarden en verwerken hun seksuele ontwikkeling en veranderingen in de puberteit;
5 kunnen zich uiten over en gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksuele identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag;
6 stellen zich weerbaar op;
7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken;
8 herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen.

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

1 kunnen een relatie opbouwen, onderhouden en beëindigen;
2 erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties;
3 accepteren verschillen en hechten belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie;
4 kunnen ongelijk toegeven en zich verontschuldigen;
5 handelen discreet in situaties die dat vereisen;
6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik;
7 bespreken opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van samenlevingsvormen, veilig vrijen, gezinsplanning, zwangerschap en zwangerschapsafbreking;
8 uiten onbevangen en constructief hun wensen

	en gevoelens binnen relaties en stellen en aanvaarden hierin grenzen; 9 zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten; 10 beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen; 11 gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.
	Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling 1 participeren aan milieubeleid en -zorg op school; 2 herkennen in duurzaamheidsvraagstukken de verwevenheid tussen economische, sociale en ecologische aspecten en herkennen de invloed van techniek en beleid; 3 zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen; 4 zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren; 5 tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed; 6 voelen de waarde aan van natuurbeleving en het genieten van de natuur.
	Context 5: Politiek-juridische samenleving 1 geven aan hoe zij kunnen deelnemen aan besluitvorming in en opbouw van de samenleving; 2 passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties; 3 tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten; 4 zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen; 5 tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid; 6 erkennen de rol van controle en evenwicht tussen de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht in ons democratisch bestel; 7 illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel; 8 onderscheiden de hoofdzaken van de federale Belgische staatsstructuur; 9 toetsen het samenleven in ons democratisch bestel aan het samenleven onder andere regeringsvormen; 10 illustreren hoe een democratisch beleid het algemeen belang nastreeft en rekening houdt met ideeën, standpunten en belangen van verschillende betrokkenen; 11 kunnen van Europese samenwerking, van het

	beleid en de instellingen van de Europese Unie de betekenis voor de eigen leefwereld toelichten; 12 tonen het belang aan van internationale organisaties en instellingen; 13 geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.
	Context 6: Socio-economische samenleving 1 leggen met voorbeelden uit hoe welvaart wordt gecreëerd en hoe een overheid inkomsten verwerft en aanwendt; 2 toetsen de eigen opvatting aan de verschillende opvattingen over welzijn en verdeling van welvaart; 3 zetten zich in voor de verbetering van het welzijn en de welvaart in de wereld; 4 hebben bij het kopen van goederen en het gebruiken van diensten zowel oog voor prijs-kwaliteit en duurzame ontwikkeling als voor de rechten van de consument; 5 geven voorbeelden van het veranderlijke karakter van arbeid en economische activiteiten; 6 geven voorbeelden van factoren die de waardering van goederen en diensten beïnvloeden; 7 kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren; 8 geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan; 9 lichten de rol toe van ondernemingen, werkgevers- en werknemersorganisaties in een nationale en internationale context.
	Context 7: Socioculturele samenleving 1 beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen; 2 gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen; 3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit; 4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie; 5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten; 6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen; 7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

3.3 Technische-technologische vorming

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen technische-technologische vorming

Techniek begrijpen
De cursisten
1 kunnen effecten van techniek op mens en samenleving illustreren en in historisch perspectief plaatsen (zoals comfort, design, milieu, consumentisme ...).
2 kunnen effecten van techniek op menselijke gedragingen, houdingen, waarden en normen illustreren.
3 kunnen kenmerken van een technische benadering onderscheiden van andere benaderingen zoals wetenschappelijk, artistiek, sociaal, ...
4 kunnen gefundeerd oordelen over de rol van ondernemingen/organisaties in en voor de samenleving bijvoorbeeld met betrekking tot welvaart, ontwikkeling, welzijn, ...

'Technisch' begrijpen
De cursisten
5 kunnen kennis en vaardigheden uit verschillende sectoren herkennen.
6 kunnen eenvoudige ontwerpen en realisaties evalueren.
7 kunnen ondernemingen/organisaties karakteriseren als uitvoerders van technische processen en de rol van verschillende technische beroepen en vaardigheden hierbij toelichten.

Attitude
De cursisten
8 ontwikkelen een constructief kritische houding ten aanzien van techniek, technische beroepen en ondernemingen/organisaties.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 12 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit
Bijlage 24 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied algemene vorming

Algemene opleiding

Studiegebied Algemene vorming• AO AV 009

01.02.2017

Moderne Talen - Wetenschappen

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

Inhoud

1 Deel 1 Opleiding 5
1.1 Korte beschrijving 5
1.1.1 Inhoud 5
1.1.2 Modules 5
1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied 6
1.3 Studieduur 6
1.4 Modules en leertraject 7
1.4.1 Modules 7
1.4.2 Leertraject 9
2 Deel 2 Modules 10
2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040) 10
2.1.1 Instapvereisten 10
2.1.2 Studieduur 10
2.1.3 Basiscompetenties 10
2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041) 10
2.2.1 Instapvereisten 10
2.2.2 Studieduur 10
2.2.3 Basiscompetenties 10
2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042) 10
2.3.1 Instapvereisten 10
2.3.2 Studieduur 10
2.3.3 Basiscompetenties 10
2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043) 11
2.4.1 Instapvereisten 11
2.4.2 Studieduur 11
2.4.3 Basiscompetenties 11
2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044) 11
2.5.1 Instapvereisten 11
2.5.2 Studieduur 11
2.5.3 Basiscompetenties 11
2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045) 11
2.6.1 Instapvereisten 11
2.6.2 Studieduur 11
2.6.3 Basiscompetenties 11
2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146) 12
2.7.1 Instapvereisten 12
2.7.2 Studieduur 12
2.7.3 Basiscompetenties 12
2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147) 12
2.8.1 Instapvereisten 12
2.8.2 Studieduur 12
2.8.3 Basiscompetenties 12
2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148) 12
2.9.1 Instapvereisten 12
2.9.2 Studieduur 12
2.9.3 Basiscompetenties 12
2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043) 13
2.10.1 Instapvereisten 13
2.10.2 Studieduur 13
2.10.3 Basiscompetenties 13
2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044) 13
2.11.1 Instapvereisten 13
2.11.2 Studieduur 13
2.11.3 Basiscompetenties 13

2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045) 13
2.12.1 Instapvereisten 13
2.12.2 Studieduur 13
2.12.3 Basiscompetenties 13
2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049) 14
2.13.1 Instapvereisten 14
2.13.2 Studieduur 14
2.13.3 Basiscompetenties 14
2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050) 14
2.14.1 Instapvereisten 14
2.14.2 Studieduur 14
2.14.3 Basiscompetenties 14
2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051) 15
2.15.1 Instapvereisten 15
2.15.2 Studieduur 15
2.15.3 Basiscompetenties 15
2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052) 15
2.16.1 Instapvereisten 15
2.16.2 Studieduur 15
2.16.3 Basiscompetenties 15
2.17 Module ASO3-B Biologie (053) 16
2.17.1 Instapvereisten 16
2.17.2 Studieduur 16
2.17.3 Basiscompetenties 16
2.18 Module ASO3-B Chemie (054) 16
2.18.1 Instapvereisten 16
2.18.2 Studieduur 16
2.18.3 Basiscompetenties 16
2.19 Module ASO3-B Fysica (055) 17
2.19.1 Instapvereisten 17
2.19.2 Studieduur 17
2.19.3 Basiscompetenties 17
2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056) 18
2.20.1 Instapvereisten 18
2.20.2 Studieduur 18
2.20.3 Basiscompetenties 18
2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057) 18
2.21.1 Instapvereisten 18
2.21.2 Studieduur 18
2.21.3 Basiscompetenties 18
2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058) 19
2.22.1 Instapvereisten 19
2.22.2 Studieduur 19
2.22.3 Basiscompetenties 19
2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059) 20
2.23.1 Instapvereisten 20
2.23.2 Studieduur 20
2.23.3 Basiscompetenties 20
2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060) 20
2.24.1 Instapvereisten 20
2.24.2 Studieduur 20
2.24.3 Basiscompetenties 20
2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061) 21
2.25.1 Instapvereisten 21
2.25.2 Studieduur 21
2.25.3 Basiscompetenties 21

2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062) 21
2.26.1 Instapvereisten 21
2.26.2 Studieduur 21
2.26.3 Basiscompetenties 21
2.27 Module MTAL3 Moderne Talen 1 (067) 22
2.27.1 Instapvereisten 22
2.27.2 Studieduur 22
2.27.3 Basiscompetenties 22
2.28 Module MTAL3 Moderne Talen 2 (068) 22
2.28.1 Instapvereisten 22
2.28.2 Studieduur 22
2.28.3 Basiscompetenties 22
2.29 Module MTAL3 Moderne Talen 3 (069) 23
2.29.1 Instapvereisten 23
2.29.2 Studieduur 23
2.29.3 Basiscompetenties 23
Module MTAL3 Moderne Talen 4 (070) 23
2.29.4 Instapvereisten 23
2.29.5 Studieduur 23
2.29.6 Basiscompetenties 23
2.30 Module WET3 Wetenschappen 1 (G080) 24
2.30.1 Instapvereisten 24
2.30.2 Studieduur 24
2.30.3 Basiscompetenties 24
2.31 Module WET3 Wetenschappen 2 (G081) 24
2.31.1 Instapvereisten 24
2.31.2 Studieduur 24
2.31.3 Basiscompetenties 24
2.32 Module WET3 Wetenschappen 3 (G082) 25
2.32.1 Instapvereisten 25
2.32.2 Studieduur 25
2.32.3 Basiscompetenties 25
2.33 Module WET3 Wetenschappen 4 (G083) 25
2.33.1 Instapvereisten 25
2.33.2 Studieduur 25
2.33.3 Basiscompetenties 25
3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen 26
3.1 Leren leren 26
3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten 26
3.3 Technische-technologische vorming 30

1 Deel 1 Opleiding

1.1 Korte beschrijving

1.1.1 Inhoud

De opleiding **Moderne Talen - Wetenschappen** bestaat uit twee delen:

- basisvorming derde graad ASO
- het specifiek gedeelte dat tweepolig is

Deze opleiding is analoog aan het leerplichtonderwijs.

1.1.2 Modules

De opleiding **Moderne Talen - Wetenschappen** bestaat uit 31 modules. De modules zijn:

- ASO3-B Aardrijkskunde 1
- ASO3-B Aardrijkskunde 2
- ASO3-B Aardrijkskunde 3
- ASO3-B Engels 1
- ASO3-B Engels 2
- ASO3-B Engels 3
- ASO3-B Duits 1
- ASO3-B Duits 2
- ASO3-B Duits 3
- ASO3-B Frans 1
- ASO3-B Frans 2
- ASO3-B Frans 3
- ASO3-B Geschiedenis 1
- ASO3-B Geschiedenis 2
- ASO3-B Geschiedenis 3
- ASO3-B Geschiedenis 4
- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica
- ASO3-B Nederlands 1
- ASO3-B Nederlands 2
- ASO3-B Nederlands 3
- ASO3-B Wiskunde 1
- ASO3-B Wiskunde 2
- ASO3-B Wiskunde 3
- ASO3-B Wiskunde 4
- MTAL3 Moderne Talen 1
- MTAL3 Moderne Talen 2
- MTAL3 Moderne Talen 3
- MTAL3 Moderne Talen 4
- WET3 Wetenschappen 1
- WET3 Wetenschappen 2
- WET3 Wetenschappen 3
- WET3 Wetenschappen 4

De totale opleiding omvat 2060 Lt.

1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied

Nr.	Opleidingen	Code	Les-tijden	Niveau
1	Economie	AO AV 002	1960	ASO 2
2	Humane Wetenschappen ASO2	AO AV 003	1960	ASO 2
3	Wetenschappen	AO AV 004	1880	ASO 2
4	Economie - Moderne Talen	AO AV 006	1980	ASO 3
5	Economie - Wiskunde	AO AV 007	2000	ASO 3
6	Humane Wetenschappen ASO3	AO AV 008	1860	ASO 3
7	Moderne Talen - Wetenschappen	AO AV 009	2060	ASO 3
8	Moderne Talen - Wiskunde	AO AV 010	2000	ASO 3
9	Wetenschappen - Wiskunde	AO AV 011	2080	ASO 3
10	Opfris Tweede Graad ASO	AO AV 017	220	ASO 2
11	Opfris Tweede Graad TSO	AO AV 018	220	TSO 2
12	Opfris Derde Graad ASO	AO AV 019	380	ASO 3
13	Opfris Derde Graad TSO	AO AV 020	340	TSO 3
14	Aanvullende algemene vorming	AO AV 021	780	

1.3 Studieduur

2060 Lt
DIPLOMA SECUNDAIR ONDERWIJS

1.4 Modules en leertraject

1.4.1 Modules

Naam	Code	Lestijden	Vak
ASO3-B Aardrijkskunde 1	M AV G040	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 2	M AV G041	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 3	M AV G042	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Engels 1	M AV G043	80	Engels
ASO3-B Engels 2	M AV G044	80	Engels
ASO3-B Engels 3	M AV G045	80	Engels
ASO3-B Duits 1	M AV G146	80	Duits
ASO3-B Duits 2	M AV G147	80	Duits
ASO3-B Duits 3	M AV G148	80	Duits
ASO3-B Frans 1	M AV G046	80	Frans
ASO3-B Frans 2	M AV G047	80	Frans
ASO3-B Frans 3	M AV G048	80	Frans
ASO3-B Geschiedenis 1	M AV G049	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 2	M AV G050	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 3	M AV G051	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 4	M AV G052	40	Geschiedenis
ASO3-B Biologie	M AV G053	60	Biologie
ASO3-B Chemie	M AV G054	60	Chemie
ASO3-B Fysica	M AV G055	60	Fysica
ASO3-B Nederlands 1	M AV G056	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 2	M AV G057	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 3	M AV G058	80	Nederlands
ASO3-B Wiskunde 1	M AV G059	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 2	M AV G060	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 3	M AV G061	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 4	M AV G062	40	Wiskunde
MTAL3 Moderne Talen 1	M AV G067	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
MTAL3 Moderne Talen 2	M AV G068	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
MTAL3 Moderne Talen 3	M AV G069	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
MTAL3 Moderne Talen 4	M AV G070	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans

WET3 Wetenschappen 1	M AV G080	80	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie
WET3 Wetenschappen 2	M AV G081	80	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie
WET3 Wetenschappen 3	M AV G082	80	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie
WET3 Wetenschappen 4	M AV G083	160	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie

1.4.2 Leertraject

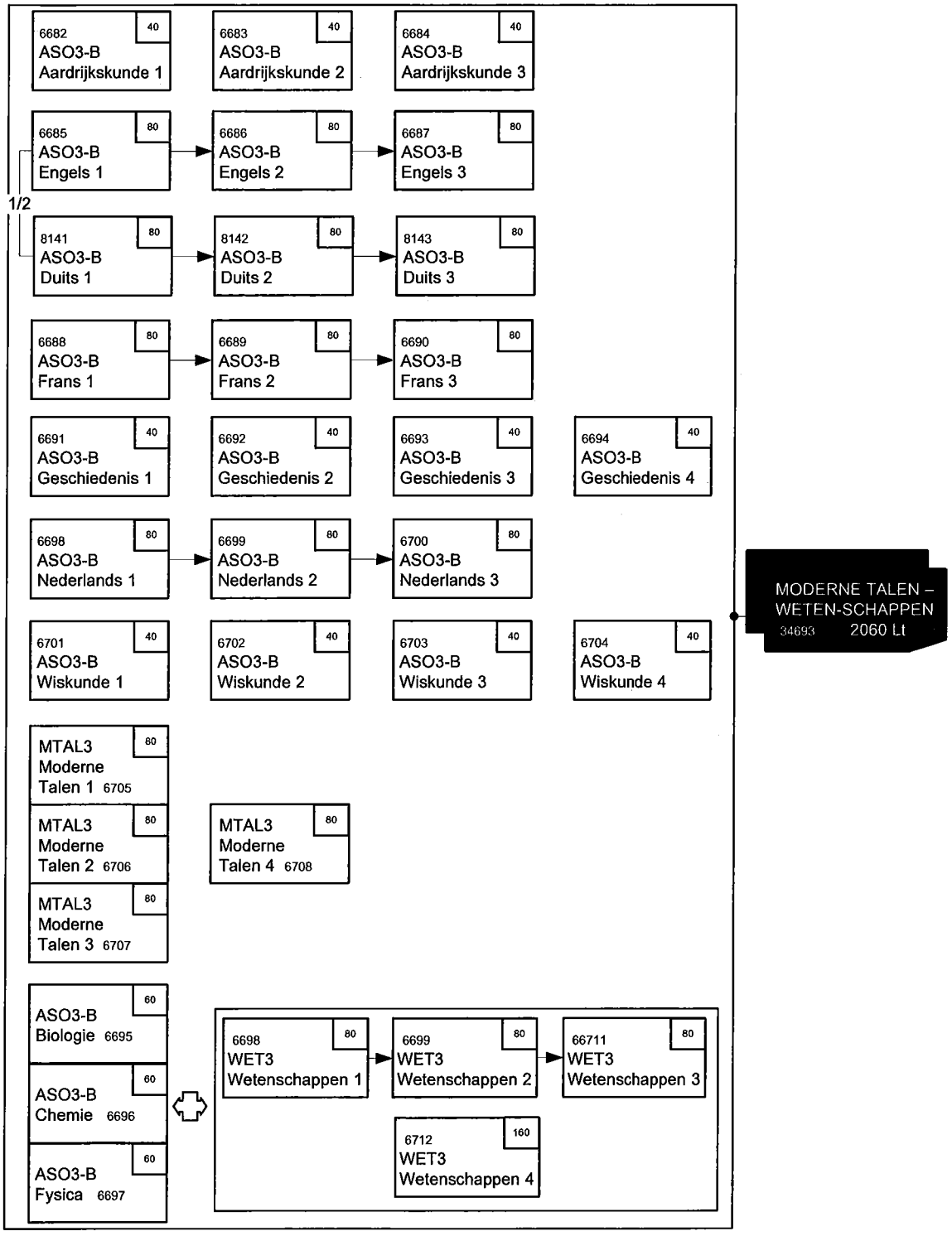

2 Deel 2 Modules

2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040)

2.1.1 Instapvereisten

Geen

2.1.2 Studieduur

40 Lt

2.1.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 31

2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041)

2.2.1 Instapvereisten

Geen

2.2.2 Studieduur

40 Lt

2.2.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

8 – 9 – 16 – 23 – 24

2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042)

2.3.1 Instapvereisten

Geen

2.3.2 Studieduur

40 Lt

2.3.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 7 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30

2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043)

2.4.1 Instapvereisten

Geen

2.4.2 Studieduur

80 Lt

2.4.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044)

2.5.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 1

2.5.2 Studieduur

80 Lt

2.5.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045)

2.6.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 2

2.6.2 Studieduur

80 Lt

2.6.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146)

2.7.1 Instapvereisten

Geen

2.7.2 Studieduur

80 Lt

2.7.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147)

2.8.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 1

2.8.2 Studieduur

80 Lt

2.8.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 27 – 28 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148)

2.9.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 2

2.9.2 Studieduur

80 Lt

2.9.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 19 – 20 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043)

2.10.1 Instapvereisten

Geen

2.10.2 Studieduur

80 Lt

2.10.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044)

2.11.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 1

2.11.2 Studieduur

80 Lt

2.11.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045)

2.12.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 2

2.12.2 Studieduur

80 Lt

2.12.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049)

2.13.1 Instapvereisten

Geen

2.13.2 Studieduur

40 Lt

2.13.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 27 – 28

2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050)

2.14.1 Instapvereisten

Geen

2.14.2 Studieduur

40 Lt

2.14.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 25

2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051)

2.15.1 Instapvereisten

Geen

2.15.2 Studieduur

40 Lt

2.15.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 23 – 24

2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052)

2.16.1 Instapvereisten

Geen

2.16.2 Studieduur

40 Lt

2.16.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 26 – 29

2.17 Module ASO3-B Biologie (053)

2.17.1 Instapvereisten

Geen

2.17.2 Studieduur

60 Lt

2.17.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 - B1 – B2 – B3 – B4 – B5 – B6 – B7 – B8 – B9 – B10

2.18 Module ASO3-B Chemie (054)

2.18.1 Instapvereisten

Geen

2.18.2 Studieduur

60 Lt

2.18.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – C1 – C2 – C3 – C4 – C5 – C6 – C7

2.19 Module ASO3-B Fysica (055)

2.19.1 Instapvereisten

Geen

2.19.2 Studieduur

60 Lt

2.19.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – F1 – F2 – F3 – F4 – F5 – F6 – F7

2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056)

2.20.1 Instapvereisten

Geen

2.20.2 Studieduur

80 Lt

2.20.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 9 – 10 –11 – 12 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057)

2.21.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 1*

2.21.2 Studieduur

80 Lt

2.21.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058)

2.22.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 2*

2.22.2 Studieduur

80 Lt

2.22.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059)

2.23.1 Instapvereisten

Geen

2.23.2 Studieduur

40 Lt

2.23.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20

2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060)

2.24.1 Instapvereisten

Geen

2.24.2 Studieduur

40 Lt

2.24.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 31 – 32

2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061)

2.25.1 Instapvereisten

Geen

2.25.2 Studieduur

40 Lt

2.25.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32

2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062)

2.26.1 Instapvereisten

Geen

2.26.2 Studieduur

40 Lt

2.26.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

33 – 34 – 35 – 36

2.27 Module MTAL3 Moderne Talen 1 (067)

2.27.1 Instapvereisten

Geen

2.27.2 Studieduur

80 Lt

2.27.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3

2.28 Module MTAL3 Moderne Talen 2 (068)

2.28.1 Instapvereisten

Geen

2.28.2 Studieduur

80 Lt

2.28.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9

2.29 Module MTAL3 Moderne Talen 3 (069)

2.29.1 Instapvereisten

Geen

2.29.2 Studieduur

80 Lt

2.29.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15

Module MTAL3 Moderne Talen 4 (070)

2.29.4 Instapvereisten

Geen

2.29.5 Studieduur

80 Lt

2.29.6 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

16 – 17 – 18

2.30 Module WET3 Wetenschappen 1 (G080)

2.30.1 Instapvereisten

De voorkennis van de volgende modules is vereist tenzij ze geïntegreerd worden:

- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica

2.30.2 Studieduur

80 Lt

2.30.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 9

2.31 Module WET3 Wetenschappen 2 (G081)

2.31.1 Instapvereisten

De competenties van de module "*WET3 Wetenschappen 1*"

2.31.2 Studieduur

80 Lt

2.31.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12

2.32 Module WET3 Wetenschappen 3 (G082)

2.32.1 Instapvereisten

De competenties van de module "*WET3 Wetenschappen 2*"

2.32.2 Studieduur

80 Lt

2.32.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24

2.33 Module WET3 Wetenschappen 4 (G083)

2.33.1 Instapvereisten

De voorkennis van de volgende modules is vereist tenzij ze geïntegreerd worden:

- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica

2.33.2 Studieduur

160 Lt

2.33.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31

3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen

3.1 Leren leren

Opvattingen over leren
De cursisten
1 werken systematisch.
2 kiezen hun leerstrategieën gericht met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerving
De cursisten
3 kunnen diverse informatiebronnen en -kanalen kritisch kiezen en raadplegen met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerking
De cursisten
4 kunnen verwerkte informatie vakoverstijgend en in verschillende situaties functioneel toepassen.
5 kunnen informatie samenvatten.

Problemen oplossen
De cursisten
6 kunnen op basis van hypothesen en verwachtingen mogelijke oplossingswijzen realistisch inschatten en uitvoeren.
7 evalueren de gekozen oplossingswijze en de oplossing en gaan eventueel op zoek naar een alternatief.

Regulering van het leerproces
De cursisten
8 kunnen een realistische werkplanning op langere termijn maken.
9 sturen hun leerproces, beoordelen het op doelgerichtheid en passen het zonodig aan.
10 kunnen feedback geven en ontvangen over hun leerervaringen.
11 kunnen het eigen aandeel in slagen en mislukken inschatten.
12 erkennen de invloed van hun interesses en waarden op hun motivatie.

Studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid
De cursisten
13 verwerven een zinvol overzicht over studie- en beroepsmogelijkheden, dienstverlenende instanties met betrekking tot de arbeidsmarkt of de verdere studieloopbaan.
14 zijn bereid alle studierichtingen en beroepen naar waarde te schatten.
15 houden rekening met hun interesses en mogelijkheden bij hun studie- of beroepskeuze.
16 kunnen reflecteren over hun studie- of beroepskeuze.

3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten

Gemeenschappelijke stam	**Contexten**
De cursisten	De cursisten
Communicatief vermogen 1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk; **Creativiteit** 2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren; 3 ondernemen zelf stappen om vernieuwingen te realiseren; **Doorzettingsvermogen** 4 blijven, ondanks moeilijkheden, een doel nastreven;	**Context 1: Lichamelijke gezondheid en veiligheid** 1 verzorgen en gedragen zich hygiënisch; 2 leren het eigen lichaam kennen en reageren adequaat op lichaamssignalen; 3 vinden evenwicht tussen werk, ontspanning, rust en beweging; 4 nemen een ergonomische en gevarieerde sta-, zit-, werk- en tilhouding aan; 5 maken gezonde keuzes in hun dagelijkse voeding;

Empathie
5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen;

Esthetische bekwaamheid
6 kunnen schoonheid ervaren;
7 kunnen schoonheid creëren;

Exploreren
8 benutten leerkansen in diverse situaties;

Flexibiliteit
9 zijn bereid zich aan te passen aan wisselende eisen en omstandigheden;

Initiatief
10 engageren zich spontaan;

Kritisch denken
11 kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen a.d.h. van relevante criteria;
12 zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken;
13 kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken;

Mediawijsheid
14 gaan alert om met media;
15 participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte;

Open en constructieve houding
16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld;
17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten;

Respect
18 gedragen zich respectvol;

Samenwerken
19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;

Verantwoordelijkheid
20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving;

Zelfbeeld
21 verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten;
22 ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen;

Zelfredzaamheid
23 doen een beroep op maatschappelijke diensten en instellingen;
24 maken gebruik van de gepaste kanalen om hun vragen, problemen, ideeën of meningen kenbaar te maken;

Zorgvuldigheid
25 stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen;

6 hanteren richtlijnen voor het hygiënisch omgaan met voeding;
7 nemen dagelijks tijd voor lichaamsbeweging;
8 schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties;
9 nemen voorzorgsmaatregelen tegen risicovol lichamelijk contact;
10 participeren aan gezondheids- en veiligheidsbeleid op school;
11 passen veiligheidsvoorschriften toe en nemen voorzorgen voor een veilige leef- en werkomgeving;
12 roepen hulp in en dienen eerste hulp en cpr toe;
13 passen het verkeersreglement toe;
14 gebruiken eigen en openbaar vervoer op een veilige manier;
15 beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid.

Context 2: Mentale gezondheid
1 gaan adequaat om met taakbelasting en met stressvolle situaties;
2 gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw;
3 erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp;
4 aanvaarden en verwerken hun seksuele ontwikkeling en veranderingen in de puberteit;
5 kunnen zich uiten over en gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksuele identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag;
6 stellen zich weerbaar op;
7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken;
8 herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen.

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling
1 kunnen een relatie opbouwen, onderhouden en beëindigen;
2 erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties;
3 accepteren verschillen en hechten belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie;
4 kunnen ongelijk toegeven en zich verontschuldigen;
5 handelen discreet in situaties die dat vereisen;
6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik;
7 bespreken opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van

Zorgzaamheid 26 gaan om met verscheidenheid; 27 dragen zorg voor de toekomst van zichzelf en de ander.	samenlevingsvormen, veilig vrijen, gezinsplanning, zwangerschap en zwangerschapsafbreking; 8 uiten onbevangen en constructief hun wensen en gevoelens binnen relaties en stellen en aanvaarden hierin grenzen; 9 zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten; 10 beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen; 11 gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.
	Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling 1 participeren aan milieubeleid en -zorg op school; 2 herkennen in duurzaamheidsvraagstukken de verwevenheid tussen economische, sociale en ecologische aspecten en herkennen de invloed van techniek en beleid; 3 zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen; 4 zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren; 5 tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed; 6 voelen de waarde aan van natuurbeleving en het genieten van de natuur.
	Context 5: Politiek-juridische samenleving 1 geven aan hoe zij kunnen deelnemen aan besluitvorming in en opbouw van de samenleving; 2 passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties; 3 tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten; 4 zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen; 5 tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid; 6 erkennen de rol van controle en evenwicht tussen de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht in ons democratisch bestel; 7 illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel; 8 onderscheiden de hoofdzaken van de federale Belgische staatsstructuur; 9 toetsen het samenleven in ons democratisch bestel aan het samenleven onder andere

	regeringsvormen; 10 illustreren hoe een democratisch beleid het algemeen belang nastreeft en rekening houdt met ideeën, standpunten en belangen van verschillende betrokkenen; 11 kunnen van Europese samenwerking, van het beleid en de instellingen van de Europese Unie de betekenis voor de eigen leefwereld toelichten; 12 tonen het belang aan van internationale organisaties en instellingen; 13 geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.
	Context 6: Socio-economische samenleving 1 leggen met voorbeelden uit hoe welvaart wordt gecreëerd en hoe een overheid inkomsten verwerft en aanwendt; 2 toetsen de eigen opvatting aan de verschillende opvattingen over welzijn en verdeling van welvaart; 3 zetten zich in voor de verbetering van het welzijn en de welvaart in de wereld; 4 hebben bij het kopen van goederen en het gebruiken van diensten zowel oog voor prijs-kwaliteit en duurzame ontwikkeling als voor de rechten van de consument; 5 geven voorbeelden van het veranderlijke karakter van arbeid en economische activiteiten; 6 geven voorbeelden van factoren die de waardering van goederen en diensten beïnvloeden; 7 kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren; 8 geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan; 9 lichten de rol toe van ondernemingen, werkgevers- en werknemersorganisaties in een nationale en internationale context.
	Context 7: Socioculturele samenleving 1 beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen; 2 gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen; 3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit; 4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie; 5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten; 6 gaan actief om met de cultuur en kunst die

	hen omringen; 7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

3.3 Technische-technologische vorming

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen technische-technologische vorming

Techniek begrijpen

De cursisten

1 kunnen effecten van techniek op mens en samenleving illustreren en in historisch perspectief plaatsen (zoals comfort, design, milieu, consumentisme ...).
2 kunnen effecten van techniek op menselijke gedragingen, houdingen, waarden en normen illustreren.
3 kunnen kenmerken van een technische benadering onderscheiden van andere benaderingen zoals wetenschappelijk, artistiek, sociaal, ...
4 kunnen gefundeerd oordelen over de rol van ondernemingen/organisaties in en voor de samenleving bijvoorbeeld met betrekking tot welvaart, ontwikkeling, welzijn, ...

'Technisch' begrijpen

De cursisten

5 kunnen kennis en vaardigheden uit verschillende sectoren herkennen.
6 kunnen eenvoudige ontwerpen en realisaties evalueren.
7 kunnen ondernemingen/organisaties karakteriseren als uitvoerders van technische processen en de rol van verschillende technische beroepen en vaardigheden hierbij toelichten.

Attitude

De cursisten

8 ontwikkelen een constructief kritische houding ten aanzien van techniek, technische beroepen en ondernemingen/organisaties.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

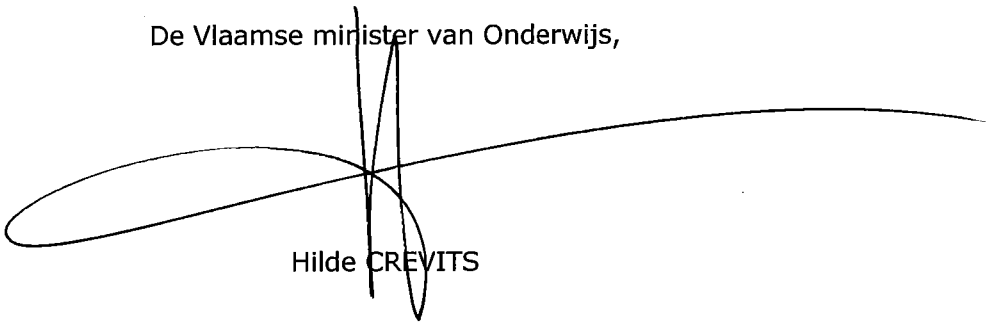

Hilde CREVITS

Bijlage 13 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit
Bijlage 25 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied algemene vorming

Algemene opleiding

Studiegebied Algemene vorming• AO AV 010

01.02.2017

Moderne Talen - Wiskunde

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

Inhoud

1 Deel 1 Opleiding 5
1.1 Korte beschrijving 5
1.1.1 Inhoud 5
Deze opleiding is analoog aan het leerplichtonderwijs. 5
1.1.2 Modules 5
1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied 6
1.3 Studieduur 6
1.4 Modules en leertraject 7
1.4.1 Modules 7
1.4.2 Leertraject 9
2 Deel 2 Modules 10
2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040) 10
2.1.1 Instapvereisten 10
2.1.2 Studieduur 10
2.1.3 Basiscompetenties 10
2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041) 10
2.2.1 Instapvereisten 10
2.2.2 Studieduur 10
2.2.3 Basiscompetenties 10
2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042) 10
2.3.1 Instapvereisten 10
2.3.2 Studieduur 10
2.3.3 Basiscompetenties 10
2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043) 11
2.4.1 Instapvereisten 11
2.4.2 Studieduur 11
2.4.3 Basiscompetenties 11
2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044) 11
2.5.1 Instapvereisten 11
2.5.2 Studieduur 11
2.5.3 Basiscompetenties 11
2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045) 11
2.6.1 Instapvereisten 11
2.6.2 Studieduur 11
2.6.3 Basiscompetenties 11
2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146) 12
2.7.1 Instapvereisten 12
2.7.2 Studieduur 12
2.7.3 Basiscompetenties 12
2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147) 12
2.8.1 Instapvereisten 12
2.8.2 Studieduur 12
2.8.3 Basiscompetenties 12
2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148) 12
2.9.1 Instapvereisten 12
2.9.2 Studieduur 12
2.9.3 Basiscompetenties 12
2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043) 13
2.10.1 Instapvereisten 13
2.10.2 Studieduur 13
2.10.3 Basiscompetenties 13
2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044) 13
2.11.1 Instapvereisten 13
2.11.2 Studieduur 13

2.11.3 Basiscompetenties 13
2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045) 13
2.12.1 Instapvereisten 13
2.12.2 Studieduur 13
2.12.3 Basiscompetenties 13
2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049) 14
2.13.1 Instapvereisten 14
2.13.2 Studieduur 14
2.13.3 Basiscompetenties 14
2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050) 14
2.14.1 Instapvereisten 14
2.14.2 Studieduur 14
2.14.3 Basiscompetenties 14
2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051) 15
2.15.1 Instapvereisten 15
2.15.2 Studieduur 15
2.15.3 Basiscompetenties 15
2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052) 15
2.16.1 Instapvereisten 15
2.16.2 Studieduur 15
2.16.3 Basiscompetenties 15
2.17 Module ASO3-B Biologie (053) 16
2.17.1 Instapvereisten 16
2.17.2 Studieduur 16
2.17.3 Basiscompetenties 16
2.18 Module ASO3-B Chemie (054) 16
2.18.1 Instapvereisten 16
2.18.2 Studieduur 16
2.18.3 Basiscompetenties 16
2.19 Module ASO3-B Fysica (055) 17
2.19.1 Instapvereisten 17
2.19.2 Studieduur 17
2.19.3 Basiscompetenties 17
2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056) 18
2.20.1 Instapvereisten 18
2.20.2 Studieduur 18
2.20.3 Basiscompetenties 18
2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057) 18
2.21.1 Instapvereisten 18
2.21.2 Studieduur 18
2.21.3 Basiscompetenties 18
2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058) 19
2.22.1 Instapvereisten 19
2.22.2 Studieduur 19
2.22.3 Basiscompetenties 19
2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059) 20
2.23.1 Instapvereisten 20
2.23.2 Studieduur 20
2.23.3 Basiscompetenties 20
2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060) 20
2.24.1 Instapvereisten 20
2.24.2 Studieduur 20
2.24.3 Basiscompetenties 20
2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061) 21
2.25.1 Instapvereisten 21
2.25.2 Studieduur 21
2.25.3 Basiscompetenties 21

2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062) 21
2.26.1 Instapvereisten 21
2.26.2 Studieduur 21
2.26.3 Basiscompetenties 21
2.27 Module MTAL3 Moderne Talen 1 (067) 22
2.27.1 Instapvereisten 22
2.27.2 Studieduur 22
2.27.3 Basiscompetenties 22
2.28 Module MTAL3 Moderne Talen 2 (068) 22
2.28.1 Instapvereisten 22
2.28.2 Studieduur 22
2.28.3 Basiscompetenties 22
2.29 Module MTAL3 Moderne Talen 3 (069) 23
2.29.1 Instapvereisten 23
2.29.2 Studieduur 23
2.29.3 Basiscompetenties 23
Module MTAL3 Moderne Talen 4 (070) 23
2.29.4 Instapvereisten 23
2.29.5 Studieduur 23
2.29.6 Basiscompetenties 23
2.30 Module WIS3 Algebra-Meetkunde (G071) 24
2.30.1 Instapvereisten 24
2.30.2 Studieduur 24
2.30.3 Basiscompetenties 24
2.31 Module WIS3 Analyse 1 (G072) 24
2.31.1 Instapvereisten 24
2.31.2 Studieduur 24
2.31.3 Basiscompetenties 24
2.32 Module WIS3 Analyse 2 (G073) 24
2.32.1 Instapvereisten 24
2.32.2 Studieduur 24
2.32.3 Basiscompetenties 24
2.33 Module WIS3 Statistiek-Kansrekenen (G074) 25
2.33.1 Instapvereisten 25
2.33.2 Studieduur 25
2.33.3 Basiscompetenties 25
2.34 Module WIS3 Onderzoekscompetentie Wiskunde (G075) 25
2.34.1 Instapvereisten 25
2.34.2 Studieduur 25
2.34.3 Basiscompetenties 25
3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen 26
3.1 Leren leren 26
3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten 26
3.3 Technische-technologische vorming 30

1 Deel 1 Opleiding

1.1 Korte beschrijving

1.1.1 Inhoud

De opleiding **Moderne Talen - Wiskunde** bestaat uit twee delen:

- basisvorming derde graad ASO
- het specifiek gedeelte dat tweepolig is

Deze opleiding is analoog aan het leerplichtonderwijs.

1.1.2 Modules

De opleiding **Moderne Talen - Wiskunde** bestaat uit 31 modules. De modules zijn:

- ASO3-B Aardrijkskunde 1
- ASO3-B Aardrijkskunde 2
- ASO3-B Aardrijkskunde 3
- ASO3-B Engels 1
- ASO3-B Engels 2
- ASO3-B Engels 3
- ASO3-B Duits 1
- ASO3-B Duits 2
- ASO3-B Duits 3
- ASO3-B Frans 1
- ASO3-B Frans 2
- ASO3-B Frans 3
- ASO3-B Geschiedenis 1
- ASO3-B Geschiedenis 2
- ASO3-B Geschiedenis 3
- ASO3-B Geschiedenis 4
- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica
- ASO3-B Nederlands 1
- ASO3-B Nederlands 2
- ASO3-B Nederlands 3
- ASO3-B Wiskunde 1
- ASO3-B Wiskunde 2
- ASO3-B Wiskunde 3
- ASO3-B Wiskunde 4
- MTAL3 Moderne Talen 1
- MTAL3 Moderne Talen 2
- MTAL3 Moderne Talen 3
- MTAL3 Moderne Talen 4
- WIS3 Algebra-Meetkunde
- WIS3 Analyse 1
- WIS3 Analyse 2
- WIS3 Statistiek-Kansrekenen
- WIS3 Onderzoekscompetentie Wiskunde

De totale opleiding omvat 2000 Lt.

1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied

Nr.	Opleidingen	Code	Lestijden	Niveau
1	Economie	AO AV 002	1960	ASO 2
2	Humane Wetenschappen ASO2	AO AV 003	1960	ASO 2
3	Wetenschappen	AO AV 004	1880	ASO 2
4	Economie - Moderne Talen	AO AV 006	1980	ASO 3
5	Economie - Wiskunde	AO AV 007	2000	ASO 3
6	Humane Wetenschappen ASO3	AO AV 008	1860	ASO 3
7	Moderne Talen - Wetenschappen	AO AV 009	2060	ASO 3
8	Moderne Talen - Wiskunde	AO AV 010	2000	ASO 3
9	Wetenschappen - Wiskunde	AO AV 011	2080	ASO 3
10	Opfris Tweede Graad ASO	AO AV 017	220	ASO 2
11	Opfris Tweede Graad TSO	AO AV 018	220	TSO 2
12	Opfris Derde Graad ASO	AO AV 019	380	ASO 3
13	Opfris Derde Graad TSO	AO AV 020	340	TSO 3
14	Aanvullende algemene vorming	AO AV 021	780	

1.3 Studieduur

2000Lt
DIPLOMA SECUNDAIR ONDERWIJS

1.4 Modules en leertraject

1.4.1 Modules

Naam	Code	Lestijden	Vak
ASO3-B Aardrijkskunde 1	M AV G040	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 2	M AV G041	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 3	M AV G042	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Engels 1	M AV G043	80	Engels
ASO3-B Engels 2	M AV G044	80	Engels
ASO3-B Engels 3	M AV G045	80	Engels
ASO3-B Duits 1	M AV G146	80	Duits
ASO3-B Duits 2	M AV G147	80	Duits
ASO3-B Duits 3	M AV G148	80	Duits
ASO3-B Frans 1	M AV G046	80	Frans
ASO3-B Frans 2	M AV G047	80	Frans
ASO3-B Frans 3	M AV G048	80	Frans
ASO3-B Geschiedenis 1	M AV G049	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 2	M AV G050	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 3	M AV G051	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 4	M AV G052	40	Geschiedenis
ASO3-B Biologie	M AV G053	60	Biologie
ASO3-B Chemie	M AV G054	60	Chemie
ASO3-B Fysica	M AV G055	60	Fysica
ASO3-B Nederlands 1	M AV G056	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 2	M AV G057	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 3	M AV G058	80	Nederlands
ASO3-B Wiskunde 1	M AV G059	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 2	M AV G060	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 3	M AV G061	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 4	M AV G062	40	Wiskunde
MTAL3 Moderne Talen 1	M AV G067	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
MTAL3 Moderne Talen 2	M AV G068	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
MTAL3 Moderne Talen 3	M AV G069	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
MTAL3 Moderne Talen 4	M AV G070	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
WIS3 Algebra-Meetkunde	M AV G071	80	Wiskunde
WIS3 Analyse 1	M AV G072	80	Wiskunde
WIS3 Analyse 2	M AV G073	40	Wiskunde
WIS3 Statistiek-Kansrekenen	M AV G074	60	Wiskunde

WIS3 Onderzoekscompetentie Wiskunde	M AV G075	80	Wiskunde

1.4.2 *Leertraject*

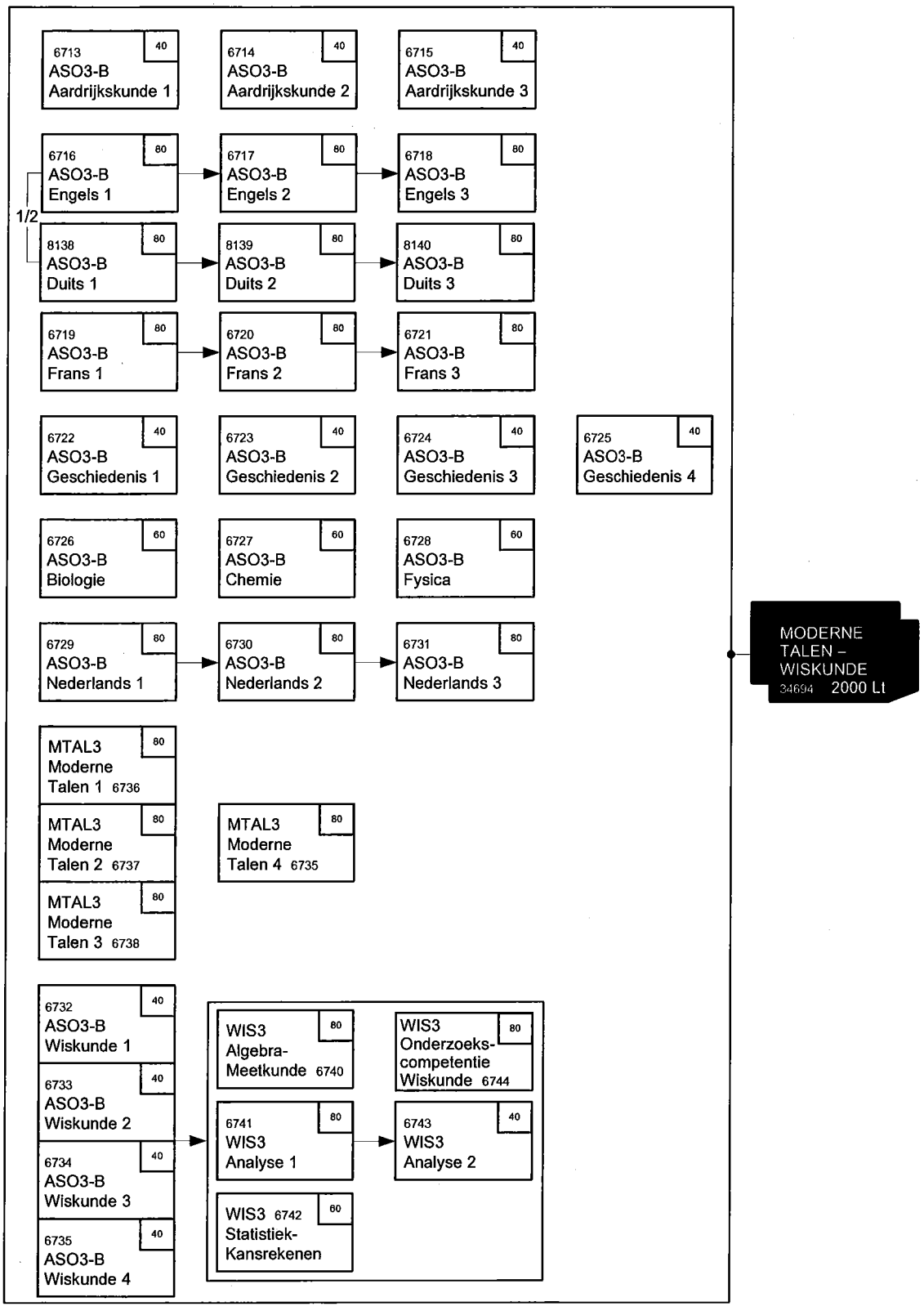

2 Deel 2 Modules

2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040)

2.1.1 Instapvereisten

Geen

2.1.2 Studieduur

40 Lt

2.1.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 31

2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041)

2.2.1 Instapvereisten

Geen

2.2.2 Studieduur

40 Lt

2.2.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

8 – 9 – 16 – 23 – 24

2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042)

2.3.1 Instapvereisten

Geen

2.3.2 Studieduur

40 Lt

2.3.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 7 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30

2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043)

2.4.1 Instapvereisten

Geen

2.4.2 Studieduur

80 Lt

2.4.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044)

2.5.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 1

2.5.2 Studieduur

80 Lt

2.5.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045)

2.6.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 2

2.6.2 Studieduur

80 Lt

2.6.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146)

2.7.1 Instapvereisten

Geen

2.7.2 Studieduur

80 Lt

2.7.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147)

2.8.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 1

2.8.2 Studieduur

80 Lt

2.8.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 27 – 28 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148)

2.9.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 2

2.9.2 Studieduur

80 Lt

2.9.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 19 – 20 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043)

2.10.1 Instapvereisten

Geen

2.10.2 Studieduur

80 Lt

2.10.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044)

2.11.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 1

2.11.2 Studieduur

80 Lt

2.11.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045)

2.12.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 2

2.12.2 Studieduur

80 Lt

2.12.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049)

2.13.1 Instapvereisten

Geen

2.13.2 Studieduur

40 L

2.13.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 27 – 28

2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050)

2.14.1 Instapvereisten

Geen

2.14.2 Studieduur

40 Lt

2.14.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 25

2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051)

2.15.1 Instapvereisten

Geen

2.15.2 Studieduur

40 Lt

2.15.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 23 – 24

2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052)

2.16.1 Instapvereisten

Geen

2.16.2 Studieduur

40 Lt

2.16.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 26 – 29

2.17 Module ASO3-B Biologie (053)

2.17.1 Instapvereisten

Geen

2.17.2 Studieduur

60 Lt

2.17.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 - B1 – B2 – B3 – B4 – B5 – B6 – B7 – B8 – B9 – B10

2.18 Module ASO3-B Chemie (054)

2.18.1 Instapvereisten

Geen

2.18.2 Studieduur

60 Lt

2.18.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – C1 – C2 – C3 – C4 – C5 – C6 – C7

2.19 Module ASO3-B Fysica (055)

2.19.1 Instapvereisten

Geen

2.19.2 Studieduur

60 Lt

2.19.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – F1 – F2 – F3 – F4 – F5 – F6 – F7

2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056)

2.20.1 Instapvereisten

Geen

2.20.2 Studieduur

80 Lt

2.20.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 9 – 10 –11 – 12 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057)

2.21.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 1*

2.21.2 Studieduur

80 Lt

2.21.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058)

2.22.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 2*

2.22.2 Studieduur

80 Lt

2.22.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059)

2.23.1 Instapvereisten

Geen

2.23.2 Studieduur

40 Lt

2.23.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20

2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060)

2.24.1 Instapvereisten

Geen

2.24.2 Studieduur

40 Lt

2.24.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 31 – 32

2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061)

2.25.1 Instapvereisten

Geen

2.25.2 Studieduur

40 Lt

2.25.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32

2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062)

2.26.1 Instapvereisten

Geen

2.26.2 Studieduur

40 Lt

2.26.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

33 – 34 – 35 – 36

2.27 Module MTAL3 Moderne Talen 1 (067)

2.27.1 Instapvereisten

Geen

2.27.2 Studieduur

80 Lt

2.27.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3

2.28 Module MTAL3 Moderne Talen 2 (068)

2.28.1 Instapvereisten

Geen

2.28.2 Studieduur

80 Lt

2.28.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9

2.29 Module MTAL3 Moderne Talen 3 (069)

2.29.1 Instapvereisten

Geen

2.29.2 Studieduur

80 Lt

2.29.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15

Module MTAL3 Moderne Talen 4 (070)

2.29.4 Instapvereisten

Geen

2.29.5 Studieduur

80 Lt

2.29.6 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

16 – 17 – 18

2.30 Module WIS3 Algebra-Meetkunde (G071)

2.30.1 Instapvereisten

De competenties van de modules : ASO3-B Wiskunde 1, ASO3-B Wiskunde 2, ASO3-B Wiskunde 3 en ASO3-B Wiskunde 4.

2.30.2 Studieduur

80 Lt

2.30.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 13 – 14 – 15

2.31 Module WIS3 Analyse 1 (G072)

2.31.1 Instapvereisten

De competenties van de modules : ASO3-B Wiskunde 1, ASO3-B Wiskunde 2, ASO3-B Wiskunde 3 en ASO3-B Wiskunde 4.

2.31.2 Studieduur

80 Lt

2.31.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12

2.32 Module WIS3 Analyse 2 (G073)

2.32.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"WIS3 Analyse 1"*

2.32.2 Studieduur

40 Lt

2.32.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

9 – 10 – 11 – 12 -

2.33 Module WIS3 Statistiek-Kansrekenen (G074)

2.33.1 Instapvereisten

De competenties van de modules : ASO3-B Wiskunde 1, ASO3-B Wiskunde 2, ASO3-B Wiskunde 3 en ASO3-B Wiskunde 4.

2.33.2 Studieduur

60 Lt

2.33.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 16 – 17 – 18

2.34 Module WIS3 Onderzoekscompetentie Wiskunde (G075)

2.34.1 Instapvereisten

De competenties van de modules : ASO3-B Wiskunde 1, ASO3-B Wiskunde 2, ASO3-B Wiskunde 3 en ASO3-B Wiskunde 4.

2.34.2 Studieduur

80 Lt

2.34.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

19 – 20 – 21 – 22

3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen

3.1 Leren leren

Opvattingen over leren
De cursisten
1 werken systematisch.
2 kiezen hun leerstrategieën gericht met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerving
De cursisten
3 kunnen diverse informatiebronnen en -kanalen kritisch kiezen en raadplegen met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerking
De cursisten
4 kunnen verwerkte informatie vakoverstijgend en in verschillende situaties functioneel toepassen.
5 kunnen informatie samenvatten.

Problemen oplossen
De cursisten
6 kunnen op basis van hypothesen en verwachtingen mogelijke oplossingswijzen realistisch inschatten en uitvoeren.
7 evalueren de gekozen oplossingswijze en de oplossing en gaan eventueel op zoek naar een alternatief.

Regulering van het leerproces
De cursisten
8 kunnen een realistische werkplanning op langere termijn maken.
9 sturen hun leerproces, beoordelen het op doelgerichtheid en passen het zonodig aan.
10 kunnen feedback geven en ontvangen over hun leerervaringen.
11 kunnen het eigen aandeel in slagen en mislukken inschatten.
12 erkennen de invloed van hun interesses en waarden op hun motivatie.

Studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid
De cursisten
13 verwerven een zinvol overzicht over studie- en beroepsmogelijkheden, dienstverlenende instanties met betrekking tot de arbeidsmarkt of de verdere studieloopbaan.
14 zijn bereid alle studierichtingen en beroepen naar waarde te schatten.
15 houden rekening met hun interesses en mogelijkheden bij hun studie- of beroepskeuze.
16 kunnen reflecteren over hun studie- of beroepskeuze.

3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten

Gemeenschappelijke stam	**Contexten**
De cursisten	De cursisten
Communicatief vermogen 1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk; **Creativiteit** 2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren; 3 ondernemen zelf stappen om vernieuwingen te realiseren; **Doorzettingsvermogen** 4 blijven, ondanks moeilijkheden, een doel nastreven; **Empathie**	**Context 1: Lichamelijke gezondheid en veiligheid** 1 verzorgen en gedragen zich hygiënisch; 2 leren het eigen lichaam kennen en reageren adequaat op lichaamssignalen; 3 vinden evenwicht tussen werk, ontspanning, rust en beweging; 4 nemen een ergonomische en gevarieerde sta-, zit-, werk- en tilhouding aan; 5 maken gezonde keuzes in hun dagelijkse voeding; 6 hanteren richtlijnen voor het hygiënisch

5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen;

Esthetische bekwaamheid

6 kunnen schoonheid ervaren;
7 kunnen schoonheid creëren;

Exploreren

8 benutten leerkansen in diverse situaties;

Flexibiliteit

9 zijn bereid zich aan te passen aan wisselende eisen en omstandigheden;

Initiatief

10 engageren zich spontaan;

Kritisch denken

11 kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen a.d.h. van relevante criteria;
12 zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken;
13 kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken;

Mediawijsheid

14 gaan alert om met media;
15 participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte;

Open en constructieve houding

16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld;
17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten;

Respect

18 gedragen zich respectvol;

Samenwerken

19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;

Verantwoordelijkheid

20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving;

Zelfbeeld

21 verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten;
22 ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen;

Zelfredzaamheid

23 doen een beroep op maatschappelijke diensten en instellingen;
24 maken gebruik van de gepaste kanalen om hun vragen, problemen, ideeën of meningen kenbaar te maken;

Zorgvuldigheid

25 stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen;

Zorgzaamheid

26 gaan om met verscheidenheid;

omgaan met voeding;
7 nemen dagelijks tijd voor lichaamsbeweging;
8 schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties;
9 nemen voorzorgsmaatregelen tegen risicovol lichamelijk contact;
10 participeren aan gezondheids- en veiligheidsbeleid op school;
11 passen veiligheidsvoorschriften toe en nemen voorzorgen voor een veilige leef- en werkomgeving;
12 roepen hulp in en dienen eerste hulp en cpr toe;
13 passen het verkeersreglement toe;
14 gebruiken eigen en openbaar vervoer op een veilige manier;
15 beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid.

Context 2: Mentale gezondheid

1 gaan adequaat om met taakbelasting en met stressvolle situaties;
2 gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw;
3 erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp;
4 aanvaarden en verwerken hun seksuele ontwikkeling en veranderingen in de puberteit;
5 kunnen zich uiten over en gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksuele identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag;
6 stellen zich weerbaar op;
7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken;
8 herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen.

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

1 kunnen een relatie opbouwen, onderhouden en beëindigen;
2 erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties;
3 accepteren verschillen en hechten belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie;
4 kunnen ongelijk toegeven en zich verontschuldigen;
5 handelen discreet in situaties die dat vereisen;
6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik;
7 bespreken opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van samenlevingsvormen, veilig vrijen, gezinsplanning, zwangerschap en

27 dragen zorg voor de toekomst van zichzelf en de ander.	zwangerschapsafbreking; 8 uiten onbevangen en constructief hun wensen en gevoelens binnen relaties en stellen en aanvaarden hierin grenzen; 9 zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten; 10 beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen; 11 gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.
	Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling 1 participeren aan milieubeleid en -zorg op school; 2 herkennen in duurzaamheidsvraagstukken de verwevenheid tussen economische, sociale en ecologische aspecten en herkennen de invloed van techniek en beleid; 3 zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen; 4 zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren; 5 tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed; 6 voelen de waarde aan van natuurbeleving en het genieten van de natuur.
	Context 5: Politiek-juridische samenleving 1 geven aan hoe zij kunnen deelnemen aan besluitvorming in en opbouw van de samenleving; 2 passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties; 3 tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten; 4 zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen; 5 tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid; 6 erkennen de rol van controle en evenwicht tussen de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht in ons democratisch bestel; 7 illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel; 8 onderscheiden de hoofdzaken van de federale Belgische staatsstructuur; 9 toetsen het samenleven in ons democratisch bestel aan het samenleven onder andere regeringsvormen; 10 illustreren hoe een democratisch beleid het algemeen belang nastreeft en rekening houdt

	met ideeën, standpunten en belangen van verschillende betrokkenen; 11 kunnen van Europese samenwerking, van het beleid en de instellingen van de Europese Unie de betekenis voor de eigen leefwereld toelichten; 12 tonen het belang aan van internationale organisaties en instellingen; 13 geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.
	Context 6: Socio-economische samenleving 1 leggen met voorbeelden uit hoe welvaart wordt gecreëerd en hoe een overheid inkomsten verwerft en aanwendt; 2 toetsen de eigen opvatting aan de verschillende opvattingen over welzijn en verdeling van welvaart; 3 zetten zich in voor de verbetering van het welzijn en de welvaart in de wereld; 4 hebben bij het kopen van goederen en het gebruiken van diensten zowel oog voor prijs-kwaliteit en duurzame ontwikkeling als voor de rechten van de consument; 5 geven voorbeelden van het veranderlijke karakter van arbeid en economische activiteiten; 6 geven voorbeelden van factoren die de waardering van goederen en diensten beïnvloeden; 7 kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren; 8 geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan; 9 lichten de rol toe van ondernemingen, werkgevers- en werknemersorganisaties in een nationale en internationale context.
	Context 7: Socioculturele samenleving 1 beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen; 2 gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen; 3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit; 4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie; 5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten; 6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen; 7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

3.3 Technische-technologische vorming

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen technische-technologische vorming

Techniek begrijpen

De cursisten

1 kunnen effecten van techniek op mens en samenleving illustreren en in historisch perspectief plaatsen (zoals comfort, design, milieu, consumentisme ...).
2 kunnen effecten van techniek op menselijke gedragingen, houdingen, waarden en normen illustreren.
3 kunnen kenmerken van een technische benadering onderscheiden van andere benaderingen zoals wetenschappelijk, artistiek, sociaal, ...
4 kunnen gefundeerd oordelen over de rol van ondernemingen/organisaties in en voor de samenleving bijvoorbeeld met betrekking tot welvaart, ontwikkeling, welzijn, ...

'Technisch' begrijpen

De cursisten

5 kunnen kennis en vaardigheden uit verschillende sectoren herkennen.
6 kunnen eenvoudige ontwerpen en realisaties evalueren.
7 kunnen ondernemingen/organisaties karakteriseren als uitvoerders van technische processen en de rol van verschillende technische beroepen en vaardigheden hierbij toelichten.

Attitude

De cursisten

8 ontwikkelen een constructief kritische houding ten aanzien van techniek, technische beroepen en ondernemingen/organisaties.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 14 bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit
Bijlage 26 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 betreffende de modulaire structuur voor het studiegebied algemene vorming

Algemene opleiding

Studiegebied Algemene vorming• AO AV 011

01.02.2017

Wetenschappen - Wiskunde

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

Inhoud

1 Deel 1: Opleiding 5
1.1 Korte beschrijving 5
1.1.1 Inhoud 5
Deze opleiding is analoog aan het leerplichtonderwijs. 5
1.1.2 Modules 5
1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied 6
1.3 Studieduur 6
1.4 Modules en leertraject 6
1.4.1 Modules 6
1.4.2 Leertraject 8
2 Deel 2 Modules 9
2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040) 9
2.1.1 Instapvereisten 9
2.1.2 Studieduur 9
2.1.3 Basiscompetenties 9
2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041) 9
2.2.1 Instapvereisten 9
2.2.2 Studieduur 9
2.2.3 Basiscompetenties 9
2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042) 9
2.3.1 Instapvereisten 9
2.3.2 Studieduur 9
2.3.3 Basiscompetenties 9
2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043) 10
2.4.1 Instapvereisten 10
2.4.2 Studieduur 10
2.4.3 Basiscompetenties 10
2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044) 10
2.5.1 Instapvereisten 10
2.5.2 Studieduur 10
2.5.3 Basiscompetenties 10
2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045) 10
2.6.1 Instapvereisten 10
2.6.2 Studieduur 10
2.6.3 Basiscompetenties 10
2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146) 11
2.7.1 Instapvereisten 11
2.7.2 Studieduur 11
2.7.3 Basiscompetenties 11
2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147) 11
2.8.1 Instapvereisten 11
2.8.2 Studieduur 11
2.8.3 Basiscompetenties 11
2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148) 11
2.9.1 Instapvereisten 11
2.9.2 Studieduur 11
2.9.3 Basiscompetenties 11
2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043) 12
2.10.1 Instapvereisten 12
2.10.2 Studieduur 12
2.10.3 Basiscompetenties 12
2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044) 12
2.11.1 Instapvereisten 12
2.11.2 Studieduur 12

2.11.3 Basiscompetenties 12
2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045) 12
2.12.1 Instapvereisten 12
2.12.2 Studieduur 12
2.12.3 Basiscompetenties 12
2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049) 13
2.13.1 Instapvereisten 13
2.13.2 Studieduur 13
2.13.3 Basiscompetenties 13
2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050) 13
2.14.1 Instapvereisten 13
2.14.2 Studieduur 13
2.14.3 Basiscompetenties 13
2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051) 14
2.15.1 Instapvereisten 14
2.15.2 Studieduur 14
2.15.3 Basiscompetenties 14
2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052) 14
2.16.1 Instapvereisten 14
2.16.2 Studieduur 14
2.16.3 Basiscompetenties 14
2.17 Module ASO3-B Biologie (053) 15
2.17.1 Instapvereisten 15
2.17.2 Studieduur 15
2.17.3 Basiscompetenties 15
2.18 Module ASO3-B Chemie (054) 15
2.18.1 Instapvereisten 15
2.18.2 Studieduur 15
2.18.3 Basiscompetenties 15
2.19 Module ASO3-B Fysica (055) 16
2.19.1 Instapvereisten 16
2.19.2 Studieduur 16
2.19.3 Basiscompetenties 16
2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056) 17
2.20.1 Instapvereisten 17
2.20.2 Studieduur 17
2.20.3 Basiscompetenties 17
2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057) 17
2.21.1 Instapvereisten 17
2.21.2 Studieduur 17
2.21.3 Basiscompetenties 17
2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058) 18
2.22.1 Instapvereisten 18
2.22.2 Studieduur 18
2.22.3 Basiscompetenties 18
2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059) 19
2.23.1 Instapvereisten 19
2.23.2 Studieduur 19
2.23.3 Basiscompetenties 19
2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060) 19
2.24.1 Instapvereisten 19
2.24.2 Studieduur 19
2.24.3 Basiscompetenties 19
2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061) 20
2.25.1 Instapvereisten 20
2.25.2 Studieduur 20
2.25.3 Basiscompetenties 20

2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062) 20
2.26.1 Instapvereisten 20
2.26.2 Studieduur 20
2.26.3 Basiscompetenties 20
2.27 Module WIS3 Algebra-Meetkunde (G071) 21
2.27.1 Instapvereisten 21
2.27.2 Studieduur 21
2.27.3 Basiscompetenties 21
2.28 Module WIS3 Analyse 1 (G072) 21
2.28.1 Instapvereisten 21
2.28.2 Studieduur 21
2.28.3 Basiscompetenties 21
2.29 Module WIS3 Analyse 2 (G073) 21
2.29.1 Instapvereisten 21
2.29.2 Studieduur 21
2.29.3 Basiscompetenties 21
2.30 Module WIS3 Statistiek-Kansrekenen (G074) 22
2.30.1 Instapvereisten 22
2.30.2 Studieduur 22
2.30.3 Basiscompetenties 22
2.31 Module WIS3 Onderzoekscompetentie Wiskunde (G075) 22
2.31.1 Instapvereisten 22
2.31.2 Studieduur 22
2.31.3 Basiscompetenties 22
2.32 Module WET3 Wetenschappen 1 (G080) 23
2.32.1 Instapvereisten 23
2.32.2 Studieduur 23
2.32.3 Basiscompetenties 23
2.33 Module WET3 Wetenschappen 2 (G081) 23
2.33.1 Instapvereisten 23
2.33.2 Studieduur 23
2.33.3 Basiscompetenties 23
2.34 Module WET3 Wetenschappen 3 (G082) 24
2.34.1 Instapvereisten 24
2.34.2 Studieduur 24
2.34.3 Basiscompetenties 24
2.35 Module WET3 Wetenschappen 4 (G083) 24
2.35.1 Instapvereisten 24
2.35.2 Studieduur 24
2.35.3 Basiscompetenties 24
3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen 25
3.1 Leren leren 25
3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten 25
3.3 Technische-technologische vorming 29

1 Deel 1: Opleiding

1.1 Korte beschrijving

1.1.1 Inhoud

De opleiding **Wetenschappen - Wiskunde** bestaat uit twee delen:

- basisvorming derde graad ASO
- het specifiek gedeelte dat tweepolig is

Deze opleiding is analoog aan het leerplichtonderwijs.

1.1.2 Modules

De opleiding **Wetenschappen - Wiskunde** uit 32 modules. De modules zijn:

- ASO3-B Aardrijkskunde 1
- ASO3-B Aardrijkskunde 2
- ASO3-B Aardrijkskunde 3
- ASO3-B Engels 1
- ASO3-B Engels 2
- ASO3-B Engels 3
- ASO3-B Duits 1
- ASO3-B Duits 2
- ASO3-B Duits 3
- ASO3-B Frans 1
- ASO3-B Frans 2
- ASO3-B Frans 3
- ASO3-B Geschiedenis 1
- ASO3-B Geschiedenis 2
- ASO3-B Geschiedenis 3
- ASO3-B Geschiedenis 4
- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica
- ASO3-B Nederlands 1
- ASO3-B Nederlands 2
- ASO3-B Nederlands 3
- ASO3-B Wiskunde 1
- ASO3-B Wiskunde 2
- ASO3-B Wiskunde 3
- ASO3-B Wiskunde 4
- WIS3 Algebra-Meetkunde
- WIS3 Analyse 1
- WIS3 Analyse 2
- WIS3 Statistiek-Kansrekenen
- WIS3 Onderzoekscompetentie Wiskunde
- WET3 Wetenschappen 1
- WET3 Wetenschappen 2
- WET3 Wetenschappen 3
- WET3 Wetenschappen 4

De totale opleiding omvat 2080 Lt.

1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied

Nr.	Opleidingen	Code	Lestijden	Niveau
1	Economie	AO AV 002	1960	ASO 2
2	Humane Wetenschappen ASO2	AO AV 003	1960	ASO 2
3	Wetenschappen	AO AV 004	1880	ASO 2
4	Economie - Moderne Talen	AO AV 006	1980	ASO 3
5	Economie - Wiskunde	AO AV 007	2000	ASO 3
6	Humane Wetenschappen ASO3	AO AV 008	1860	ASO 3
7	Moderne Talen - Wetenschappen	AO AV 009	2060	ASO 3
8	Moderne Talen - Wiskunde	AO AV 010	2000	ASO 3
9	Wetenschappen - Wiskunde	AO AV 011	2080	ASO 3
10	Opfris Tweede Graad ASO	AO AV 017	220	ASO 2
11	Opfris Tweede Graad TSO	AO AV 018	220	TSO 2
12	Opfris Derde Graad ASO	AO AV 019	380	ASO 3
13	Opfris Derde Graad TSO	AO AV 020	340	TSO 3
14	Aanvullende algemene vorming	AO AV 021	780	

1.3 Studieduur

2080 Lt
DIPLOMA SECUNDAIR ONDERWIJS

1.4 Modules en leertraject

1.4.1 Modules

Naam	Code	Lestijden	Vak
ASO3-B Aardrijkskunde 1	M AV G040	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 2	M AV G041	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 3	M AV G042	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Engels 1	M AV G043	80	Engels
ASO3-B Engels 2	M AV G044	80	Engels
ASO3-B Engels 3	M AV G045	80	Engels
ASO3-B Duits 1	M AV G146	80	Duits
ASO3-B Duits 2	M AV G147	80	Duits
ASO3-B Duits 3	M AV G148	80	Duits
ASO3-B Frans 1	M AV G046	80	Frans
ASO3-B Frans 2	M AV G047	80	Frans
ASO3-B Frans 3	M AV G048	80	Frans
ASO3-B Geschiedenis 1	M AV G049	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 2	M AV G050	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 3	M AV G051	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 4	M AV G052	40	Geschiedenis
ASO3-B Biologie	M AV G053	60	Biologie
ASO3-B Chemie	M AV G054	60	Chemie
ASO3-B Fysica	M AV G055	60	Fysica

ASO3-B Nederlands 1	M AV G056	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 2	M AV G057	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 3	M AV G058	80	Nederlands
ASO3-B Wiskunde 1	M AV G059	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 2	M AV G060	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 3	M AV G061	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 4	M AV G062	40	Wiskunde
WIS3 Algebra-Meetkunde	M AV G071	80	Wiskunde
WIS3 Analyse 1	M AV G072	80	Wiskunde
WIS3 Analyse 2	M AV G073	40	Wiskunde
WIS3 Statistiek-Kansrekenen	M AV G074	60	Wiskunde
WIS3 Onderzoekscompetentie Wiskunde	M AV G075	80	Wiskunde
WET3 Wetenschappen 1	M AV G080	80	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie
WET3 Wetenschappen 2	M AV G081	80	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie
WET3 Wetenschappen 3	M AV G082	80	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie
WET3 Wetenschappen 4	M AV G083	160	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie

1.4.2 Leertraject

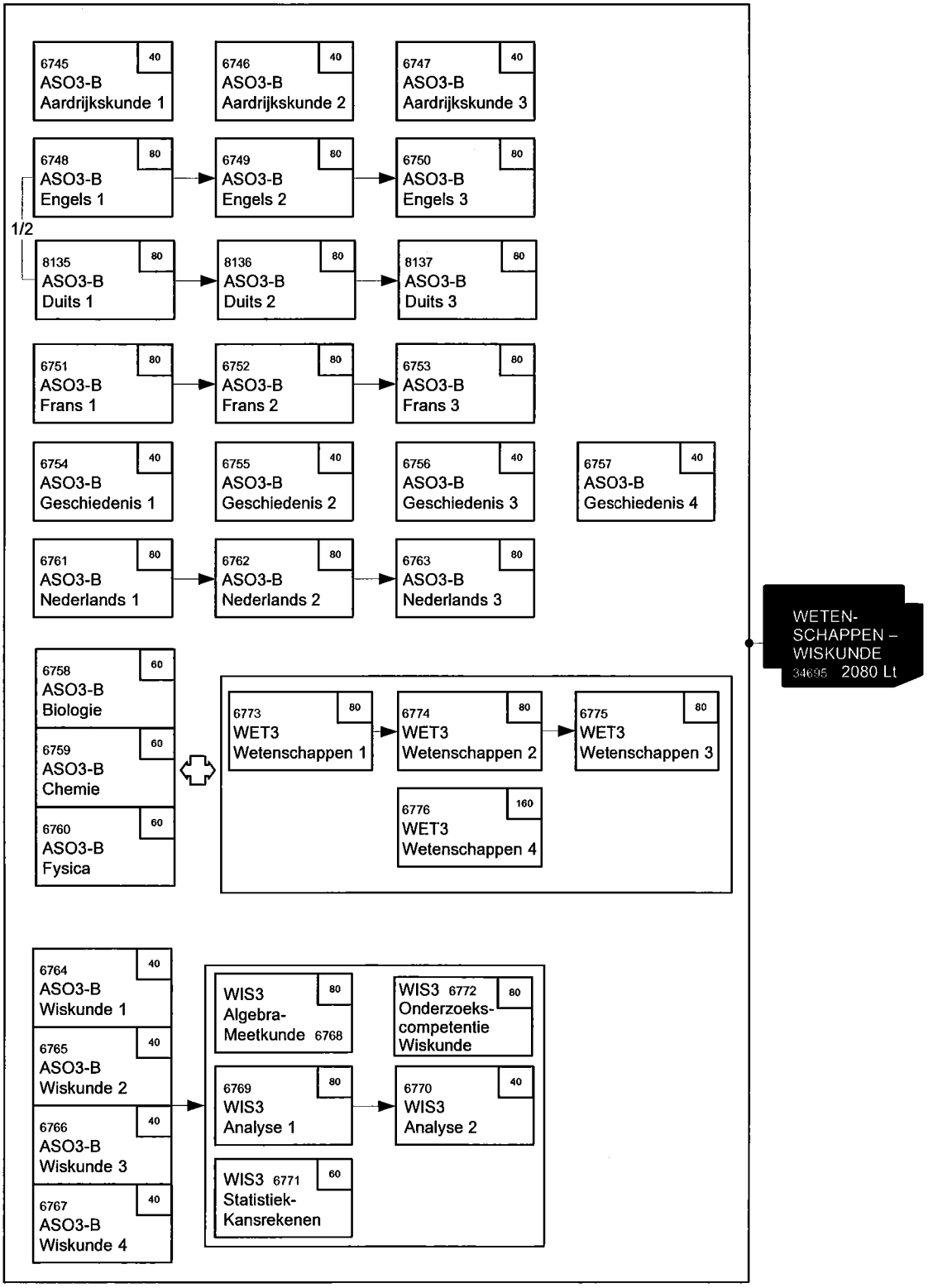

2 Deel 2 Modules

2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040)

2.1.1 Instapvereisten

Geen

2.1.2 Studieduur

40 Lt

2.1.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 31

2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041)

2.2.1 Instapvereisten

Geen

2.2.2 Studieduur

40 Lt

2.2.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

8 – 9 – 16 – 23 – 24

2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042)

2.3.1 Instapvereisten

Geen

2.3.2 Studieduur

40 Lt

2.3.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 7 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30

2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043)

2.4.1 Instapvereisten

Geen

2.4.2 Studieduur

80 Lt

2.4.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044)

2.5.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 1

2.5.2 Studieduur

80 Lt

2.5.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045)

2.6.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 2

2.6.2 Studieduur

80 Lt

2.6.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146)

2.7.1 Instapvereisten

Geen

2.7.2 Studieduur

80 Lt

2.7.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147)

2.8.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 1

2.8.2 Studieduur

80 Lt

2.8.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 27 – 28 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148)

2.9.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 2

2.9.2 Studieduur

80 Lt

2.9.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 19 – 20 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043)

2.10.1 Instapvereisten

Geen

2.10.2 Studieduur

80 Lt

2.10.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044)

2.11.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 1

2.11.2 Studieduur

80 Lt

2.11.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045)

2.12.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 2

2.12.2 Studieduur

80 Lt

2.12.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049)

2.13.1 Instapvereisten

Geen

2.13.2 Studieduur

40 Lt

2.13.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 27 – 28

2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050)

2.14.1 Instapvereisten

Geen

2.14.2 Studieduur

40 Lt

2.14.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 25

2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051)

2.15.1 Instapvereisten

Geen

2.15.2 Studieduur

40 Lt

2.15.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 23 – 24

2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052)

2.16.1 Instapvereisten

Geen

2.16.2 Studieduur

40 Lt

2.16.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 26 – 29

2.17 Module ASO3-B Biologie (053)

2.17.1 Instapvereisten

Geen

2.17.2 Studieduur

60 Lt

2.17.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 - B1 – B2 – B3 – B4 – B5 – B6 – B7 – B8 – B9 – B10

2.18 Module ASO3-B Chemie (054)

2.18.1 Instapvereisten

Geen

2.18.2 Studieduur

60 Lt

2.18.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – C1 – C2 – C3 – C4 – C5 – C6 – C7

2.19 Module ASO3-B Fysica (055)

2.19.1 Instapvereisten

Geen

2.19.2 Studieduur

60 Lt

2.19.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – F1 – F2 – F3 – F4 – F5 – F6 – F7

2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056)

2.20.1 Instapvereisten

Geen

2.20.2 Studieduur

80 Lt

2.20.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 9 – 10 –11 – 12 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057)

2.21.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 1*

2.21.2 Studieduur

80 Lt

2.21.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058)

2.22.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 2*

2.22.2 Studieduur

80 Lt

2.22.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059)

2.23.1 Instapvereisten

Geen

2.23.2 Studieduur

40 Lt

2.23.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20

2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060)

2.24.1 Instapvereisten

Geen

2.24.2 Studieduur

40 Lt

2.24.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 31 – 32

2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061)

2.25.1 Instapvereisten

Geen

2.25.2 Studieduur

40 Lt

2.25.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32

2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062)

2.26.1 Instapvereisten

Geen

2.26.2 Studieduur

40 Lt

2.26.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

33 – 34 – 35 – 36

2.27 Module WIS3 Algebra-Meetkunde (G071)

2.27.1 Instapvereisten

De competenties van de modules : ASO3-B Wiskunde 1, ASO3-B Wiskunde 2, ASO3-B Wiskunde 3 en ASO3-B Wiskunde 4.

2.27.2 Studieduur

80 Lt

2.27.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 13 – 14 – 15

2.28 Module WIS3 Analyse 1 (G072)

2.28.1 Instapvereisten

De competenties van de modules : ASO3-B Wiskunde 1, ASO3-B Wiskunde 2, ASO3-B Wiskunde 3 en ASO3-B Wiskunde 4.

2.28.2 Studieduur

80 Lt

2.28.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12

2.29 Module WIS3 Analyse 2 (G073)

2.29.1 Instapvereisten

De competenties van de module *"WIS3 Analyse 1"*

2.29.2 Studieduur

40 Lt

2.29.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

9 – 10 – 11 – 12

2.30 Module WIS3 Statistiek-Kansrekenen (G074)

2.30.1 Instapvereisten

De competenties van de modules : ASO3-B Wiskunde 1, ASO3-B Wiskunde 2, ASO3-B Wiskunde 3 en ASO3-B Wiskunde 4.

2.30.2 Studieduur

60 Lt

2.30.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 16 – 17 – 18

2.31 Module WIS3 Onderzoekscompetentie Wiskunde (G075)

2.31.1 Instapvereisten

De competenties van de modules : ASO3-B Wiskunde 1, ASO3-B Wiskunde 2, ASO3-B Wiskunde 3 en ASO3-B Wiskunde 4.

2.31.2 Studieduur

80 Lt

2.31.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

19 – 20 – 21 – 22

2.32 Module WET3 Wetenschappen 1 (G080)

2.32.1 Instapvereisten

De voorkennis van de volgende modules is vereist tenzij ze geïntegreerd worden:

- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica

2.32.2 Studieduur

80 Lt

2.32.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 9

2.33 Module WET3 Wetenschappen 2 (G081)

2.33.1 Instapvereisten

De competenties van de module "*WET3 Wetenschappen 1*"

2.33.2 Studieduur

80 Lt

2.33.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12

2.34 Module WET3 Wetenschappen 3 (G082)

2.34.1 Instapvereisten

De competenties van de module "*WET3 Wetenschappen 2*"

2.34.2 Studieduur

80 Lt

2.34.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24

2.35 Module WET3 Wetenschappen 4 (G083)

2.35.1 Instapvereisten

De voorkennis van de volgende modules is vereist tenzij ze geïntegreerd worden:

- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica

2.35.2 Studieduur

160 Lt

2.35.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31

3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen

3.1 Leren leren

Opvattingen over leren
De cursisten
1 werken systematisch.
2 kiezen hun leerstrategieën gericht met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerving
De cursisten
3 kunnen diverse informatiebronnen en -kanalen kritisch kiezen en raadplegen met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerking
De cursisten
4 kunnen verwerkte informatie vakoverstijgend en in verschillende situaties functioneel toepassen.
5 kunnen informatie samenvatten.

Problemen oplossen
De cursisten
6 kunnen op basis van hypothesen en verwachtingen mogelijke oplossingswijzen realistisch inschatten en uitvoeren.
7 evalueren de gekozen oplossingswijze en de oplossing en gaan eventueel op zoek naar een alternatief.

Regulering van het leerproces
De cursisten
8 kunnen een realistische werkplanning op langere termijn maken.
9 sturen hun leerproces, beoordelen het op doelgerichtheid en passen het zonodig aan.
10 kunnen feedback geven en ontvangen over hun leerervaringen.
11 kunnen het eigen aandeel in slagen en mislukken inschatten.
12 erkennen de invloed van hun interesses en waarden op hun motivatie.

Studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid
De cursisten
13 verwerven een zinvol overzicht over studie- en beroepsmogelijkheden, dienstverlenende instanties met betrekking tot de arbeidsmarkt of de verdere studieloopbaan.
14 zijn bereid alle studierichtingen en beroepen naar waarde te schatten.
15 houden rekening met hun interesses en mogelijkheden bij hun studie- of beroepskeuze.
16 kunnen reflecteren over hun studie- of beroepskeuze.

3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten

Gemeenschappelijke stam	**Contexten**
De cursisten	De cursisten
Communicatief vermogen 1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk; **Creativiteit** 2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren; 3 ondernemen zelf stappen om vernieuwingen te realiseren; **Doorzettingsvermogen** 4 blijven, ondanks moeilijkheden, een doel nastreven; **Empathie**	**Context 1: Lichamelijke gezondheid en veiligheid** 1 verzorgen en gedragen zich hygiënisch; 2 leren het eigen lichaam kennen en reageren adequaat op lichaamssignalen; 3 vinden evenwicht tussen werk, ontspanning, rust en beweging; 4 nemen een ergonomische en gevarieerde sta-, zit-, werk- en tilhouding aan; 5 maken gezonde keuzes in hun dagelijkse voeding; 6 hanteren richtlijnen voor het hygiënisch

5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen; **Esthetische bekwaamheid** 6 kunnen schoonheid ervaren; 7 kunnen schoonheid creëren; **Exploreren** 8 benutten leerkansen in diverse situaties; **Flexibiliteit** 9 zijn bereid zich aan te passen aan wisselende eisen en omstandigheden; **Initiatief** 10 engageren zich spontaan; **Kritisch denken** 11 kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen a.d.h. van relevante criteria; 12 zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken; 13 kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken; **Mediawijsheid** 14 gaan alert om met media; 15 participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte; **Open en constructieve houding** 16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld; 17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten; **Respect** 18 gedragen zich respectvol; **Samenwerken** 19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen; **Verantwoordelijkheid** 20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving; **Zelfbeeld** 21 verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten; 22 ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen; **Zelfredzaamheid** 23 doen een beroep op maatschappelijke diensten en instellingen; 24 maken gebruik van de gepaste kanalen om hun vragen, problemen, ideeën of meningen kenbaar te maken; **Zorgvuldigheid** 25 stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen; **Zorgzaamheid** 26 gaan om met verscheidenheid;	omgaan met voeding; 7 nemen dagelijks tijd voor lichaamsbeweging; 8 schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties; 9 nemen voorzorgsmaatregelen tegen risicovol lichamelijk contact; 10 participeren aan gezondheids- en veiligheidsbeleid op school; 11 passen veiligheidsvoorschriften toe en nemen voorzorgen voor een veilige leef- en werkomgeving; 12 roepen hulp in en dienen eerste hulp en cpr toe; 13 passen het verkeersreglement toe; 14 gebruiken eigen en openbaar vervoer op een veilige manier; 15 beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid. **Context 2: Mentale gezondheid** 1 gaan adequaat om met taakbelasting en met stressvolle situaties; 2 gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw; 3 erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp; 4 aanvaarden en verwerken hun seksuele ontwikkeling en veranderingen in de puberteit; 5 kunnen zich uiten over en gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksuele identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag; 6 stellen zich weerbaar op; 7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken; 8 herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen. **Context 3: Sociorelationele ontwikkeling** 1 kunnen een relatie opbouwen, onderhouden en beëindigen; 2 erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties; 3 accepteren verschillen en hechten belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie; 4 kunnen ongelijk toegeven en zich verontschuldigen; 5 handelen discreet in situaties die dat vereisen; 6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik; 7 bespreken opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van samenlevingsvormen, veilig vrijen, gezinsplanning, zwangerschap en

27 dragen zorg voor de toekomst van zichzelf en de ander.	zwangerschapsafbreking; 8 uiten onbevangen en constructief hun wensen en gevoelens binnen relaties en stellen en aanvaarden hierin grenzen; 9 zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten; 10 beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen; 11 gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.
	Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling 1 participeren aan milieubeleid en -zorg op school; 2 herkennen in duurzaamheidsvraagstukken de verwevenheid tussen economische, sociale en ecologische aspecten en herkennen de invloed van techniek en beleid; 3 zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen; 4 zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren; 5 tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed; 6 voelen de waarde aan van natuurbeleving en het genieten van de natuur.
	Context 5: Politiek-juridische samenleving 1 geven aan hoe zij kunnen deelnemen aan besluitvorming in en opbouw van de samenleving; 2 passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties; 3 tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten; 4 zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen; 5 tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid; 6 erkennen de rol van controle en evenwicht tussen de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht in ons democratisch bestel; 7 illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel; 8 onderscheiden de hoofdzaken van de federale Belgische staatsstructuur; 9 toetsen het samenleven in ons democratisch bestel aan het samenleven onder andere regeringsvormen; 10 illustreren hoe een democratisch beleid het algemeen belang nastreeft en rekening houdt

	met ideeën, standpunten en belangen van verschillende betrokkenen; 11 kunnen van Europese samenwerking, van het beleid en de instellingen van de Europese Unie de betekenis voor de eigen leefwereld toelichten; 12 tonen het belang aan van internationale organisaties en instellingen; 13 geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.
	Context 6: Socio-economische samenleving 1 leggen met voorbeelden uit hoe welvaart wordt gecreëerd en hoe een overheid inkomsten verwerft en aanwendt; 2 toetsen de eigen opvatting aan de verschillende opvattingen over welzijn en verdeling van welvaart; 3 zetten zich in voor de verbetering van het welzijn en de welvaart in de wereld; 4 hebben bij het kopen van goederen en het gebruiken van diensten zowel oog voor prijs-kwaliteit en duurzame ontwikkeling als voor de rechten van de consument; 5 geven voorbeelden van het veranderlijke karakter van arbeid en economische activiteiten; 6 geven voorbeelden van factoren die de waardering van goederen en diensten beïnvloeden; 7 kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren; 8 geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan; 9 lichten de rol toe van ondernemingen, werkgevers- en werknemersorganisaties in een nationale en internationale context.
	Context 7: Socioculturele samenleving 1 beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen; 2 gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen; 3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit; 4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie; 5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten; 6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen; 7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

3.3 Technische-technologische vorming

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen technische-technologische vorming

Techniek begrijpen

De cursisten

1 kunnen effecten van techniek op mens en samenleving illustreren en in historisch perspectief plaatsen (zoals comfort, design, milieu, consumentisme ...).
2 kunnen effecten van techniek op menselijke gedragingen, houdingen, waarden en normen illustreren.
3 kunnen kenmerken van een technische benadering onderscheiden van andere benaderingen zoals wetenschappelijk, artistiek, sociaal, ...
4 kunnen gefundeerd oordelen over de rol van ondernemingen/organisaties in en voor de samenleving bijvoorbeeld met betrekking tot welvaart, ontwikkeling, welzijn, ...

'Technisch' begrijpen

De cursisten

5 kunnen kennis en vaardigheden uit verschillende sectoren herkennen.
6 kunnen eenvoudige ontwerpen en realisaties evalueren.
7 kunnen ondernemingen/organisaties karakteriseren als uitvoerders van technische processen en de rol van verschillende technische beroepen en vaardigheden hierbij toelichten.

Attitude

De cursisten

8 ontwikkelen een constructief kritische houding ten aanzien van techniek, technische beroepen en ondernemingen/organisaties.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van .../.../... tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene vorming, handel en mechanica-elektriciteit.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS